

Riaona

**Kairaki man
Maiun ao Ana Reirei
Beretitenti Lorenzo Snow,
iteraniba. 12, 18**

Nukoukoran te Wanawana, iteraniba. 20

Bainreirei ao Maium ni Mitinare, iteraniba. 54

Ti kona n riki bwa rao? iteraniba. 58

*"Kabotaua
ma te Atua,
te aomata
bon teakea;
e ngae n
anne ngaira
aikai bon
ana bwai
te Atua."*

Beretitenti Dieter F.
Uchtdorf, Kauoman
ni Kauntira n te
Moan Beretitenti,
"Ko Kakawaki Irouna,"
Liahona, Nowembwa
2011, 20.

TAIAN RONGORONGO

- 4 Te Rongorongo man te Moan Beretitentii: Bwanaan te Uea**
Iroun Beretitenti Henry B. Eyring
- 7 Rongorongo ni Kakawari n Reirei: Mwakuri ni Mitinare**

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

- 12 Pickles, Turnips, ao Te Koaua: Kairaki man Maiun ao Ana Reirei Lorenzo Snow**
Iroun Aaron L. West
Te kabwarabwara nakon te kooti ni kamatebwai n te ririki aei ibukin te Nakoanibonga ae te Merekiteraka ao te Botaki n Aine.

- 20 Te Karinerine nakon te Atua bon Moan Reken te Wanawana**
Iroun Elder Neil L. Andersen

- 28 Reirei aika Auaana n te Mweenga**
Iroun Darren E. Schmidt
Aua te kawai aika ti reireinia ara ataei kakawakin reirei n te maiu.
- 32 Kairake n Ataeinaine ao te Babaire ibukin te Mitinare**
Kairake n Ataeinaine aikai a ira aia reirei burabeti ni kaineti ma te mwakuri ni mitinare ae banin taina.
- 36 Te Mition Raa ae Tamaraoa**
N aki tabe ma am kangaanga, te tai n nako ni mitinare irouia ikawai e tauraoi ibukim.

TAABO NI MWAKURI

- 8 Te Boki ibukin te Maungatabu n Okitobwa**
- 10 Ti Taekina Taekan Kristo: E Tau Raoi**
Iroun Michele Reyes

- 31 Ibukin Kakorakoraia Kairake: Kakawakin te Reirei**

- 38 Bwanaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira**

- 74 Rongorongan te Ekaretia**

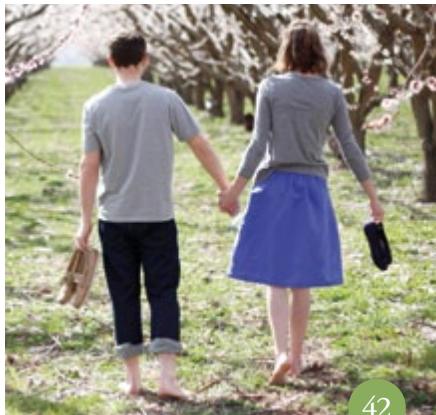
- 79 Iango Ibukin Bootakin te Utu n te Tairiki**

- 80 Ni Karokoa Ae Ti A Manga Kaitiboaki: Te Nimaua ni Miniti n Reirei**
Iroun Christopher J. Smith

IAON TINANIKUNA

Maimoa: Tamnein Beretitenti Lorenzo Snow iroun C. R. Savage, iango aika raraoi iroun L. Tom Perry Botakin bwaii aika a Onoti, Harold B. Lee Library, Brigham Young University; tuan te kaintamnei n te Library of Congress, Washington, D.C. Back: Beniaki iroun John Willard Clawson © IRI. Inanon rabunan moana: Rawebanna iroun Andrey Shumilin.

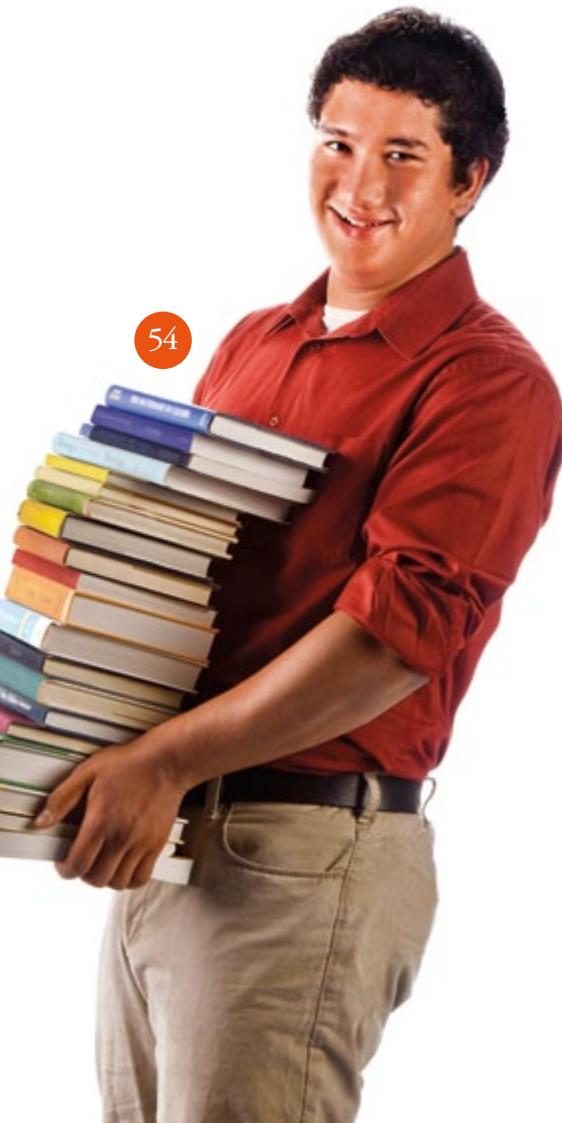
KAIRAKE N IKAWAI

42 Te Onimaki, Te Kantaninga, ao Te Reitaki

Iroun Unimwaane
Michael T. Ringwood

E na kanga teniua kanoan te onimaki ni buoka am iein ao babairean am mare.

RORONRIKIRAKE

18 Karikirakean kinaan

Lorenzo Snow

Iroun Christopher D. Fosse

Karaki tabeua aika a karekea te tamnei aika tao ko aki ibukin Beretitenti Snow.

46 Ana Boki Moomon—Tibwauia

Iroun Unimwaane Juan A. Uceda

Tibwauan Ana Boki Moomon nakoia raoraom e kona ni karekea te taneiai ni marooro ae nakoraoi.

49 Te Rain iaon te Rain: Doctrine ao Covenants 115:5

Ana botoniango te Mituoro n te ririki aei e reireiniko ae ko na tei iai man kamanoaki.

50 Boto ni langi ibukin te Miutuo 2012

Iroun aia Beretitentii ni Kabuta te Kairake n Ataeinimwaane ao Ataeinnaine

Taiān iango bwa ti na kanga n te tei n tabo aika a tabu.

52 Te bwai ae reiakin Agung man te Baeteminton

Iroun Adam C. Olson

E kanga karekean te kantania ni kakabwaia maiura n te bong aei.

54 Ibukin Kakorakoraia te Rorонrikirake: Te Reirei

Iroun Unimwaane Craig A. Cardon

56 Reitinako ni kataneiai

Iroun Willis Jensen

I aki kantaningaia bwa reirei n biano n teuana te tai e na buokai n namakina te tamnei.

57 Te Boutita: Teei n Taabo aika Tabu

58 Nora te tamaroa inanon Kylie

Iroun Karinne Stacey

Tinau e iangoia bwa te iowawa n te reirei e tangira te iraorao.

ATAEI

59 Te tia kakoaua ae onoti: N na kanga ni Karekea au Koaua?

Iroun Unimwane Robert D. Hales

60 Te Baire ibukin Ara Utu

Iroun Marissa Widdison

Ngke e bungiaki tarin Levi ae uarereke, e kainanoi tataro ao te kakabwaia n te Nakoanibonga.

62 Iaon te kawai: Uoua Auti ake e Maeka iai Iotebwa Timiti

Iroun Jan Pinborough

64 Karakinan Iesu: Iesu Kristo ao te Moan Kaotioti

65 Ara Iteraniba

66 Tauraoi n Warekia

Iroun Merillee Booren

Te Iraorao ao te akoi e buoka Meri n tokanikai iaon makuna.

68 Karokoan te Buraimwari n te Mweenga: Tamau are I Karawa e Tangirai, ao Iai ana Baire I Bukiu

70 Ibukiia Ataei Aika A Uarereke

81 Tamnein te Burabeti: Iotebwa Timiti

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beritetitentii: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengau ma Uoman:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Eteta: Craig A. Cardon

Taan Ibuobuoki: Shayne M. Bowen, Bradley D. Foster, Christoffel Golden Jr., Anthony D. Perkins

Manatia n Tarekita: David T. Warner

Tarekita n Etetorio: Vincent A. Vaughn

Tarekita n Ware: Allan R. Loyborg

Manatia ni Bitiniti: Garff Cannon

Manatia n Eteta: R. Val Johnson

Bonomwi ni Manatia n Eteta: LaRene Porter Gaunt

Tia ibuobuoki n Boreeti: Melissa Zenteno

Koroboki ao te Tiim n Tiribure: Susan Barrett, Ryan Carr, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Hikari Loftus, Lia McClanahan, Michael R. Morris, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Julia Woodbury

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Todd R. Peterson

Tiim ni Korobanna: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, Kerry Lynn C. Herrin, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy, Brad Teare

Intellectual Property Coordinator: Colette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Tiim ni Karaobwai: Connie Bowthorpe Bridge, Howard G. Brown, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Kathleen Howard,

Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Ty Pilcher, Gayle Tate Rafferty

Imwainai te Maroaro: Jeff L. Martin

Tarekita ni Boreeti: Craig K. Sedgwick

Tarekita n Tibawatibwa: Evan Larsen

Ibukin kabwakawane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanes ni iteraniba n ana tabo te rongorongo ke kawara ana tabo n tibawatibwa am Ekatetia i aon abam. Ma tiaki ti ngai a ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boont te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboka nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baekiti (Fax): (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikinebu, Tarawa, Kiribati. Te mwiane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tianti n (teuna te kaobi).

Kanakoi bwaaai aika a na boretiaki aot titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org; ni meerinna nakon te Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te Riaona (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "Kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maekatiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenja, Arobania, Baorokaeria, Biti, Birnan, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Ettitonia, Greek, Intonitia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Rativia, Rituana, Roumania, Rutia, Taai, Taiti, Takaroko, Tamo, Tenimwake, Tiabaaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tieko, Tirowenia (Slovenia), Tiviten, Tonga, Ukuirenia, Urdu, ao Vietema. (A kakaokora tain taetae nako.)

© 2013 man Intellectual Reserve Inc., A kawakinaki inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Koroboki ao tampei nako te Riaona a kona ni karoaki katootoo ibukin bootaki aika uarerike, kabonganaki ibukin te aki karekemwane n te ekaretia ke te mweenga. Korotannei n aki katootongaki ngkana iai tuua ake a kaotak n aroni taeken te korobanna. Titiraka a riai ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

January 2013 Vol. 16 No. 1 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

A Mwaiti Riki n te Aon-Rain Liahona.lds.org

IBUKIIA IKAWAI

Te mwakoro ni koroboki iteraniba 12 e kabwarabwara te kooti ni kamatebwaian te Nakoanibonga ae te Merikitereka ao taian bowi Botaki n Aine n te Tabati. Ngkana ko kan wareka te manuoro n te aonrain, e kona ni kuneaki n te **LDS.org** iaan "Resources."

IBUKIIA KAIRAKE

Iaon iteraniba 50, Unimwaane Craig A. Cardon man te Ittingaun e reirei bwa e kanga reirei n rota maium ni mitinare. Ko kona n reiakina riki ibukin te reirein te /bukin Kamatoatoan te Kairake mwakoro n te youth.lds.org.

N OIN AM TAETAE

Te Riaona ao tabeua bokin te Ekaretia a kona ni karekeaki n taetae aika bat man **languages.lds.org**.

OIN IANGO N TE MAEKATIIN AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beeba ni kaongora.

Akoi, 58, 66

Anga reirei, 28

Arona mairoun te Atua, 68

Boto ni lango ibukin te Miutuo 2012, 49, 50

Iesu Kristo, 10

Kakabwaia n te Nakoanibonga, 40, 60

Kamatebwaian booki aika a tabu, 28

Kataumwane, 20

Koaua, 39, 46, 59

Mwakuri ni mitinare, 7, 32, 36, 38, 40, 41, 46

Nakoantina, 10

Rinerine, 80

Rongorongon te

Ekaretia, 12, 18, 62

Snow, Lorenzo, 12, 18

Tataro, 4, 39, 60

Te Ataibwai, 20

Te Kaaitara, 10

Te kakawari n reirei, 7

Te Kantaninga, 42, 52

Te Kaotioti, 32

Te Katangitang, 56

Te mare, 42

Tembora, 65, 70

Te Moan Kaotioti, 39, 62, 64

Te Mwakuri ni Kamaiu, 10

te Nakoa ni karo, 28

Te Onimaki, 42

Te Reirei, 31, 54, 56

Te Tamnei ae Raoiroi, 4

Te Utu, 28, 60

Timiti, Iotebwa, 42, 62, 64, 81

Waki ni iraorao, 58

Iroun Beretitenti
Henry B. Eyring
Moan Kauntira n te
Moan Beretitentii

BWANAAN TE UEA

Te Doctrine ao Covenants e kaoia aomata n tabo nako bwa ana ongo bwanaan te Uea Iesu Kristo (taara D&C 1:2, 4, 11, 34; 25:16). Aio e kaonna n Ana rongorongo, ana kauring, ao ana kaunganano n tuatua are e anga n te kaotioti n rineaia burabeti. Taian kaotioti aikai ti kona n nori bwa e kanga te Atua ni kaekai ara tataro n onimaki ma rongorongo n reirei, te rau, ao taian kauring.

N ara tataro ti ukoukora ana kantanninga te Atua ni kan ataia bwa tera ae tangiria te Atua bwa ti karaoia, tera ae ti riai ni karaoia ni karekea te rau ao te kukurei n te aonaaba aei ao are imwiina, ao tera ae wene imwaira. Doctrine ao Covenants e onrake n reke ake a titiraki aomata irouwia burabeti n aia tataro ae mangori. E kona n riki bwa te kairiri ae kakawaki n reiakinira aron karekean reke nakon titiraki ni maeura n rabwata ao te kamaiuaki ae akea tokina.

Te nanorinano ao te onimaki iroun Iesu Kristo bon ngaia te king. Oliver Cowdery e karekea te reke mai iroun te Uea ni kaineti ma ana iango ni ibuobuoki nakon rairan ana Boki Moomon: "Uringnga bwa ngkana akea te onimaki ao ko aki kona ni karaoa te bwai teuana; ma ngaia are bubuti n te onimaki. Tai kabwakai bwaaai aikai; tai bubuti ibukin te bwai ae ko aki tangiria" (D&C 8:10).

N okioki ao n okioki n te Doctrine ao Covenants, te Uea e kantanninga te onimaki ao te nanorinano imwain ae anga Ana Ibuobuoki. Teuana bukin aei bwa ana kaeka e aki roko n te kawai are ti kantanningaia. Ke tao ana bon bebete ni kariaiakaki.

N rongorongan te Ekaretia ao bwaaai ake a rinanona ara bakatibu e kaota raoi te banna. Tibutoru ae Henry Eyring e tataro ma nanona bwa e na ataia bwa tera ae na karaoia ngke e ongo te euangkerio ae kaokaki bwa e reiakinaki n te 1855. Te kaeka e roko n te mii.

E mii bwa e tekateka n te taibora ma Unimwaane Erastus Snow man Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro ao ma te unimwaane ae arana William Brown. Unimwaane Snow e reirei reirein te ekaretia are e tara n ae teuana aoana. Imwina Unimwaane Snow e kaeka, "N aran Iesu Kristo I tuangko bwa ko na bwabetitoaki ao te mwaane aei [Unimwaane Brown] . . . e na bwabetitoiko."¹ Au utu a kukurei bwa Henry Eyring iai te onimaki ao te nanorinano ni bwabetitoaki ni 7:30 n te ingabong n te tangke ni karau i St. Louis, Missouri, USA, iroun Unimwaane Brown.

Kaakaan ana tataro e aki roko te bwana ae ongo mai roun te Uea. E roko n te kaotioti ao te mii n te tairiki, n aron are e riki ma Riaai (taara 1 Nibwaai 8:2).

Maing: N te tienero aei, Henry Eyring (tamnei n te maing) e koreaki taian tai ni ikotaki ma tiringan Unimwaane Parley P. Pratt (tamnei iaan Henry Eyring's). Baan te tienero n te maing e kaota te titiriri. Iaan te tienero bon te etition n te 1890 n te Doctrine ao Covenants.

REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

1. Iangoia bwa kam na wareka ni kabane barakirabu iaon te tataro n te rongorongo aei. Ngkana ko wareware, tuangiia kain te utu bwa ana kakauongo raoi bwa e kanga te Atua ni kaekai tataro. Iangoia bwa ko na anga kakawakin te tataro.

2. Te Doctrine ao Covenants e kaoni reke nakon titiraki. E na kanga ngkana reke nakon aia titiraki (te kaotioti) e aki tauaki mwiina? Kaungaia utu bwa ana kanga n reiakina aron kinaan ao iraan ana mwakuri te Tamnei ae Raoiroi. Ana tangiria ni kan korea mwiin iango ni kaineti ma te tataro n aia boki ni karaki.

Te Uea e reireinira bwa taian reke a kona n roko taian namakin. N te Doctrine ao Covenants, E reiakinaki Oliver Cowdery, "Ma ngaia ae, I tuangko n am iango ao n nanom, man ana mwakuri te Tamnei ae Raoiroi, e na roko nakoiim ao e na mena inanom" (D&C 8:2).

Ao e kaunga Oliver te kawai aei: "I aki taetae n te rau nakon am kantaninga ni kaineti ma aei? Tera riki te tia kakoau ae tamaroa nakon are mai iroun te Atua?" (D&C 6:36).

Te Doctrine ao Covenants, Rongorongan te Ekareitia, ao te rongorongo are e kawakinna Henry Eyring n ana mition imwin bwabetitona e reireinai bwa reeke a kona n namakinaki n aron kauring ao te rau naba.

N Eberi 1857, Unimwaane Parley P. Pratt man aia Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro a kaea te maungatabu n tabo ae ataki ngkai bwa Oklahoma, USA. Henry Eyring e

koreia bwa Unimwaane Pratt's "ana iango e on ma te bwarannano . . . , e aki kona n atai taai aika ana roko ke kawai ni birinako."² Henry e korea te rongorongo ae kananokawaki n te tai ae waetata imwin tiringan te abotoro. Unimwaane Pratt wakina nako ana mwananga ma te namakinan, ngkai te Burabeti Iotebwa e a tia n uotaki nakon te Carthage.

Aio au koaua bwa te Uea e kaekai tataro aika a nako ma te onimaki. Te Doctrine ao Covenants ao bwaai ake tirinanona e reiakinira bwa ti na kanga ni kina taian kaeka akanne ao ni kariaia n ara onimaki, e ngae ngke iai kawaia, kamatoan koaua, ke kauring. I tataro bwa ti ongora n tainako nako iai ao ni kina bwanaan te Uea ae tangira. ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. "The Journal of Henry Eyring 1835–1902" (unpublished manuscript in author's possession).
2. "The Journal of Henry Eyring: 1835–1902."

RORONRIKIRAKE

Kakauongo nakon ana kairiri

Iroun María Isabel Molina

Nte tairiki teuana e birinako ai tariu man te mweenga, ngaia are i kawaekoa n nako ni kakaea. Ngke l buti, l tataronakon te Tamnei bwa e na buokai. I ataia bwa te Atua e na kaekaa ao ni kairai, ao l kataia ni kakauongo nakon ana kairiri. Ma ngke l aki kona n ongo te bwai teuana, l moanna n namakina te kainano ao n namakinna bwa te Tamnei e aki kairai.

E ngae n anne l tangiria ni kan nako riki n ae raroa ni kakae,

I namakinna bwa l riai n tiku n te tabo are e mena iai mweengen ai tariu aei. Ngaia are l a iangoia bwa n na bon buti riki n te tabo anne teuana riki te tai. Ngke l tei n te tuta ni kawai, l nora bangin te ataeinaine ae nakonako. I kunea ai tariu!

Ngke l otinako man te ka ao ni biri nakoina, l ataia bwa te Tamnei e a tia ni kairai man buokai n namakina bwa n na riai n tiku n te tabo anne. Ibukina bwa l kakauongo nakon te bwana ae

bebete, l kuri ni kakea ana mwakuri te Tamnei. I ota imwina bwa a mwaiti taai aika ti aki kakauongo nakon te bwana, ma ti namakina ana mwakuri inanora.

I karabwarabwa n ana kairiri te Tamnei. E bon mena ikekei! N aron are e taekinaki ni boki aika tabu, "Te Tamnei ae Raioiroi bon ngaia Raora" (D&C 121:46).

Ngkana ti rokoraoi n ana kairiri te Tamnei ao ni kakauongo nakon te Tamnei, ti kona n riki bwa ana tia mwakuri te Atua ni karaoon ae tamaroa ibukia aomata aika a mwaiti. N ana iraorao te Tamnei, ti ata te kawai ae ti nako iai.

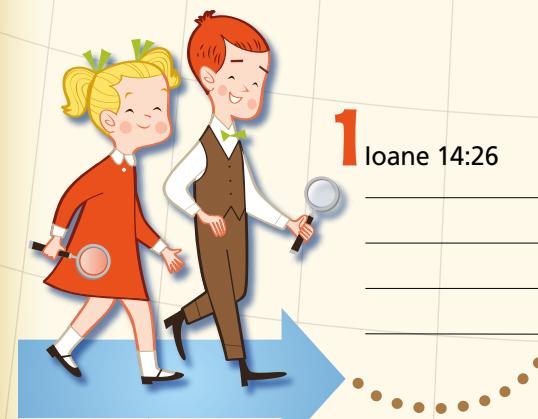
ATAEI

Te Tatato ni Kakaei

Ereirei Beretitenti Eyring bwa te tatato a kona ni kaekaki n anga aika a kakaokoro. Ko kona ni kakae ni boki aika a tabu ni kakaei taian kawai tabeua.

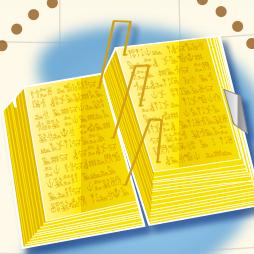
Kamanena te mabe aei ni moana am waki ni mwananga. Tarai wareware aika a tabu iaon te mabe. Iaon rain aika a aki kakanoa, koroi tabeua taeka ni kabwarabwara bwa tera ae taekinna boki aika a tabu ibukin kaekan te tatato.

N te anga anne, ko kona ni korea am tienero ibukin te bwai ae ko reiakinna ao ma bwaai ake ko rinanona ma tatato ake a tia ni kaekaki.

2

Doctrine ao
Covenants 6:22–23

3

Doctrine ao
Covenants 8:2

4

Doctrine ao
Covenants 9:8–9

X

Taekan Rabakau
8:10–11

Tataro mwaaka ni kamatebwiaia te bwai n reirei aei, n arona ae riai, maroroakinna ma aine ake ko kawariia. Kabonganai titiraki bua a na buokiko ni kakorakorai aine ao ni karaoa te Bootaki n Aine bwa iteran maium ae kakaawaki. Ibukin rongorongona riki tabeua, nakon reliefsoociety.lds.org.

Mwakuri ni Mitinare

Aomata Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a kanakoaki “ni beku [n Ana nne ni kurebe] te Uea ibukin kamaeuiaia tamneia aomata” (D&C 138:56), are e ikotaki ma te mwakuri ni mitinare. Ti aki tangira te mwakuri ni mitinare raoi n tibwauan te euangkerio. Tabeman a tia ni kakabwaiaki maiuia n te ekaretia are e mena iroura, ngkai ti katauraoira raoi, te Uea e na kamanenaira. Taan kakawari n reirei a kona n rabwataki aia mwakuri n tamnei ao buoka “ni uota te aki mamate ao te maiu akea tokina iroun te aomata” (Moses 1:39).

Ngke te Burabeti Iotebwa Timiti e wakina Aia Botaki Aine n te 1842, e taku bwa aine aki ti tarai aika a kainano ma ana kamaiu tamnei naba.¹ Aio bon ara mwakuri.

“Te Uea . . . e onimakina kakoauan te koaua irouia te koraki ake a tibwauia ma tabeman,” e kaeka Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii. “Riaon anne, te Uea e kantaningaia membwa n Ana Ekaretia bwa ana ‘kauka [wiia] n taai nako, n taekina [Ana] euangkerio ma te bwana ni kimareirei’ (D&C 28:16). . . . N taai

tabetai mwakoron te koaua e kona ni katei waaki aika a maeu are e kona n rota maiun temanna n te maiu ae akea tokina.”²

Man Koroboki aika tabu

Doctrine ao Covenants 1:20–23; 18:15; 123:12

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa *Reirei mairouia Beretitenti n te Ekaretiaac: Iotebwa Timiti* (2007), 451.
2. Dieter F. Uchtdorf, “Tataninga iaon te kawai nako Damascus,” *Riaona*, Meei 2011, 76–77.
3. Taraa *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 105.

Onimaki, Utu, Buoka

Man Ara Rongorongo ni Kawai

Rongorongan Olga Kovářová kain ngkoa Czechoslovakia ngaia te katoto ni karoan te mwakuri ni mitinare n rongorongon ara Botaki n Aine. N te 1970, Olga atein te reirei ae karekea ana taokita ao e kainano ni baki ibukin kanan tamneina ni maiuna. E ata te aine 75-ana-ririki ae Otakar Vojkůvka, ae kain te Ekaretia irouia aika Itiaki. “E kaoti nakoiu te mwaane ae itibwi-ma-nimaua ana ririki ma inanona ai tibwa te bwi ma waniua ma te kukurei ae onrake irouna,” e taku. “Aio te tai ae aki rereke i Czechoslovakia n tain te aki nakoraoi.”

Olga e titirakina Otakar ao ana utu bwa kanga ni kunea te kukurei. A kabwarabwara nakoia membwa tabeman n te Ekaretia ao n angan ana Boki Moomon. E warekia ma nanona ao imwina bwabetitoaki and ni kamatoaki. Imwin te tai anne Olga e rotaki ni bwai aika a raraoi te aonaaba ae rotaki n te mangaongao ao bwainikirinan ekaretia. E beku ngaia bwa te Beretitenti n te botaki n aine n ana mwaanga ae uarereke ao ni buoka kamaiuaia tamnei tabeman ni uotia nakon Kristo.³

Tera ae I Kona ni Karaoia?

1. Ira ana mwakuri te tamnei ae Raoiroi ngke I tibwaua au koaua ma tarui ake I kawaria?

2. N na kanga ni buokia tarui ake I tararuia bwa ana reiakina te euangkerio?

TE BOKI IBUKIN TE MAUNGATABU N OKITOBWA

“Tera are I taekinna Ngai ae te Uea, I bon taekinna; . . . ke man oin bwanau ke man bwanaia au toro, bon ti te arona” (D&C 1:38).

Ngkai ko a manga rinanon te maungatabu ni kabuta ibukin Okitobwa 2012, ko kona ni kabonganai iteraniba aikai (ao Booki ni maungatabu ibukin rongorongo n taai aika a na roko) ni buokiko ni kamatebwai ao ni kamwakuri aia reirei burabeti aika a tibwa tia n nako ao abotoro aika a maiu ao tabeman taan kairiiri n te Ekaretia.

KARAKI MAN TE MAUNGATABU

E Manenanti Reken Kaaitibora?

Ntairikin te Kaonobong teuana ao e rangi ni kamwaitorotoro n tain te winta n 1983-1984, Titita Monson ao Ngai ti buti n te kaa n te raroa ae tao tabeua te kiromita kaean kamwanonon te maunga ae Midway, Utah, ike iai mwengara iai. Te taukabuehue n te tairiki anne 24 tekuri i aan tiirou Fahrenheit (-31°C), ao ti tangiria bwa ara waki a nakoraoi bwaai ni kabane ngkana ti roko n ara auti ikekei. Ngke ti a roko ao e nakoraoi bwaai ni kabane, ngaia are ti a manga karairaki n oki nako Salt Lake City. Ti kuri aki buti [tabeual] te maire . . . i mwaain are e mate iai ara ka . . . A bae taningara. . . .

E roko te baranano ao ti a iangoia ae ti nang nakonako ni kaeineta te taaaun,inanon nakonakora ao akea

taianai kaa are tao ana katokaira aki, ma a bon butinako ni kitania. Iai ngkane te kaa ae tei inanon te ka aio kaina bon te rorobuaka ni mwaane ae ataei e anga nanona ni ibuobuoki . . . Te kairake n ataeinimwane aei e kabitira n okirani mwengara i Midway. I tuanga bwa na kabooa mwin te kabane mwane nakoina ibukin ana mwakuri ma e karautaeka bwa e aki butimwaaia.

Te Moanibong are i mwina I korea te reta nakon te ataeinimwaaane aei ao ni karabwaa ibukin ana ataataiomata. I nanon te reta I kaungaa nanona nakon te mwakuri ni mitinare ae kororaoi. . . .

Tao teuana te wiki i mwina tinan te ataeinimwaaane aei e tarebon ao e tuangai bwa natina bon te mwaane ae rianako arona ma ibukin tabeua karawawata ni maiuna te tangira are e namakinna ibukin te tai are maan n nako ni mitinare e a uarereke. E taku bwa ngaia ao tamana a aki mamamatam ao a tatato bwa e na bitaki nanona . . . [E] tangirai bwa n na ataia bwa e tarai baike a riki n te tairiki ae takamwaitorotoro ake a riki bwa kaekan aia tatato ibukina. “I inano ma ane ko taekinna.”

I mwin tabeua namwakaina ao n reitakira ae batia riki ma te ataeinimwaaane aei, Titita Monson ao Ngai

a tokarake kukureira ni kaea te kaa raure ni mitinare i mwaain nakona ibukin te British Columbia Vancouver Mition.

Te bwai are manenanti reken kaaitibora ni mwaitoron tairikin Ritembwa? I aki n teuana te tai, kaaouaa bwa ngaia. Ma, I onimakina kaaitibora bwa kaekan aia tatato aika batia te tina ao te tama ibukin natiai te mwaane are a kakatonga irouna.

Beretitenti Thomas S. Monson, “Langoi kaka-bwaai,” *Riaona*, Nobembwa 2012, 88.

Titiraki aika a na langoaki

- E kanga te mwakuri ni mitinare ni kakorakoraia naake ko reireinai?
- Ko na kanga ni katauraoiko ni karaoan am mwakuri ni mitinare?

Iangoia ao korea am iango i nanon am booki ae oneti ke maroroakinna ma tabeman.

Bwaai n reirei aika a raka i aon te taobiki aei: *Taetaekina Au Euangkerio: Te Kairi nakon te Mwakuri n ibuobuoki ni Mitinare* (2004); Russell M. Nelson, “Butia Mitinare! A Kona ni Buokiko!” *Riaona*, Nobembwa 2012, 18–21.

Te Berita man te Taetae ni Burabeti

"Tamara are i Karawa e atai kainnanora ao e na buokira ngkana ti Weteia ibukin buokara. I kakoaua bwa akeaua ara tabeaianga irouna e uarereke ke aki kakawaki. Te Uea ngaia e tabe ma rongorongan ni kabane maiura."

Beretitenti Thomas S. Monson, "Consider the Blessings," *Liahona*, Nobembwa 2012, 88.

TE KAINIBAIRE NI BITAKIN AIA RIRIKI MITINARE

N te maungatabu ni kabuta n Okitobwa 2012, e katanoata Beretitenti Thomas S. Monson: "Nakoia Kairake n ataeinimwane aika a tau ma ni konabwai ake a tia ni bane aia tai man aia reirei aika rietata ke ane e boraoi ma te kantanninga

aio . . . a tia ni katauaki bwa a kona ni karaoa aia mwakuri n ibuobuoki ni mitinare n te ririki ae 18, n oneamwiin te ririki ae 19. . . Ibukia Kairake n ataeinaine aika a tau man konabwai, ake a kaota nanoia n tangiria bwa a kani beku a tia ni katauaki bwa a kona

ni karaoa aia mwakuri n ibuobuoki ni mitinare ni moanaki n te ririki ae 19, n oneamwiin te ririki ae 21." ("Ti butimwaei ngkami nakon te Maungatabu," *Riaona*, Nobembwa 2012, 4, 5).

KOONA NI KAMATEBWAI

Kunean te Katiteboaki: Rairaki ni Koaua

Tabeua taobiki aika rangi ni kakawaki ake a maroroakinaki mairouia taan taetae n te maungatabu n kabuta. Aikai nake aman ake taan taetae ibukin te rairaki ni koaua. Kataia kakaei tabeua te katiteboaki ngkai ko kamatebwai taian maroro n te maungatabu.

- "Rairaki ni koaua . . . ni ikotaki ma kamatoam bwa kona riki bwa ana reirei Kristo"¹ Ngai —Unimwaane David A. Bednar man te Kooram n te Tengaun ma Uoman.
- "Ngke ti bwabetito ao ti berita bwa ti na katoka i aora "aran [Iesu] Kristo, ni karekea [te] kabaeaki ni beku ibukina n ua te toki.' [Moronai 6:3; e kairaki katuruturuana.] Te berita anne

e tangira te mwakuri, te kabaeaki, ao te etieti."² —Unimwaane Quentin L. Cook man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

- "Ti iriira ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo. Te rairaki ao te onimaki bon tokin te mwakuri korakora ao te kamaiu ae kamimii. Ana bwai temanna ma temanna. Bon te waaki n ananaun te maiu."³ —Ann M. Dibb, kauoman ni kauuntira n te beretitentii ni kabuta ibukia Kairake n Ataeinaine
- "Ti ngkana ara kakoaua a rikirake man te bwai ae a boboto i aon ara iango n rangi ni boboto riki n te bwai are i nanora ae na karika nanora n tangira ao ni beku a riki n aron

te Tia Kamaiu."⁴ —Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. David A. Bednar, "Rairaki nakon te Uea," *Riaona*, Nobembwa 2012, 107.
2. Quentin L. Cook, "Ko Kona n Namakinna Ngkai?" *Riaona*, Nobembwa 2012, 9.
3. Ann M. Dibb, "I Ataia. I Maiuakinka. I Tangiria." *Riaona*, Nobembwa 2012, 10.
4. M. Russell Ballard, "N tauaoi n Ibuobuoki ma Bukina aika Tamaraa" *Riaona*, Nobembwa 2012, 30.

Warekia, matakua, ke kakauongo nakon taian maroro n te maungatabu ni kabuta, kawara conference.lds.org.

E TAU RAOI

Iroun Michele Reyes

N na kanga n onea te betaake, ni katauraoa te katairiki, ke ni uouoa natiu ngkai ti teuana baiu?

Ngke te 17 au ririki ni maiu, I kabua e kuri ni bane baiu te angamaing n te kabuanibwai n te kaa. Te bwai ae I irinanona aei e bita maiu n akea tokina. E ngae n anne a mwaiti kangaangan boong ao taai ni kataki, te ai ni kaitiaki aei e anganai te tai ni kakoaua mwakan te mwakuri ni kamaiu n te kawai ae akea n ai arona.

Maiu ngkai bon te buu ao te tina, uoua nakoau ae I nang tangiri. Imwain bungiakia natiu, I iangoa nakoraoin au beku n tina. N na kanga n onea te betaake, ni katauraoa te amwarake, ke ni uouoa natiu ngkai ti teuana baiu? Te bwi ma nimaua te ririki imwina, I a roko n te nuka n ririki n tina ma niman natiu aika a titikiraoi. I kataia ni kanako raoai raoi, ao natiu aki ataia ae I kaokoro mai irakiia tiina tabeman. Buan baiu e aki manga riki bwa te totoko ma e riki bwa kanikinaean te tangira. Ngaia oin te kabebeteaki nakoia natiu n tauia ngkana a tang ke ngkana matu n te tairiki. Te katomaki aei e irekereke ma bwaai aika a mwaiti, ma I noria bwa te bwai ni kakoaua ibukin ana konabwai te tia Kamaiu ni karaoi bwaai aika a tamaroa man te kananokawaki.

I aki kona ni kabwarabwara tamaroan te namakin ae I namakinna mairo ni kona ni katauraoa te kabebeteaki nakoia natiu. Te maiuntina e karabwabwa au taratara n tarai kabwaka ni iteran te maiun n rabwata, ao I namakina te mwakuri ni Kamaiu bwa e a tia ni kamaiuai.

Korakoran te mwakuri n tina n tabetai e matoatoa. Matoan taai nakoiu e anganai te tai n tara aron Utin ao aron kamaiuau iroun te Tia Kamaiu.

Ngaia are ana katoto ana kamaiu te onimaki iai nanona irou ae okoro. Teuana mai buakon mamaten nanou rongorongan kaotin te tia Kamaiu nakoia aomata i Amerika ao ni kamaiua aoraki. I iangoia bwa tera ngke arona bwa ngai temanna mai buakoia te koaraki ake a kamaiuaki iroun te tia Kamaiu. Te rongorongo e waki man Ana tangira ni kakao:

“Iai ibuakomi ae aoraki? Uotiia mai. Iai buakomi ae mauku, ke mataki, ke

TE KORAKORA NI MAEKA MA TE KATAAKI

“Tabeua kataki n te maiu aki kona ni katokaki iaon te abai. E taekinna Bwauro tenua te tai bwa ‘kateketekete n te iriko’ e na kanakoaki. E kaeka te Uea n ae bebete, ‘Au nanoanga e tau nakoim’ (2 I Korinto 12:7, 9). . . . E angan Bwauro te korakora bwa e kaboa mwiina n te aro are e na maeka te maiu ae iai uaana. E tangiriko bwa ko na reiakina bwa ko na kanga ni kamarurungaki nakon Ana kantatinga ao ko na kanga ni karekea te korakora ni maeka ma te kataaki ngkai E nanonna bwa ngaia te bwai ni mwakuri ibukin te rikirake. N arona teuana te Tia Kamaiu e na bon buokiko.”

Unimwaane Richard G. Scott man aia Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro, “Te Kamaiuaki,” Ensign, Meei 1994, 7.

ikoaki, ke aki konabwai, ke rebera, . . . kara-wawataaki n anga tabeua? Kairiaa mai ao N na katoka aorakiia, bwa iai au nanoanga nakoimi, ao e a onrake nanou n te nanoanga. . . .

“. . . Bwa I nooria bwa e bon tau am onimaki bwa N na katoki aorakimi.

“. . . Ngke e tia n taetae, a bane aomata ake a uanao, n teuana te tai, ni mwananga ma aia aoraki ma raoia ake a karawawataaki, ao raoia ake a mwauku, ao raoia ake a mataki, ao raoia ake a babanga n taetae, ma aomata ni kabane ake a karawawataaki n aekaia nako; ao e bon katoki aorakiia ni kabane” (3 Nibwaai 17:7–9).

Irou, aio teuana mai buakon bwaai aika a riki ni boki aika a tabu ae rang n ringa te nano. Ma au taratara e bitaki ngkai I mwanea te mwakuri n tina ma teuana baiu. I angoa teuana bwa ngai temanna mai buakoia aomata are I kantaningte mangauti ao te iango bwa e na manga kaokaki te rabwata n arona. Ma ngkai I aki rangi ni ienikuri. N rikirakena, I namakina te Mwakuri ni Kamaiu bwa e mwakuri ni maiu *ngkai*. I kokoaua bwa mwakan te kamaiu e aki tangira wakina ngke e moan waaki te Mangauti. Bwanina raoi e a kaman waaki, ni katoa tairiki, temanna natiu are e tiku n teimatoa n tauaki inanon baiu nua e reke matuna. Atakin aei e rang uaana irou n aron atakin kamimin te kamaiu. I a tia ni iangoia bwa, ngkai, I bwanin raoi n aron are e riai. ■

*Buan baiu e
aki manga riki
bwa te kangaan-
ga ma ana
kanikina te
tangira. Ngai
oin te kabebete
nakoia natiu
ni mwanokaia
ngkana a matu
n te tairiki.*

BUKIN TERA E RIKI AEI NAKOIU?

Unimaane Ronald A. Rasband man te Beretitentii n te Ittingaun e kaeka te titiraki aei n ana taetae n te Maungatabu ni Kabuta Eberi 2012 , “Reirei aika a Onoti”:

“Te maiu aei bon te kataneiai ibukin karekean te Maiu ae Akea tokina, ao te kawai anne nanona te kataki ao kangaanga. Bon te bwai ae na riki n tainako, ao akea ae na aki nakoiai.

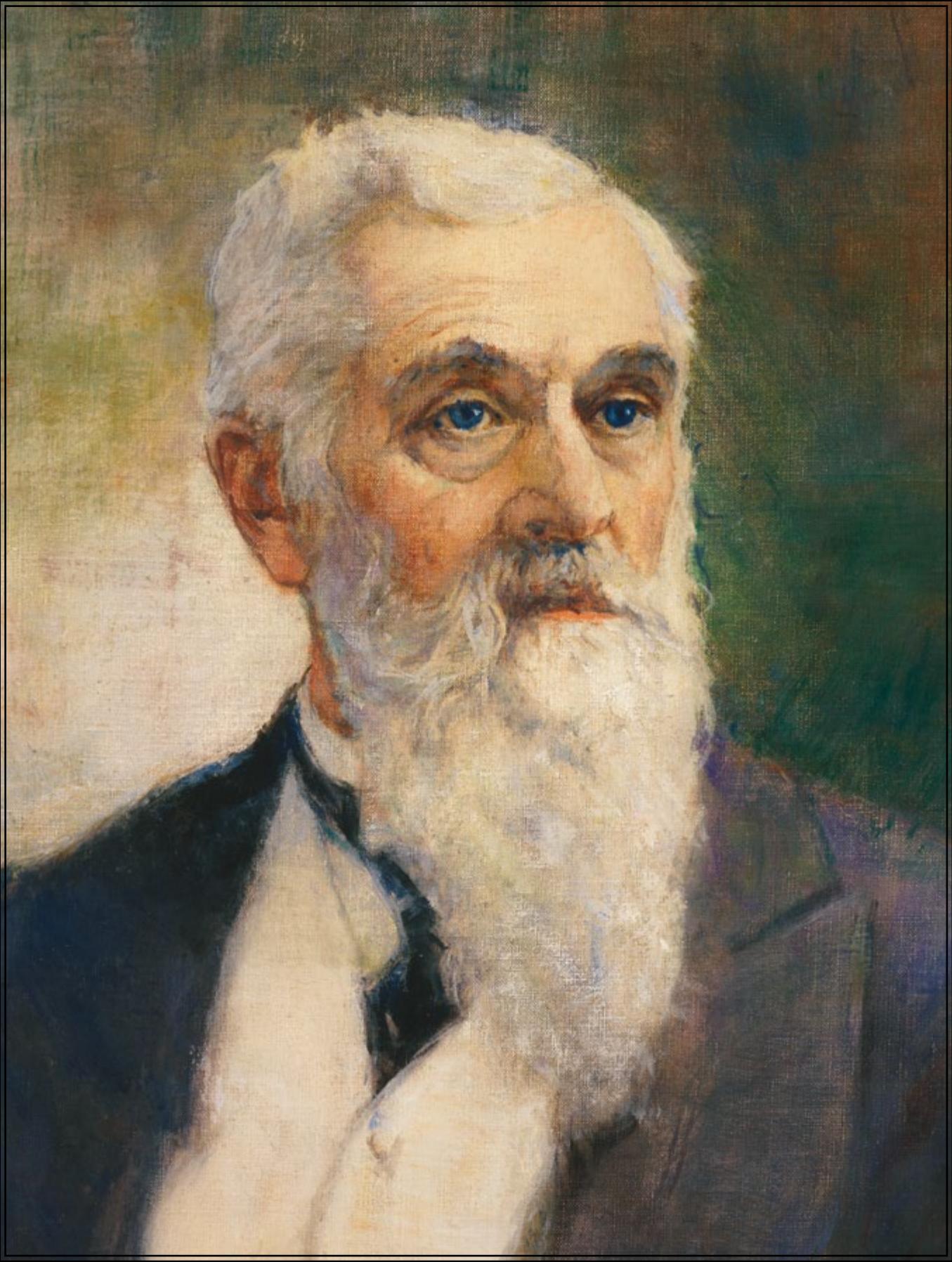
“Onimakina te Atua ngaia ae moanibwai ni maiura n rabwata. Ma ara onimaki Irouna, Ti kareke korakoran Ana mwakuri ni Kamaiu Kristo n taai akekei ngkana a roko titiraki ao a kaekaki tabeua. . . .

“E ngae ngke ti kaitarai kangaanga, karawawata, te aki toaraoi ni bain rabwatara, te maraki n nano ao aekan kamarakaki nako, ara akoi, ana tangira te Tia Kamaiu e mena ikekei n tainako. E a tia ni berita:

“I bon aki kitanningkami ni motiki romi; I a okiringkami. . . .

“I anganigkami au rau: I aki anganigkami n ai aron te aba, ngkana e anga. “A na tai rawawata nanomi, ao a na tai maaku.” (Ioane 14:18, 27). ”

N te kawai ra ae ko kona ni ukera iai ana nanoanga te tia Kamaiu ao ana rau n am kangaanga?

Pickles, Turnips, ao Koaua

REIAKINAKI MAN MAIUN AO ANA
REIREI LORENZO SNOW

Ngkai ko kamatebwai aana reirei Lorenzo Snow n te ririki aei, ko ataia bwa ngaia te burabeti, te tia mamata, te tia kaotioti ma ana reirei ae moan te tamaroa ma ni kaineti n te tai aei.

Ngkana ko a tia n nora tamnein Lorenzo Snow, te kaniman ni Beretitenti n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aikai Itiaki ni Boong Aika Kairira, ko na kona n uringa buaina ae mainaina man abwabwaki ao moamoana ae akoi. Ao ngkana ko tei tabeua te miniti ni karaua ni kamatebwai te korobanna anne, ko na kona n nora matan Beretitenti Snow—ae kainano ma e aki kua, n ana ririki man onrake n te korakora ao te ota.

Tao ko a tia n ongo bwa Beretitenti Snow e bon anganaki te namakin bwa e na reirei iaon te kabwianibwai, ao ko kona n uringa warekan te bwai are e rinanona ae tabu are e reke irouna n te Salt Lake Tembora.

Ma ko ataia bwa tera ae kaira te katoto nakon te bwai are e rinanona n te tembora ao tera te bwai ae karekea? Ko ingainga ni kan ata te karaki ibukin te kaotioti are e karekea ibukin tuan te kabwianibwai?

Ao e kanga aron matana ma moana? Imwin kaitibou ma Beretitenti Snow, te minita man

te aro teuana e koreia: “Moamoana e korakora iai te rau; kaotina e uota te tataro ae rau. Ni moamoana ae rau ma matana e aki ti uota ‘te tataro ae mabu n te mweenga,’ ma e maeka iai korakoran te maiu n tamnei. . . . Te namakin ae kaokoro ae raoiroi e roko irou, bwa I tei n te tano ae tabu.”¹ Ko kan ata te mwamwananga, kangaanga, tokanikai, nanokawaki, kukurei, ao kaotioti ake a ikotaki ni kaota tein moamoana?

N te ririki aei, Tarira n te Botaki n Aine ao naake a taua te Nakoanibonga ae te Merekitereka ana kamatebwai te *Teachings of Presidents of the Church: Lorenzo Snow*. Ngkai ko reiakin reirei man ana reirei Beretitenti Snow ao ni maro-roakini n te taromauri ao ni mweengam, e na reke iroum riki kinakina n aron tarana bwa temwaane ae tamaroa taarana n tamneina are e beniaki. Ko na bon kina man ataia

ANA BWAIOKURABI

Lorenzo Snow e bungiaki n Eberi 3, 1814, i Mantua, Ohio, USA.

Ana karo, Rosetta ao Oliver Snow, a kaikawaia ma onoman riki ni mweengaia are katabuaki n onimaki, te mwakuri korakora, te beku, ao te reirei. Aan reirei aikai a katauraoia nimwanea te euangkerio ae kaokaki. N Tuun 1836 e kaina Ana Ekaretia Iesu Kristo Iroua Aomata Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira i Kirtland, Ohio, man kairaki n ana mwakuri te Tamnei ae Raoiroi ao man ana ukeuke mairoun mwanena ae Eliza, are e a kaman kaina te Ekaretia. E aki reke te ririki imwina, e weteaki bwa e na karaoa ana mitinare n ae bwanin.

Imwiin 12 te ririki, e beku n tabeua mition n te United States, ao e kairia naba aia kurubu bwaeoniia irouwia Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira nakon te Salt Lake Valley. Bon te aomata ae kakaonimaki, te mitinare ae korakora, e mwakuri Italy, n te aono n Hawaii ao n te United States mai maeao. E katabuaki bwa te Abotoro ni Beberuare 12, 1849. E buobuoki naba ni mwangan te Ekaretia n te kairiri, ni ikotaki ma e raka iaon 5 te ririki ni mwakuri bwa te moan beretitenti n te Salt Lake Temple. N Okitobwa 10, 1898, e matoaki bwa te Beretitenti n te Ekaretia. E mate n Okitobwa 10, 1901, i Salt Lake City, Utah.

bwa bon ana aomata te Atua—te burabeti, te tia mamata, te tia karekei kaotioti ae reirei aika a tamroa ao man kakawaki ni bong aikai.

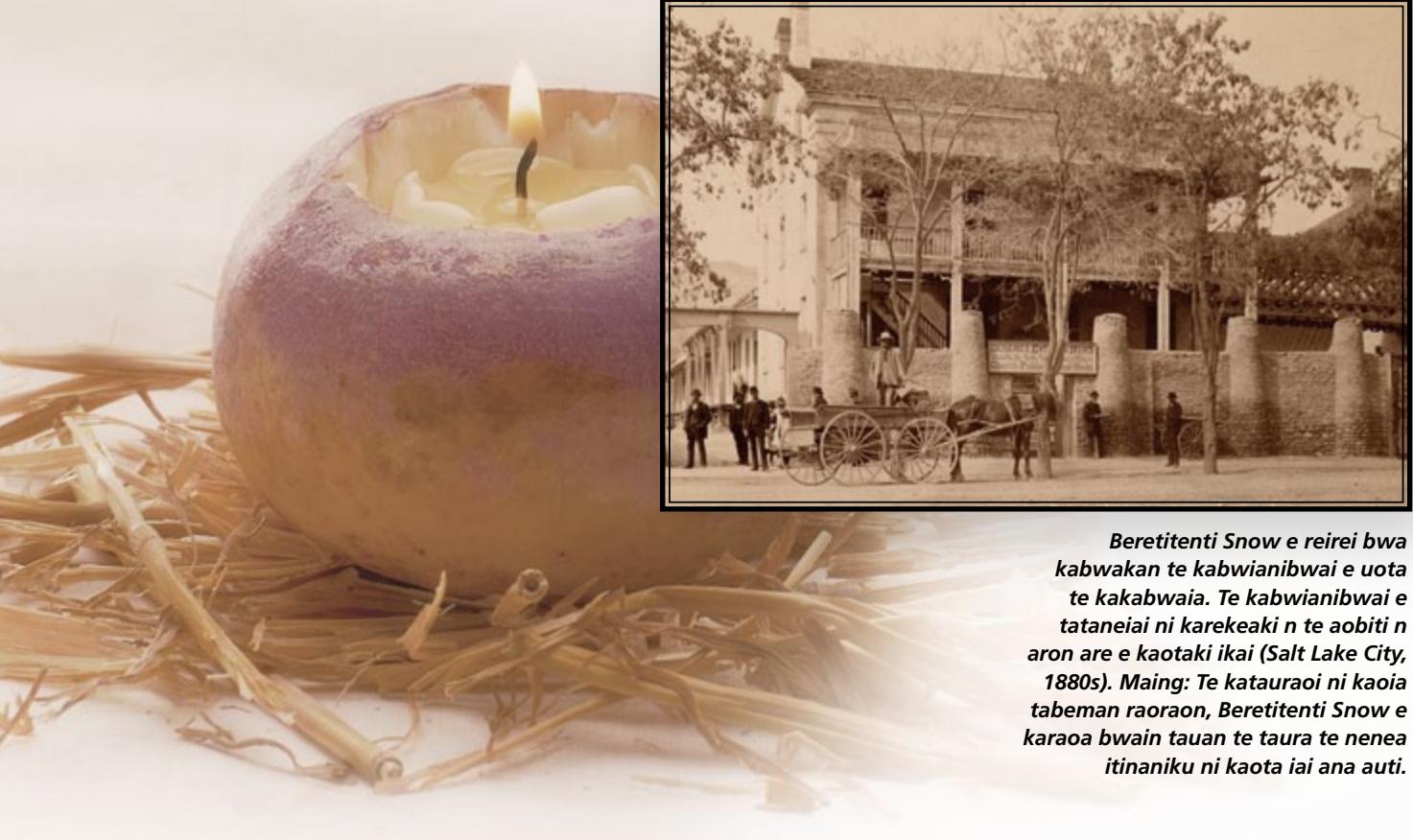
Ni karikirakea ingaingan nanom, aikai tabeua katoto n te boki n reirei ao te karaki are ko na kamatebwia inanon te ririki aei. N taian barakirabu aikai, te mwakoro ao te iteraniba *Teachings of Presidents of the Church: Lorenzo Snow*.

Tao ko uringa te maungatabu ni kabuta are e taetae iai Unimwaane David A. Bednar man aia Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro ike e kabotaua iai aron wakin te rairaki nakon waakin kawakinan te kukambwa.² Unimwaane Bednar tiaki ngaia te moan Abotoro ae karaoa te kabotau aei. Beretitenti Snow e tibwaua naba te kantanninga aei 150 te ririki mwaina:

“Katuka te kukambwa n bukibuki ni winika ao iai te mwakuri ae uarereke ae na reke nako iai n te moa n aoa, ke ni moan 12 n aoa. Kamatebwia ao ko na kunea bwa e reke mwina man kunna are e kanakoaki, bwa e kantaningaki te tai ae maan ibukin kawakinana. Te aomata are e bwabetitoaki nakon te ekaretia bon iai mwiina nakoina, ma akea mwiina ni kawakinaki n te tai ae waetata. E aki katea te tua ae eti ao te beku irouna inanon 12 ke 24 te aoa; e riai n teimatoa n te ekaretia, n ai aron te kukambwa are n winika, ni karokoaa e onrake ma te tamnei ae koaua.”³

Ngke e taetae Beretitenti Snow ibukin rairakina, e riaon baike e rinanona. E aki toki n taekini bwaai aika ouua aika riki—teuana are e riki imwin kainakin te Ekaretia ao teuana are e riki imwin bwabetitoana ao kamatoaana—anne are e buokia n riki “aei are e kamatoa raoi te tamnei.” Ko kona ni wareki mwiin rongorongo aikai iaon iteraniba aika 1, 3, 59, ao 61–62.

“Bukin tera [te]mwaane e weteaki bwa e na mwakuri bwa te beretitenti irouwia aomata?” Beretitenti e titiraki n teuana te tai. “Ngkana ko kan karekei namakinana ao manga kamanena te namakin anne n te aro bwa ko na ni kairaki n ana kabwarabwara? Tiaki, ma ni kaitarana, e

Beretitenti Snow e reirei bwa kabwakan te kabwianibwai e uota te kakabwaia. Te kabwianibwai e tataneiai ni karekeaki n te aobiti n aron are e kaotaki ikai (Salt Lake City, 1880s). Maing: Te katauraoi ni kaoia tabeman raoraon, Beretitenti Snow e karaoa bwain tauan te taura te nenea itinaniku ni kaota iai ana auti.

weteaki bwa e na mwakuri iaon reirei aika ti tebo n aron te mwaakanibonga are e anganaki Natin te Atua, bwa e na kona ni karaoi nako angakarea. Bon ibukina? Tiaki, ma man anaan nanoia aomata iroun teuare e tararuiaia. . . . N riki bwa te toro irouia taari, ma tiaki aia matita, ao ni beku ibukin bwaike a tangirii ao kamweraoaia.”⁴

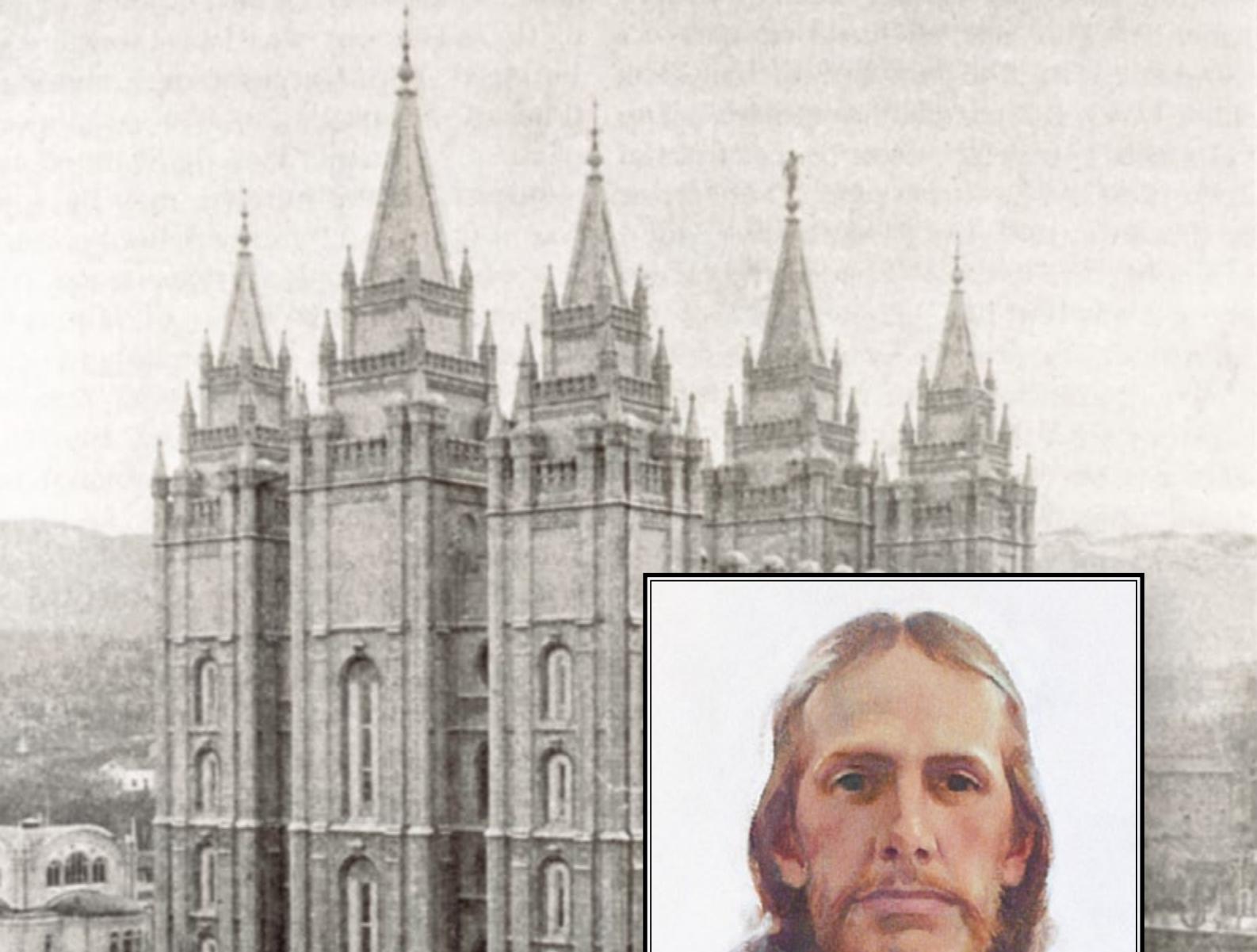
Ngkai ngaira taan kairiri n te Ekaretia, Beretitenti Snow e karaoa te reirei aei, ao E kunea n tabetai kawai aika kaunga n aron karaoaia. N aron te katoto, E kamanena te uankai n te taina, rabunan kainiwene, ao te turoou n buoka tamneia Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ake a rotaki. Te rongorongo e kona ni kuneaki n mwakoro 7. Ni warekan tabeua ana reirei ibukin te kairiri n te Ekaretia, noora mwakoro 18.

Beretitenti Snow e korakora, e kakarekei iango, ao te tia kairiri ae nakoraoi ibukina e ataia bwa antai te tia Kairiri raoi. E reirei, “E a tia te beku ae korakora—ikotakakiia aomata man reeti n te aonaaba aki nako man ana kantaninga temanna nakon te aomata; ma e roko mairoun te Uea ae moan te Korakora”⁵ Ni kaekaan bootakiia kaain te ekaretia n tain karinean ana ka 85 ni koro n ririki, e taku, “I namakinna bwa bwaike I a tia ni kakoroi bukiia tiaki Lorenzo Snow; ao te taneiai are e karekea nakoiu te

beku ae te Beretitenti n te Ekaretia—tiaki Lorenzo Snow, ma bon te Atua ae katia.”⁶

E reirei te koaua rinanon ana mwakuri, ma e kauringaaki aron tabuia ao ana kawai irouna imwain ae riki bwa te Beretitenti n te Ekaretia. E riki bwa te tinia Abotoro imwin maten Beretitenti Wilford Woodruff n Tebetembwa 2, 1898. Iangoia ngaia ngke e aki tau ni karaoa te mwiokaki aei, e nako n tingaia nako n ruun te Salt Lake Temple teuana n tataro. E bubuti ibukin te kairiri ma bon akea te kaeka ae karekea nakon ana tataro, ngaia are imiin te tai ao e kitana ana runnakonako n te kawai n te auti ae burura. Ikai are e a roko te kaeka. Te tia Kamaiu ae Maiu e tei imatana, iaon teniua te butu (1 miita) mai aontano, ao n tuangnga bwa e na kanga ni wakina ma ana kairiri nakon te Ekaretia. N reiakinan te waakia aei, noora mwakoro 20.

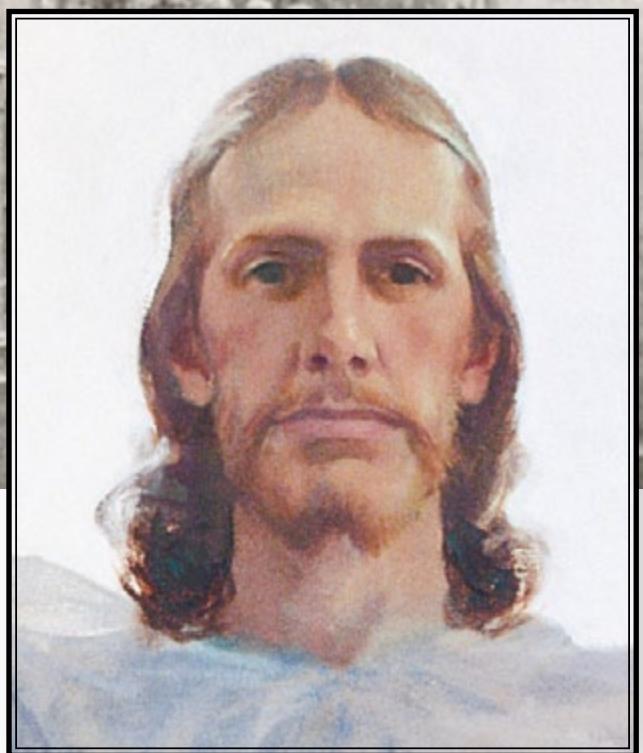
Beretitenti Snow e kinaki ni karekean te kaotioti ibukin tuan te kabwianibwai. Kaain te Ekaretia 1899, te kaotioti ae waaki bwa te katanoata ae kamatoaki: “E a roko ngkai te tai bwa ni katoaia Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, aika warekaki bwa ana katauraoi ibukin tai aika ana roko ao ni kamatoai waeia nakon katean aana, ni karaaoan ana kantaninga te Uea ao ni kabwakai ana kabwianibwai ni bwanin raoi. Ane ana taeka te Uea nakoimi”⁷

*Lorenzo Snow e karekea te bwai ae tabu ngke e nora te Uea
ae maiu inanon te Salt Lake Tembora.*

Aomat aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a kaeka ma te kakaonimaki nakon ana reirei te burabeti, ao te Uea e kakabwaiaia n tatabemania nako ao ni kabaneia mai mwiin karaona. Bwai ake a riki mai mwiin aei e reiti-nako ni karokoa ngkai, ngaira membwa n te ekaretia ni kabuta te aonaaba ti karekei kakabwaia n te maiu n tamnei ao n rabwata rinano te ongotaeka nakon tuan te kabwianibwai. Ni wareki mwin waaki aikai e kona ni kairiko nakon te kaotioti ao kakabwaia ake a iria, noora mwakoro 12.

N aia aroia burabeti nako Beretitenti Snow e kaota kakoaua ae korakora ibukin Iesu Kristo. E reirei: "Ti bane ni katan iaan Iesu Kristo, inanon rokona nakon te aonaaba ni kauka te kawai are ti na kona ni kamanoaki n rau, te kukurei ao te kamaiuaki. Ao ane e aki karaoa

te kamanoaki aei aki kona ni kamanoaki man kakabwaia aikai ao tekeraoi ake a tia ni karekeaki nakoira n te Euangkerio.⁸ E kakoaua bungian te tia Kamaiu, ana mwakuri n te maiu aei, Ana mwakuri ni Kamaiu, Ana ibuobuki ni Kaokakin te Ekaretia, ana irekereke ma kaokakin te Ekaretia ao te Kaua Oki. Ibukin riki taekan te koaua ibukin Iesu Kristo, noora mwakoro 24.

E koaua, te rongorongo ae uarereke aei e ti kona n anganiko aron kinakin maiun Beretitenti Snow ao ana

mwakuri ni mitinare. N am kamatebwai iaon *Teachings of Presidents of the Church: Lorenzo Snow*, Ko kona ni kunea karaki aika anainano man kakaongora, ni ikotaki ma ana moan reirei ngke e mitinare, ngke e bane otin taai ngke e weteaki bwa e na beku n aia Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro, ana namakin ngke e mena iaon te kaibuke ni marawan te Ateranteke n tain te buaka ae korakora, ao aua bwaai ake a kaota iai korakoran te mwaaka ni Ibonga ni kamauaia aomata (ni ikotaki ma Lorenzo Snow) man te mate. Ko kona n reiakina ae mwaiti man ana reirei iaon atun bwai aika a mwaiti, ni ikotaki ma te bobotaki, te nanorinano, taian berita, mwakuri n tembora, te reitaki n te utu, te teimatoa n te kororaoi, te nakoanibonga, te Botaki n Aine, ao te kukurei n tibwauan te euangkerio.

Ngkana ko kabanea am tai ni wareki ao ni iangoi tabeua rongorongo ao reirei ake a taekinaki n ana rongorongo—ke ngkana ko iangoia bwa ko na wareki n te tai n ae waekoa—ko kona ni koaua bwa Beretitenti Snow e na nang ni kukurei ni korakoram. Bon te reakinbwai ngaia inanon maiuna, ao e reiakinira bwa ti riai “karaoia ngaira” ngai are ti kona “n rimoa n taian reirei n te koaua” ao “ni karikirakea te ataibwai ibukin karawa.”⁹ E reirei, “N te kabanea ni bong ke ni kabanea te wiki e riai n nako raoi n te aro are ti rinanona, anne ngkanne, ti riai ni karikirakeira n ae uarereke ni katoa bong, n te ataibwai ao te wanawana, ao te konabwai ni katiai bwai aika a raraoi.”¹⁰

E na kaonrakeaki maium ni kamatebwai *Teachings of Presidents of the Church: Lorenzo Snow*. Ngkai ko kamatebwai, ko kona ni karekea am namakin ae titebo n aron te minita ae tamaroa are e kaitibo ma Snow ni itaramata ngaia nakon temanna. Norana n aron taran moamoana ae riaon tarana ao moamoana ae rau, ko kona n namakina bwa ko tei iaon ae rietata—tiaki nanona bwa ko nang kina Beretitenti Lorenzo Snow ma bukina bwa ko nang kaan nakon Tamam are I Karawa ao Iesu Kristo, are ngaia ae ko kokoaua irouna. ■

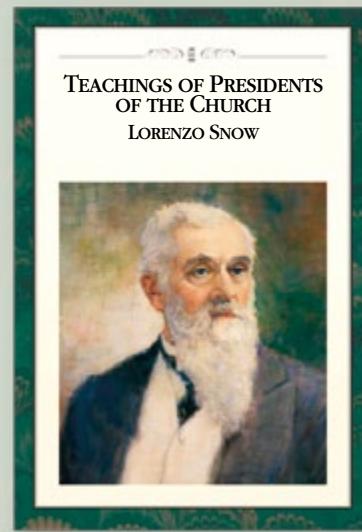
BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Reweren Prentis, ana kuote *Reirei maiouia Beretitenti n te Ekaretia: Lorenzo Snow* (2012), 30.
2. Taara David A. Bednar, “Ko riai ni manga bungiaki riki,” *Riaona*, Meei 2007, 19–22.
3. *Reirei: Lorenzo Snow*, 68.
4. *Reirei: Lorenzo Snow*, 219.
5. *Reirei: Lorenzo Snow*, 153.
6. *Reirei: Lorenzo Snow*, 148.
7. *Reirei: Lorenzo Snow*, 157.
8. *Reirei: Lorenzo Snow*, 280–81.
9. *Reirei: Lorenzo Snow*, 65.
10. *Reirei: Lorenzo Snow*, 103.

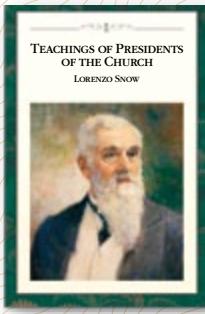
TAMNEI TEACHINGS OF PRESIDENTS OF THE CHURCH: LORENZO SNOW

Te boki aei bon raon are iroum ao am raiburari ibukin *Reirei maiouia Beretitenti n te Ekaretia*. Lai ngkai 11 rinanin booki, aika anga atatai iaon atun reirei n te euangkerio. Aikai tein booki akanne:

- Rongorongo aika a karekei reirei aika a tamaroa maioun Beretitenti Lorenzo Snow iaon atun reirei aika e raka iaon 75.
- Mwiin korobanna aika boou inanon maiun Lorenzo Snow ake a tuai n noraki angiiia irouia membwa.
- Teniu aekan reirei ao buoka ni bwain reirei ni katoai mwakoro: titiraki iaon iango aika a kaun, taian kibu man boki aika a tabu ake a boutokai atun reirei man mwakoro, bwaai n ibuobuoki buoka karikirakean te tibwatibwa ao te maroro.
- Tenua iteranibwa iaon kaetieti are e buokia me-mbwa ni karikirakea aia kamatebwai iaon te boki ao n reirei ma te kairaki mai eta inanon mweenga ke n te ekaretia.

Te boki e tauraoi n te aonrain ae LDS.org ao n te Gospel Library app (n Taetae ni Imatang) ni mobile.lds.org.

KAREKEA KINAAKIN LORENZO SNOW

Iroun Christopher D. Fosse

N te ririki aei te boki ni kairi ibukin reirei n te Botaki n Aine ao te Nakoanibonga ae te Merikitereka a kabotoa aia reirei iaon maiun ao ana reirei Beretitenti Lorenzo Snow (1814–1901). Ma ibukin ami roro tao e aki kamanena te boki aei, ane e aki nanonak bwa ko aki kona n reiakin teuana ke ouua te bwaai ibukina. Beretitenti Snow e kaira maiuna ae kamimi ae onrake ma kangaanga ao tokanikai.

Te Tiambion ibukin te Euangkerio

E moan ongo taekan te Ekaretia Lerenzo Snow ngke bon te ataei ngaia. N te moan tai akea ana kantninga bwa e na bwabetitoaki, e ngae n anne mwanena ae Eliza (titebo ma Eliza R. Snow are e korei anene aika a mwaiti ibukia Aomata aika Itiaki ao ni beku bwa te kauoman ni kauntira n te Botaki n Aine ni Kabuta) e rang

ni mwanea te euangkerio. E karoia, irakin anne, e kunea ana tua te Ekaretia bwa a rang ni kakaongora. Ngke e moana ana reirei n te kaoret i Oberlin, Ohio, e aki toki n tibwaua ana koaua te Ekaretia ma ataein te reirei ake a reiakiniaaki bwa minita n te Boretetanti. E ngae ngke e aki rang n anga nanona bwa e na bwabetitoaki, e a tia ni kaota te euangkerio n ae raoiroi ike a mwaiti ataein te reirei i Oberlin ake a karina te koaua ni kaokan te Ekaretia.

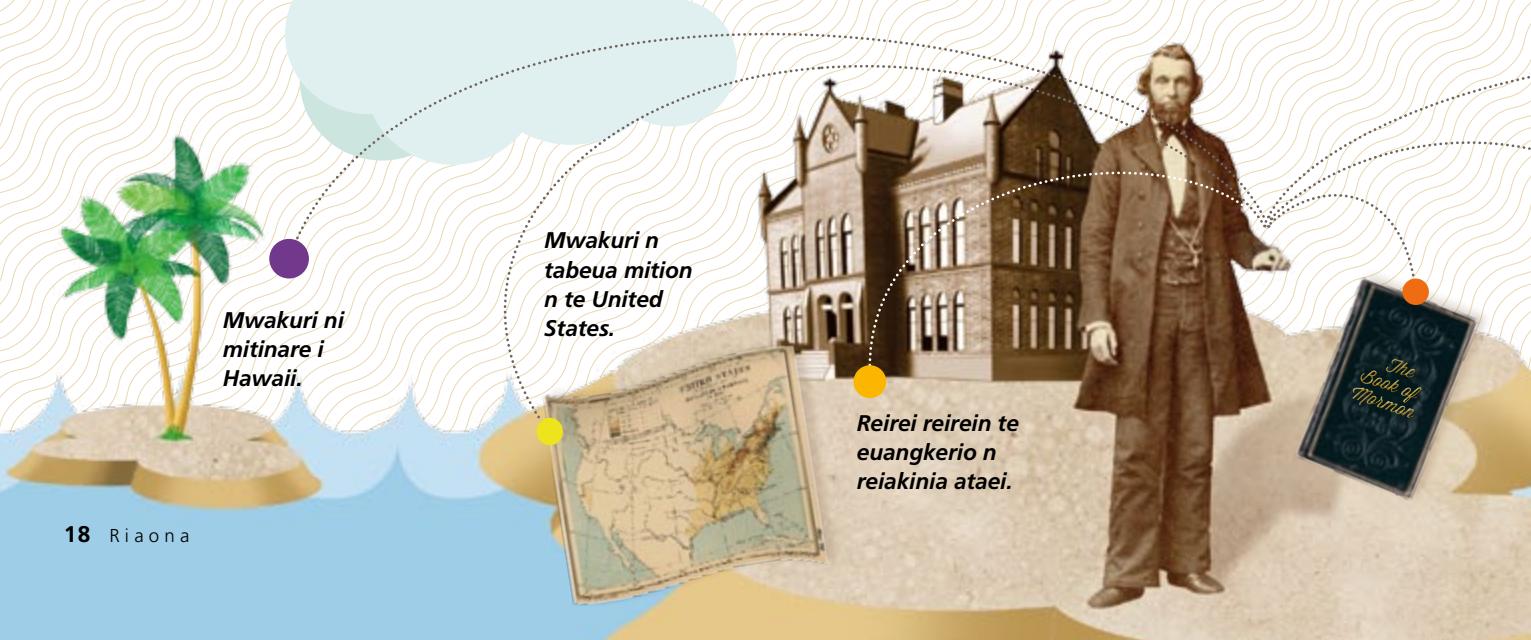
Ngkai te mitinare ae korakora n aron are mai mwaina e kariaia te euangkerio, akea te nanokokoraki bwa Lorenzo e na bon anga nanona nakon karaoaan te mwakuri imwiin bwabetitoana. Inanon ana moan ririki ni kaina te Ekaretia, e weteaki bwa e na karaoa ana mwakuri mitinare tabeua n ae bwanin taina. E moan mwakuri i Ohio, imwiina i Missouri, Kentucky,

ao Illinois, USA. E a manga kanakoaki imwina nako Great Britain bwa e na buoka wakinan te Ekaretia i England. Ngke mena ikekei, e anga kaobiin ana Boki Momoon nakon Kuin Victoria ao Burinti Albert. Imwiin anne e a manga karaoa ana mition i Italy, Switzerland, ao are e rang ni kinaaki ngkai n aban nako Hawaii.

Te Kakai i Tari

Ngke e kitana Unimwaane Snow England man oki nako Nauvoo, Illinois, e kairia te kurubu ae mwaiti ake a tibwa bwabetitoaki ni mwanga mangaia. A bane ni kabaei araia iaon te kaibuke ae *Swanton* ao ni katauraoia nakon te mwananga ae ananau nako America Meang.

E ngae n anne te kabeni n te *Swanton* e aki akoi nakoia Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ake iaon te kaibuke, ao e aki iraorao

Aikai bwaai tabeua aika ko aki atai ibukin te kaniman ni Beretitenti n te Ekaretia.

naba nakoia. E aki toki ni kararoa mai irouia. Ma imwiin uoua te wiiki i tari, e riki te bwai teuana. Ana touati te kabon e ikoaki kakaiaki n te kabuanibwai. Akea temanna ae kantaningaia bwa te touati e na maiu n te tairiki anne.

Ma temanna mai buakoia titita ae kakaonimaki are e mena irarikin te touati ae kan mate aei e reke ana iango. E tuanga te touati bwa Unimwaane Elder Lorenzo Snow e kona n anganna te kakabwaia ao e na kona ni kawakinaki maiuna. Te touati—are e mwakuri ibukin buokan buna ao uoman natina ake a tiku i Germany—e rang ni kariaia.

Inanon te nukanibong, e uti Unimwaane Snow ao e butiaki bwa e na nakon te aomata ae a kan mate n ana ruu. Ngke e roko, e kaitibo ma kabon te kaibuke. E karabwara bwa te kabon n rokona man kaota te

bwarannano n te kanganga are e riki. Unimwaane Snow e nooria bwa te kabon e tabe n tang.

E nako n te ru, e katoka baina iaon atun te touati, ao e anganna te kakabwaia n te mwakanibonga. Ni wae-tata imwiin banen te kakabwaia are e anga Unimwaane Snow, temwaane e tekateka ao n teirake man ana kainiwene. E waekoa ni marurung te touati, ao n okira ana mwakuri n te bong are imwina.

Kakawakiia Aomata

Kamaian te touati e biti bwaai iaon te *Swanton*. Te kabon e moana kabanean ana tai ae mwaiti ma Aomata aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira n aron are e mwaawa iai, ao e kamatebwai te euangkerio ao n iri botakin te Ekaretia. Kaimoa ake tabeman a rang ni miimi. Ngke e a roko te kaibuke n tokin kawaina, kaimoan te

kaibuke a kabon nakoia Aomata aika Itiaki ni Boonga aika Kaitira. Rinanon te mwaaka n te nakoanibonga, tiaki ti maiun te mwaane are e kamanoaki, ma iai tabeman ake anganaki aron nooran taraan mwaakan te Atua ao ana tangira. Te touati ao tabeman kaimoa a bon bwabetitoaki.

A mwaiti mwakuri ni kakai ake a riki ni maiun Beretitenti Lorenzo Snow. Ngaia are n te ririki aei, ngkai a kamatebwai ikawai *Teachings of Presidents of the Church: Lorenzo Snow*, e aera ko aki kamatebwai naba? N taian Tabati ke ngkana iai am tai ae maawa, ko kona ni wareki tabeua ana reirei Beretitenti Snow. Ko kona n anga ae mwaiti riki iaon te maroro n te euangkerio inanon te utu, ao inanon wakina ao ko na kona ni kina te mwaane ae kamiimi are e na riki bwa ana burabeti te Atua. ■

E kamaiua ana touati te kabon ni mwana-nngaia nako Meangin Amerika.

E anga katooton ana Boki Momoon nakon Kuin Victoria ao Burinti Albert.

Iroun Unimwaane
Neil L. Andersen

Man te Kooram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman

TE KARINERINE NAKON TE ATUA BON MOAN RIKIN TE Wanawana

*Wanawanan te
aonaaba e na
rangin ni kaka-
waki riki ngkana
e anaaki nanona
iroun ao n ira
wanawanan
te Atua.*

Ti maeka n te aonaaba ae onrake n taian rongorongo. Tao kanikinaean te aonaaba aei bon te Wikipedia, te kabanea ni bubura n entiaikurobitia n te aonaaba n te aon rain. Ni buokiko bwa e kanga aron kakawakin te (Wikkipedia), nakon tokin te ririki 2012 iai taeka ti n Ingiriti ae raka iaon 2.5 birion ao e raka iaon 22 te mirion koroboki ae katautauaki nakon 284 mwaitin taian taetae. E raka iaon 70 aekan taetae n te Wikipedia ae iai inanoia n tatabeua nako 10,000 koroboki. E raka iaon 4 te mirion koroboki n te taetae n Ingiriti.¹

Taonakon ara rongorongo e kakouuaaki naba man korakoran aron keraken kabonganakin te aro n reitaki n te webuitiae n aron te Facebook, ae kuneaki ni 2004 ao n reitiia te 1 birion taan kabongana ni kabuta te aonaaba n te ririki 2012,² ke YouTube, ae moanaki ni 2005, ike e a tia n teimatoa n ribotinaki bwa tabeua tamnei n te witeo a tia n nooraki n raka iaon te 100 te mirion te tai.

Man rikiraken te rongorongo aei, e kanga aron kainnanoan te wanawana, te wanawana ni bairea ao ni kabongana te bwai ae ti reia-kinna. T. S. Eliot, te tia onimaki (iroun Kristo) are e koreia n ririki aika nako, bwaai aika kakawaki ibukin ara aonaaba n te bong aei:

*O aonaaban te tiburing ao te aotom,
(O te aonaaba ni) bungiaki ao ni mate!
Te teimatoa ni kareke iango ao ni karaoi
nanoia,
(Te mwakuri ae akea tokina) kakaae aika
akea tokiiia, kakatai aika akea tokiiia,
E uota te iango ni kan karaoi, ma tiaki
n te aki kakammwakuri;
Te Atatai n te taetae, ma tiaki n te
kainabuwaabu;
(Bon [Teimatoan karekean iango,
karaoakiia, kakaae ao kakatai aika
akea tokiiia] e uota) te wanawana n
taetae, ma tiaki te (atatai) n akean
te mwakuri;
Ni kabane ara atatai (ni bwain te aonaaba
aei) e uotira ni kaniira nakon ara aki
kan ongo nakon (bwain te tamnei ke
bwain karawa),
Ni kabane ara aki kan ongo e uotira ni
kaniira nakon te mate,
Ma ni kaan riki nakon te mate ae aki kaan
ma te Atua (nanona bwa ti na aki oki
nakon te Atua ngkana ti mate ibukin
aki tabeakinan ana euangkerio).
E nga te Maiu n (tamnei) are ti a tia ni
kabua ngke ti maiu (n te aonaaba)?
Enga te wanawana are ti a tia ni kabua
n te atatai n te (aonaaba)?*

*Enga te atatai ae ti a tia ni kabua n te rongorongo?
Te tai ae a tia n nako inanon uabwi te tienture
E uotira ni kararoaira ma te Atua ao ni kaniira
ma te Mate.³*

E kanga aron otam n te tikeera ni wanawana? Tabeman a na kona n nanonna nakon te ataeinnaine ae uarereke, ae ingainga nakon ana mare are iaon kawaina, are e taku nakoia ana karo, "O, N nang mare. I a roko n te tai are e nang akea iai au kangaanga." Ao tinana e wirikiriki nakon tamana, "Eng, ma aio ai tibwa moan wakin ana kangaanga, ma tiaki tokin ana kanganga."

Ni mwaitin are I kamatebwai ni wanawanian te Atua, ao e na anganai riki te koaua are I a tibwa moana karekean te wanawana. E kananorinanoai ngkai Ia ataa mwaitin ae N na riai n reiakinna. N te bong aei, I kantaningaia bwa N na karikirakea nanou ni ukoukora te wanawana ao ni kaineti riki nakon wanawanian te Atua.

Kakabwaia n te Wanawana

I tangiria ni kamataitabuea reirei ni kaineti ma te wanawana. Te moan, n ara roro n rabakau ao n te atatai, ti riai ni ukoukora te wanawana. Te wanawana e rawata aron teina ma aekakina. Te wanawana ae moan reke e uoti kakabwaia aika mwaiti. Te wanawana n te aono teuana e kona n aki bongana n te aono teuana. Ao n tokina, wanawanian te aonaaba, ngkana n angiin bwaai aika ririki a rangin ni kakawaki, a rangin ni kakawaki riki ngkana a raonaki ma wanawanian te Atua.

A kabwarabwari booki aika tabu ouua ae kakin te wanawana: wanawanian te aonaaba ao wanawanian te Atua. Iai inanon wanawanian te aonaaba ouua kanoana aika raraoi ao aika buakaka. Kabwarabwaraana ae aki raoiroi, e kona ni kabwarabwaraaki bwa te koaua ae aki bwanin, ae renganaki ma te wanawana ao te kamangao, ni karekea nanona ae babakanikawai ke ae buakaka.

Te katoto man Ana Boki Moomon bon te mwaane ae Ameriti. E taekinaki ni booki aika tabu bwa "iai temanna te mwaane ae arana Ameriti, ae te aomata ae kamwamwane, eng, te aomata ae wanawana n aron rabakaun te

aonaaba . . . [kairiia] nako angiia aomata n iria." Koroboki aika tabu e reitia nako ni kabwarabwara Ameriti bwa te "aomata ae buakaka, . . . [bon] nanona [bwa] e na kamauna ana ekaretia te Atua" (Aramwa 2:1–2, 4; e kairaki karawawataan te iango). A bon aki anaaki nanora n aron te aeka ni wanawana aei.

Iai te aekaki ni wanawana riki teuana n te aonaaba ae aki rangin ni buakaka. Ni koauana e rangin n tikiraoi. Te wanawana aei e karekeaki man te kamatebwai, iangoakina raoi, n taraakina raoi, ao n te mwakuri korakora. E bon rangin ni bongana ao n ibuobuoki ni bwaai aika ti karaoi. Nakoia aomata aika tamaroa ao a kokoaua, e roko ngkana ti rinanon maiura ae mamate.

Ko na uringa ana taeka te tia kororongorongo mai Amerika Mark Twain: "Ngke te ataeinimwaane ae 14 au ririki, tamau e rangin ni kateibuaka ao I aki tangiria bwa N na mena irarikin tamau. Ma ngke e a koro 21 au ririki, I rangin ni mimi n aron are e a tia n reiakinna inanon 7 te ririki."⁴ Ngkana ti taratara raoi, ao n iangoraoi, ti kona n reiakina ae batu riki inanon maiura.

I uringa n tain au kareke beebea n te reirei ae rietata. I mwananga mai Brigham Young University nako Preston, Idaho, USA, te tabo are e maeka iai tibu te unaine, Mary Keller. Ana ririki n te tai anne 78 ao e rangin ni mamaara. E mate ouua te ririki imwiina. Te aine ae moan te kamimi, ao I ataia bwa ngkana I ongora ao n reirei man ana atatai, I kona n reiakina te wanawana are e na kona ni buokai inanon kawaiu.

Ti kona n raoi mwakuri aika kananokawaki ake a riki inanon maiuia tabeman man moan karekean te wanawana—te wanawana ae kantaningaki iroun te aomata ae ikawai riki. Ukoukora te wanawana aei—bwaina te iangoraoi, te taratara raoi, ao n iangoa te bwai ae ko a tia n rinanona ni maium.

Ti kona naba n reiakina te wanawana n ara mwakuri ao ni bon oin ara ukeuke. N na anganiko ouua katoto.

Dr. DeVon C. Hale bon te tia bwai n aoraki i Salt Lake City ae ikawai rake i Idaho Falls, Idaho. I bon rangin ni mimi n rabakauna ao n ni wanawaniana ngkai e irekereke ma aoraki aika a riiriki riki n taabo aika kabuehue. Tiaki

ti ana atatai Dr. Hale ma bon otana naba ni kabongana te atatai anne, ni bairei rinanon rongorongo aika kakaokoro ao ni iangoa aron te rongorongo teuana ma teuana. Bon te kakabwai akekean te aekaki ni wanawana ni bwain aoraki anne ibukiia mitinare ni kabuta te aonaaba.

Te kauoua ni katoto: Ngke e moana ana reirei ara kauoman n nati te mwaane ni mweengara i Tampa, Florida, USA, a tokaki nanora ni kan kaitibo ma ana tia reirei n te kintakaten, Mrs. Judith Graybell. Bon te aine ae e a 50 ao e mwaatai ma ataei aika uare-reke. E ata ana tai ni kaungaia, ao ni kamoamoaia iai, ao ana tai ae na matoatoa nakoia. Iai ana konabwai n reireiniia, ao a mwaiti riki. Ti mwakuri korakora ni kataia ni kariniia ara ataei n ana kintakaten kiratiruum.

Aomata aika uoman aikai a kaota te wanawana are a rineia n te aonaaba. Wanawanana bon te ibuobuoki nakoia aika mwaiti ao ni karikiia bwa a na totokanikai iaon aia mwakuri.

E ngae n anne, ti riai n ata tokin te wanawana aei. Te wanawana n te tabo teuana e kona n aki bongana n te wanawana teuana. Te katoto, N na bae n aki tangira Mrs. Graybell ni kinai aoraki man taabo aika kabuehue, ao N

na bae n aki tangira Dr. Hale bwa e na reirei-nia au ataei n te kintaken kiraati.

Ae kakawaki riki, te wanawana are e uota te tokanikai n te aonaaba e riai n tauraoi n ibuobuoki nakon wanawanana te Atua ao n aki iangoia bwa e nakoraoi riki nakon wanawanana te Atua.

Uringa: ni kabane wanawana aki titebo aroia.

E taku te Tia korea taian Areru, “Moan rikin te rabakau maakan Iehova” (Taian Areru 111:10). Tera ae nanonna te baibara bon “te karinerine ae korakora”⁵ bukina bwa moan rikin te rabakau te Uea. E reke te aeka ni karinerine ane e korakora anne bukina bwa Tamara are i Karawa “iai irouna te wanawana ae bwanin, ma te mwaaka ni kabane, i karawa ao i aonaaba” (Motiaeae 4:9). E kororaoi wanawanana. E itiaki. E aki babakanikawai.

Te wanawana aei, n taai aikai, e na kaitaraa wanawanana te aonaaba, nanona wanawanana te Atua ao wanawanana te aonaaba a na roko ma te kaiangatoa imarenaia.

Uring ana taeka te Uea n Itaia?

“Bwa tiaki nanomi nako nanou nako, ao tiaki naba arou nako aromi nako, bon ana taeka te Uea.

“Bwa aroni karawa ngkae e rietata riki

Te wanawana are e uota te tokanikai n te aonaaba e riai n tauraoi n ibuobuoki nakon wanawanana te Atua ao n aki iangoia bwa e nakoraoi riki nakon wanawanana te Atua.

nakon aontano, ao ai aron naba arou nako, bwa e rietata riki nakon aromi nako ao nanou nako nakon nanomi nako.” Itaia 55:8–9.

Wanawanian te Atua e na aki roko nakoira man te tibwanga; ti riai n anga nanora ni ukorikia. “Ngkana akea ana *rabakau*, temanna i buakomi ao e *na butia* te Atua, ae tituaraoi n angangania aomata ni kabaneia, n aki ngurengureakinia; ao e na bon anganaki” (Iakobo 1:5; e kairaki karawawataan te iango).

Wanawanian te Atua bon te bwaintituaraoi n te tamnei. “*Tai ukeuke ibukin kaubwai ma ibukin te wanawana*, ma ngaia ae, ana bwai te Atua ana bane ni kaotaki nakoim, ao ko na riki ni kaubwai” (D&C 6:7; e kairaki karawawataan te iango).

Ukoukoran wanawanian te Atua e raonaki n tainako ma te ongotaeka nakon taian tua.

Ni bon arona, ana bwaintituaraoi te tamnei n te wanawana e roko n te mwaneka teuana ma teuana ngkana ti ukokoria ma te koaua ao te botumwaaka. “N na anganii natiaa aomata teutana imwiin teutana, te reirei teuana imwiin teuana, . . . ao a na kakabwaiaki akana a ongeaba nakon au tua, . . . ao e na reke irovia te *wanawana*; bwa N na anga ae mwaiti riki nakon ane e butimwaia” (2 Nibwaai 28:30; e kairaki karawawataan te iango).

E taekina aei Iotebwa Timiti: “A bane ni kakawaki ana bwai te Atua; ao te tai, ao te atatai, ao iango ni karaurau ao ni kabane n aki manikangare ti ngaii ae a kona iai ni kunei ana bwai te atua.”⁶ Akea te bwai ae tawe kakukureina ni kakaaean wanawanian te Atua.

Kabaneana, te tabo are e roko mai iai wanawanian te Atua e kaokoro ma are n te aonaaba. Wanawanian te Atua e kuneaki ni booki aika tabu, n aia reirei burabeti, (n aron ae kakaraoaki ni maungatabu ni kabane), ao, n ara tataro (tarao D&C 8:1–2). Ao n tainako, *n tainako* ti anganaki te wanawana aei rinnon mwaakan te Tamnei ae Raoiroi. E taku te Abotoro Bauro:

“Ba ai antai i buakoia aomata ae atai bwain nanon te aomata, ao bon ti tamnein te aomata ae i inanona? Ao ai arona naba ba akea temanna ae atai bwain nanon te aomata, ma ti tamnein te Atua. . . .

“Ti aki taekini baikai n taeka aika ti reireiaki in *rabakaun te aomata* ma ti taekini baikai n taeka aika ti reireinaki iroun

te Tamnei ae Raoiroi” (1 I-Korinto 2:11, 13; e kairaki karawawataan te iango).

Ao man wanawanian te Atua, ti noori bwaai ake a riaon ara taratara ngkai bukina, n aron are e taekinaki man booki aika tabu, “te Tamnei . . . ke e taekini bwaai ngkai, ma aika a na roko” (Iakobwa 4:13).

Wanawanian te Atua bon te wanawana ae kororaoi ibukin nanora ni koaua.

Te Wanawana ao te Kabwianibwai

Tao te kabanea ni kakawaki n iango bwa tiaki ni kabane wanawana a ti tebo aron kari-kaia. Ti riai n reiakinna bwa ngkana iai te aki nakoraoi imarenan wanawanian te aonaaba ma wanawanian te Atua, ti riai ni kabanea nanora nakon wanawanian te Atua.

Ngaira ni kabane bon natin te Atua mwaane ao aine. Ngaira bon tamnei n te maiu ae mate. Ngaira ake ti kabanea ara tai n reirei wanawanian te aonaaba ao wanawanian te Atua a riai n aki kairuaaki bwa te wanawana raa ae kakawaki riki.

N na tibwaua au atatai iroun temanna ae Itiaki ni Boong Aika Kaitira i São Paulo, Brazil. E taekina ana kangaanga imarenan kabwakaan ana kabwianibwai ke roona.

Aikai ana taeka neienne:

“Te iuniwetiri . . . e totokoia ataein te reirei ake iai aia tarau [ke naake a tuai kabwaka rooial] man irakin taian ukeuke.

“I uringa te tai ngke I . . . kaitara ma te kangaanga n te mwane ae korakora. Bon te Kaabong ngke I karekea boou. Ngke I karaoa au kataumwane ni katoa namwakaina, I kunea bwa e na bon aki tau ni kabwakai bwaai aika [uoua] au kabwianibwai ao au iuniwetiri. N na rinea teuana imarenaia. Te ukeuke are kakaraoaki ni katoa uoua namwakaina e na waaki n te wiiki are imwiina, ao ngkana I aki karaoi, ao I kona n aki bwaati au reirei n te ririki. I namakina te rawawata. . . . E rotai te uruaki n nanou ae kananokawaki.”

Aio te itabarara ae kaineti ma wanawanian te aonaaba ao wanawan te Atua. E ngae ngke ko rangin n tamaroa ao n raoiroi, ko na kunea ni maium, ngkana ko onimakiniko bon iroun, bwa e na maraki nanom ngkana ko namakin tabeua itabarara aika a na roko imwaim.

I oki rikaaki nakon ana karaki. Te Moan, e kabwaka ana

kabwianibwai n te Tabati. N te Moanibong are imwiina e kauring bwaai ake a riki n te tai anne:

“Te tai ni mwakuri e toki ngke au tia kmwakuri e kawarai ao n anga te kabanea n taeka n te bong anne. . . . E waekoa, e tei, ao n titiraki, ‘E uara am reirei?’ [E kabwarabwara bwa te aomata ae matoatoa, ao te bwai ae kona n taekinna bon ti:] ‘A bane n nakoraoi bwaai!7

Imwiina e nako. E aki maan ao e rin te tia koroboki inanon te ru. E taku, “E a tibwa tia n taekinna te tia kamwakuri bwa man te bong aei ao nakon taai aika a na roko, e nang kabooi ni kabane te kambwana am reirei ae rietata ao am boki. Imwain ae ko nako, kawarai n au taibora ao tuangai boona bwa I aonga n anganiko te tieke n ningabong.”⁷

Ngkana ko kakai oota, ko na kunea bwa e na rawata kaitaraakim ma aeka ni kakatai aikai inanon maium. Ko na katuka iaa am onimaki? Kakauongo nakon ana kauring te Uea nakoira:

“O aia kamoamoa, ma mamaaraia ao

burababaia aomata! Ngkana iai rabakauia [n rabakaun te aonaabal] a *taku* bwa a rangin ni *wanawana*, ao a aki kan ongo n ana taeka n reirei te Atua, ao a kaaki taekana, n taku bwa a ataa taekana i bon irouia [*wanawanan te aonaabal*], mangaia ae, te baba *wanawanaia* bon te nanobaba ao akea kabwaiaia are a na karekea mai iai. Ao tokina a na mate.

“Ma e raoiroi te ataibwai [ni wanawanan te aonaabal] ngkana a ongo n ana reirei te Atua” (2 Nibwaai 9:28–29; e kairaki karawawataan te iango).

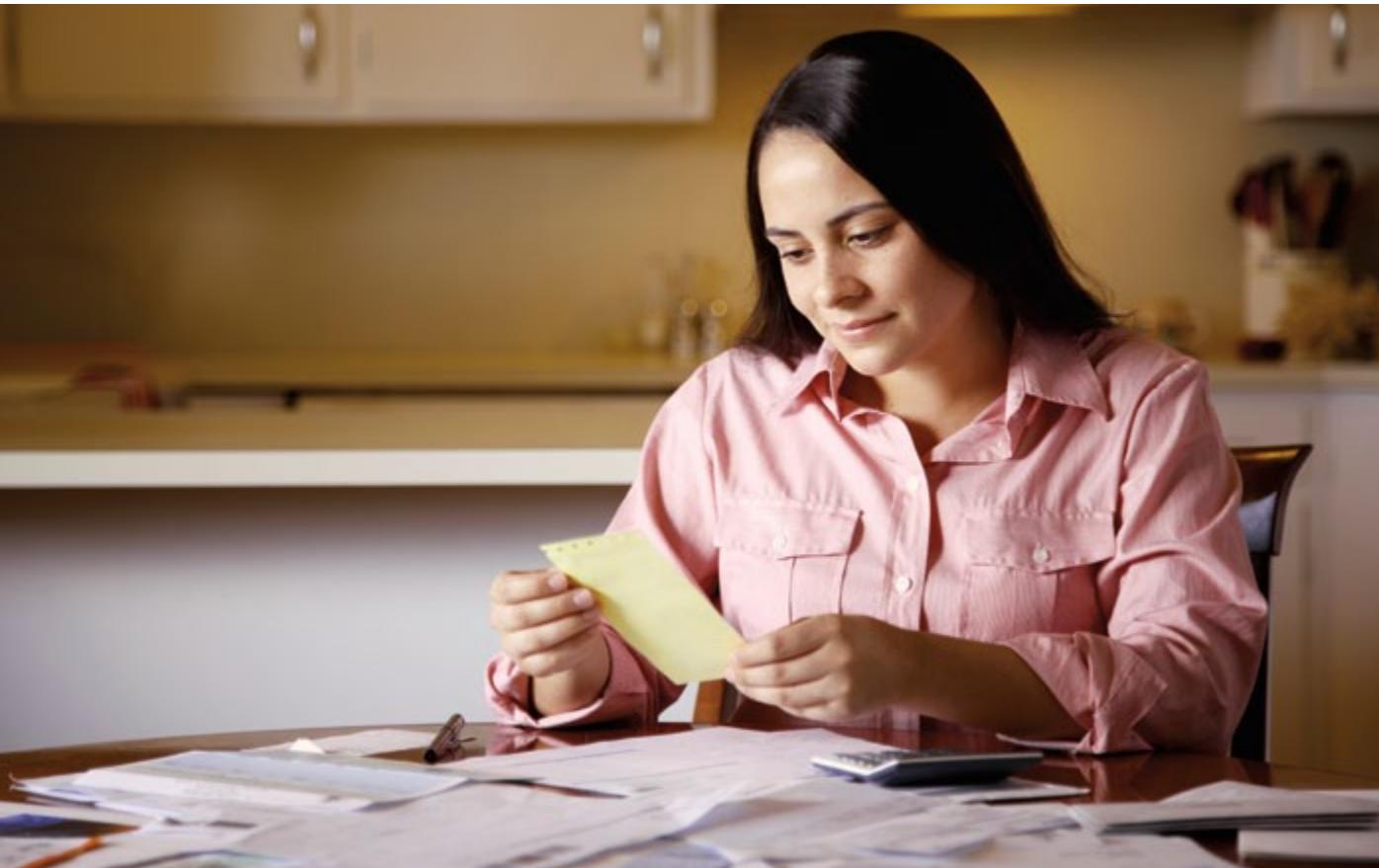
Ngkai mairoun Bauro:

“E nga ane rabakau? . . . tiaki e karaoa rabakaun aonaba te Atua ba te nanobaba?” (1 I-Korinto 1:20).

“E na tai burebureia te aomata i bon i rouna. Ngkana e taku temanna i nanona ba e rabakau i buakomi i aon te aba, ao e na riki ni baba, ba e aonga n rabakau.

“Ba *rabakaun aon te aba* bon te nanobaba iroun te Atua” (1 I-Korinto 3:18–19; e kairaki karawawataan te iango).

langoa wanawanan te Atua iaon oin am mwane. Ti kabongana raoi te mwane man kabwakaan te kabwianibwai ae koaua ao n tangira n ara angabwai.

Te kataaki e nanonaki n tainako bwa ti na kariaia wanawanan te Atua bwa te tia kaira kawaira ngkana e mwaing nako ni kaitaraa wanawanan te aonaaba.

Amon e tang, "Bwa a aki kan ukoukora te wanawana [wanawanan te Atua], ke n tangiria bwa e na tautaekaniia" (Motiaeia 8:20). Ngkana ko iangoia naake iai nanoia ni karika wanawanan te Atua bwa e na tautaekaniia, I iangoia raoraou man te meinraen i Tiaina, Xie Ying, are e anga nanona ae korakora bwa e na kaaina te Ekaretia ao ni beku bwa te mitinare i New York. I iangoia uoman natiu aine, aika a rangin ni wanawana ma aia tikurii aika tenaan mwatita ake a tia n rinea ana kakabwaia te nakoa n tina ao te ataei. I iangoia raoraou mai Amerika Meang are e kitana ana mwakuri ae raoiraoi boona iai ngke e ataia bwa e a tia ana tia kamwakuri n aki ira nanon te tua iaon kakbwakaan te tae-ktiti. Aomata ni kabane aikai a tia ni katuka wanawanan te Atua iaon wanawanan te aonaaba.

E kananokawaki, bwa e kona wanawanan te aonaaba ni kaburei aia iango aomata aika konabwai. E taekinna Iotebwa Timiti n te aro aei: "A mwaiti mwaane aika wanawana, ao aine naba, n ara tai aika a rangin ni wanawana aika aki tangira reiakinaia, ngaia ae a riai ni mate ibukin aia aki kan ongo, ao a na kunea aia kairua n te mangauti."⁸

Wanawana ao te Mwane

Ma kangaanga ni kaubwain abara, N na maroroakin oin ara kangaanga n te mwane. N ara kangaanga aika ngkai ti bane n nanorinano ao ni kan reireinaki—ma iangoi kanoan tabeua te ririki n nako.

E reireiniira te aonaaba bwa ngkana ti tangira te bwai teuana, ao ti riai ni karekea. Ti aki riai n tataninga ibukina. E kona te taarau ni kariaira bwa ti na karekea ae ti tangiria. E kona n reke te tarau anne man kambwana n tarau, ke man te tangomwane man te bangke man anganakiia mwakoron ara bwaibwai ni mweengara. Ti kona n tangomwane ni kitarai ara bwai aika iai ioura, riki n ara reirei. Boon te bwai e na teimatoa ni keerake, ao ti na kaubwai iai. Wanawanan te aonaaba e kangai bwa mwaitin te kabwaka mwane ni katoa namwakaina e kakawaki riki nakon buburan

te tangomwane. Katabeara ni kabwakaan ara tangomwane e mena inanon baira, ao ngkana ti aki kakaonimaki, roota-kira n te mwane ngaia te kabanea n iango.

Ti a iangoa ngkai wanawanan te Atua iaon oin am mwane, are e aki toki n reireiaki irouia burabeti. Aana raoi bon te toronibwai bon iroum ao te mwakuri. Ti kabongana raoi te mwane man kabwakaan te kabwianibwai ae koaua ao n tangira n ara angabwai. Ti kabanea te mwane iaan are ti karekea, ao ti rinei raoi bwaai aika ti kainnanoi ao aika ti tangirii. Ti totokoa te tatarau ma ti iaon kainnano aika rangin ni kainnanoaki. Ti maiu nakon ara kataumwane. Ti kawakina teutana te mwane. Ti bwaina te kokoaua nakon katabeara ni kabane.

"Tao 14 te ririki n nako, Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e kauring: "I taku bwa e a roko te tai are ti a riai ni barongai ara auti. E rangi ni mwaiti ara aomata aika a maiu iaon aia karekemwane. Ni koauana, tabeman a maiu iaon te tangomwane. . . . Iai te kauring iaon te kangaanga ni [kaubwain] te aba are ti riai ni bane n iangoia."⁹

Tabeua te ririki n nako ni korakoran kau-bwaira, e taku Beretitenti Thomas S. Monson:

"Tariu ao mwaneu, totokoa te iango are kakukurein ngkoananoa e a tia n riki bwa bwai aika kainnanoaki n te bong aei. Bon tiaki bwai ni kakukurei ni karokoa ae ti karaoi bwa a na riki. A mwaiti aomata aika a karaoi tangomwane aika bubura ni kakoaua bwa a riki bitaki aikanne: aomata a riki n aoraki ke a ikuaki, kambwana aikoa buti ke a bua, a bua mwakuri, a riki kangaanga nakoira. Ibukin bukina aika mwaiti, bwakamwane ibukin taarau aika bubura aikoa kona ni karaoaki. Ara tarau a riki bwa bwai aika a kakamaaku aika a kona ni kamaunaira.

"I kaumaki ngkami bwa kam na maiu nakon are kam karekea. Akea temanna ae kona ni kabanea riki ae riaon are e karekea ao n teimatoa n aki tarau. I berita nakoimi bwa kam na maiu ni kukurei riki ngkana kam teimatoa n raraomaeakinna bwa ko na kanga ni karaoa te bwakamwane are imwiina iaon tarau aika aki riai."¹⁰

Ko kona n noria bwa e kanga wanawanan

te Atua n aki nakoraoi ma wanawanan te aonaaba? Te rinerine e bon *aki* itiaki ngkana a bane ni kaubwai. A mwaiti kaain te Ekaretia ae a kantaningaia bwa a tia n ongora raoi.

Aio wanawanan te Atua.

I kauring bwa kam na anai tabeua kanganga aika ko kaitara ma ngaai. Korea te rain i nukan te mwakoro ni beebea. Karinani wanawanan te aonaaba n iterana are te angamaing ao wanawanan te Atua n iterana are te angatai. Koroi bwaai ake aki nakoraoi imarenaia.

Tera taian rinerine aika ko karaoi?

N tiektion 45 n te Doctrine ao Covenants, are e taekin bwaai ni kaineti ma Kauaokin te Tia Kamaiu, e a manga taekina riki karakinaia kibono ake tebwina te Uea ao ni katikura ma taeka aikai: “Ma ibukiia ake a rabakau, ao n tia ni karekea te koaua, ao n tia n anaa te Tamnei ae Raoiroi bwa aia tia kairi, ao n tuai ni mwamwanaaki—e koaua ae I tuangko, a na aki koreaki ao ni karenakoaki n te ai, ma a na tei imwain ana bong” (D&C 45:57).

Ti a ukoukora wanawanan te Atua. Ti mena ngkai n tain te kangaanga n te kaubwai are e kabuta te aonaaba, ao e uoti tabeaianga tabeua n ara tai ni katauraoi ibukin mwakuri, nakoa, ao karekemwane. Ma a mwaiti boong

aika raraoi ao n nakoraoi imwaira. A mwaiti bwaai aika ti kona n reiakin ngkai ibukin te wanawana. I berita nakoim bwa ana kakabwaia te Uea e na reke iroum ngkana ko ukoukora te wanawana—wanawanan te Atua. ■

Man te marooro are e taekinaki n tain te angabeeba n Eberi 10, 2009, n te Brigham Young University–Idaho. Ibukin bwaniñin taekana n te Ingiriti, nakon http://web.byui.edu/DevotionalsAndSpeeches.

BWAI AIKA A NA TARAADI

1. Taraa Andrew Lih, *The Wikipedia Revolution* (2009), xv–xvi; taraa naba http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Size_comparisons; <http://wikimediafoundation.org/wiki/FAQ/en>; http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Wikipedia.
2. Taraa Ramona Emerson, “Facebook Users Expected to Pass 1 Billion in August: iCrossing,” *The Huffington Post*, Tianuare 14, 2012, www.huffingtonpost.com/2012/01/13/facebook-users-1-billion-icrossing_n_1204948.html.
3. “Choruses from ‘The Rock,’” in *T. S. Eliot: The Complete Poems and Plays, 1909–1950* (1980), 96.
4. *Mark Twain Laughing: Humorous Anecdotes by and about Samuel L. Clemens*, ed. P. M. Zall (1985), xxii.
5. Taraa Marion G. Romney, “Converting Knowledge into Wisdom,” *Ensign*, Turai 1983, 5.
6. *Reirei mairouia Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 267.
7. In Gordon B. Hinckley, “We Walk by Faith,” *Liahona*, Turai 2002, 81–82.
8. *Ana Reirei: Iotebwa Timiti*, 202.
9. Gordon B. Hinckley, “To the Boys and to the Men,” *Ensign*, Nobembwa 1998, 53.
10. Thomas S. Monson, “True to the Faith,” *Liahona*, Meei 2006, 19.

Anai tabeua kanganga aika ko kaitara ma ngaai. Korea te rain i nukan te mwakoro ni beebea. Karinani wanawanan te aonaaba n iterana are te angamaing ao wanawanan te Atua n iterana are te angatai. Koroi bwaai ake a kauntaba imarenaia.

Reirei aika

AUAANA N TE MWEENGA

*Aua te kawai
aika ti reirei-
niia ara ataei
kakawakin rei-
rei n te maiu.*

Iroun Darren E.
Schmidt

K arekean te tai n reirei ma natira aika waniman e a tia n riki bwa te kakawew-nako ao te kakukurei. Ma atakina bwa “te mweenga boni ngaia te moan ao te kabanea n nakoraoi n tabo ibukiia ataei n reiakina reirein te maiu,”¹ I a tia ngai ma kaain abau ni kataia ni karaoi bwaai ni kabane aika ti kona ni buo-kiia ara ataei n reiakin taian reirei aikanne. Aikai tabeua reirei aika a tia n rangin ni ibuobuoki nakoira.

Karaoi Bwaai Aika Kabanea n Tamaroa

Ngkai a rangin ni katabeaki ara ataei n taian waaki ni kakukurei, babairean aron te mwakuri e moanna n rangin n rangi n riai. Unimwaane Dallin H. Oaks man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e a tia ni kauringiira bwa “tiaki ti bukina bwa e tamaroa te bwai teuana tiaki ngai a bukina raoi ae tau ibukin karaoakina. . . . Tabeua bwaai a raraoi riki nakon te tamaroa, ao aikai bwaai aika riai n tua-ningiira bwaai aika kakawaki riki inanon maiura.” E taekinna riki: “A riai kaaro ni karaoa te mwakuri ni karekea te tai ibukin te tataro n utu, kamatebwai iaon booki aika tabu n te utu, bootaki n utu n te tairiki, ao bootaki riki tabeua aika kakawaki ao n tatabemaniia imwiin temanna ma temanna are e bauta te utu ni kabane ao ni kanakoraoi aroia ataei iaon bwaai ibukin bwaai aika kakawaki n te maiu ae e na roko. A riai kaaro n reirei bwaai aika kakawaki n te euang-kerio rinanon te bwai ae a karaoia ma aia ataei”²

E a tia ni kakoauaki aei bwa te reirei ae tamaroa ibu-kin ara utu. Ngkai ti a tia ngai ma kain abau ni karaoa te waaki ni kakukurei itinanikun te mweenga bwa kanga te tai n iango ao n tataro, tabeua bwaai ake ti a tia n iangoi

a otinako bwa bwaai aika akea bonganaia. I rangin ni mimii ngke I titirakinia ara ataei ngkana a tangiria n riki bwa kaain te tiim ni bwatiketiboro ma ngai bwa aia tia reirei. Aia kaeka e kangai, “Tiaki iangoana anne,” n reitaki ma, “Dad, iai ara bwatiketi i moan ara auti, ao ti tangiria bwa ko na takakaro ma ngaira ma kaain rarikira. Ti karekea te booro n anguin te tai!”

Kamatebwai ao Mwakuri Iaon Booki Aika Tabu

Iai te kaokoro ae korakora imarenan *warekan* booki aika tabu ao *kamatebwakiia*. Te burabeti n taai akekei Iotua e reirei bwa te tokanikai ni kamatebwaiakan booki aika tabu a reke ngkana ti “iangoi ni ngaina ao ni bong” ba “ko aonga ni *kawakina te kakairi ni bwaai ni kabane aika a koreaki inanona*” (Iotua 1:8; e kairaki karawawa-taan te iango). N tain ara kamatebwai n utu iaon booki aika tabu, ti a tia n rangin n tokanikai ngke ti anganlia ara ataei aia tai n iangoi titiraki ao ni kanakoa nakoia te kakao bwa “a na karaoi nanon bwaai ake a koreaki inanona.”

N te tairiki teuana ti amwarake itinaniku ao ti wa-reka taekan bwakaia Nibwaite n ana Boki Moomon. I bon rangin n rotaki ngke I titirakinia ataei bwa bukin tera n aia iango a tia n rairaki tenaan Nibwaite nakon te buakaka. Celeste ae onoua ana ririki e taku bwa bukina a tia ni katoka aia tataro ni katoabong tenaan Nibwaite ao Reimwanaite. Ti bane ni kakoaua bwa bwakaia te-naan Nibwaite e moanaki man mwaningaia n tataro ao bwaai riki tabeua aika uarereke. N te tai anne, e roko te iango irou bwa N na kaoia ataei bwa a na tataro ma

te iango ao te namakin ae korakora riki.

N te bong are imwiina I titirakinia bwa e kanga aron aia tataro. Aio are e anganiiia aia tai n tibwaua te bwai are a tia n nooria ao n anganai riki au tai n tibwaua au koaua iaon te tataro. Tiaki ni kabane kamatebwai n te utu iaon booki aika tabu ae a tia n nakoraoi n aron aei, ma ngke ti a tia ni maroro ao ni kaoia bwa a na karaoia bwa mwakoron ara reirei, a tia booki aika tabu n rangin ni uaana riki.

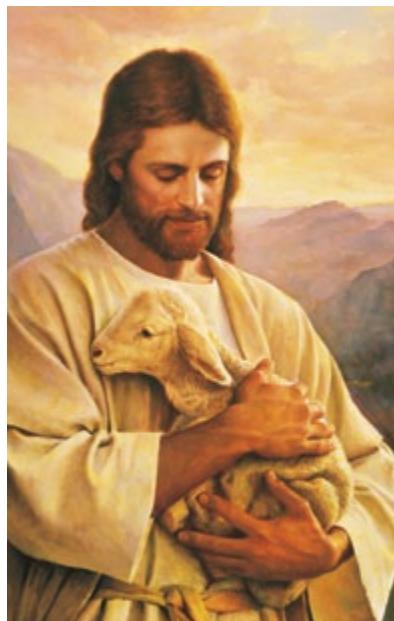
Buokiia Ataei Bwa A na Katabeaki

Ti a tia ni kunea te korakora man anganiiia ara ataei te mwakuri ao ni katikua irouia bwa ana kanga ni karaoia bon irouia. Ngke ti kariaia ara ataei bwa a na irekereke ao n ibuobuoki ni karaoi tabeua iango n te utu, a na kona n riki bwa taan ibuobuoki aika a nakoraoi. A karikirakea naba te iango ni bwaibwai

N tain ara kama-tebwai ni booki aika tabu, ti a tia n rangin n nakoraoi ngke ti anganiiia ara ataei aia tai n iangoi raoi titiraki ao n anganiiia aia tai bwa a na karaoi.

ao ni bukinaki ao ikai are a reirei bwa a na “karaoi bwaai aika mwaiti n oin nanoia, ao ni uota te kokoaua n tainako” (D&C 58:27). Aikai bwaai tabeua ake e a tia ni buokiia ara ataei bwa a na katabeaki riki iai:

- Ibukin bootakin te utu n te tairiki, buokiia ni katauraoa te reirei, te kibu, ke te tarena man oin aia rinerine.
- Kariaia bwa a na rinea te anene ibukiia bwa a na bane n aneneia n tain te kamatebwai ni booki aika tabu n te utu ao kaoa te ataei bwa e na karaoa te tataro.
- Kariaia bwa a na ibuobuoki ni babaire ao ni bukinaki ni bwaai tabeua ibukin te mwananga n te utu.
- Karaoa te reirei n te utu ma ngaia ibukin taekan te mwane ao buokiia ni kareke iango ibukin te bobwai.

- Reireiniia bwa a na kanga ni karaoa te mwakuri ao anga te bukinaki nakoia bwa a na tabeakina te mwakuri anne inanon te wiiki anne.
- Karaoa te mwakuri n ibuobuoki ni katoa namwakaina ao anganiiia bwa a na iangoa te utu are a na buokia.
- Karekea aia tai n tatabemaniia bwa a na rinea te aomata are a na kawaria n te Tabati anne.
- Kariaia bwa a na rinea te bootaki ni kakukurei n te utu ibukin te tairiki inanon te namwakaina.

Kairia

Iai taai ake I a tia n namakinna ngai ma kaain abau ae kanga taan kawakin tiibu ni bobotiia ara ataei ibukin te tataro ke kamatebwaiian booki aika tabu. Ma n taa tabetai ti a tia n namakin te namakin ae tamaroa are e reke ngke ti a tia raoi n riki bwa taan kawakin tiibu ao n tabeakiniia ara tiibu ake a uarerere. Ngkana tiaki karaurau, ti kona ni kabuai taai ni kawakin tiibu aikai.

Iai n te tai teuana ae roko ngke I tabe ni kamatuia ara ataei n aia kainiwene. Temanna mai ibuakoia natiu mwaane e titiraki, "Tamau, tera ae kaririiko?"

I kubanako n te titiraki anne.

E a manga taku, "Ti a tia n taekina te bwai ae kaririiko, ao ti mimi bwa tera bwaai aika a kaririiko."

I ataia bwa aio te tai ae tikiraoi n reireiniia, ma I rangin ni kua imwiin te mwakuri n te tai ae abwabwaki n te bong anne. I aki tangiria ni kani maroro n te tai ae a bwabwaki ma ataeinimwaane aika uoman aikai n te tai ae a bwakanako aei, riki n tairikin taai n reirei.

Ma e ngae n anne, e roko n au iango karakinan te Tia Kamaiu n te mwanibwa. E ngae ngke imwiin te nakonako 30 te maire (48 km) ke e raka, E kabanea ana tai n reireia te aine ae te Itamaria (taraa Ioane 4). I iangoia bwa e kona n riki aei kanga te tai are e mena iai te Tia Kamaiu n te mwanibwa, ngaia are I tekateka ao n titirakinia ngkana a taku bwa te bure te kaririaki. Iai te aki karongoa n te tai ae maan, ao imwiina ti moanna n taetae ao ni kakauongo bon imarenara. I reireiniia aron kaitiboon te Tia Kamaiu ma Tatan (taraa Mataio 4) ao ni kaota au koaua ibukin kakabwaia ake ana reke man te tokanikai iaon te kaririaki.

Bon te tai teuana ae onoti ngkai ngai te karo. Ti matu imwiin te tai are ti tataneiai iai, ma te kukurei are I rina-nona naba bon te angakarea n te matu ae uaana.

"Teuana tabera ae rangin ni kakawaki bwa ti na kaeka nakon te ataei ngkana e titiraki, n uringa ae aki n *tainako* n titiraki, bwa aki n *tainako* ni kan reireinaki, bwa a bon aki *kakauongo n tainako*," e rerei Unimwaane Richard L. Evans (1906–71) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman. "Ao n *tainako* ti na kairia nakon oin *aroia n aia* tai, ao tiaki n *tainako* nakon *arora*, ao n *ara* tai. . . . Ngkana a kunea bwa a kakoauaira ma aia titiraki aika aki kakawaki, a kona imwiina n onimakiniira ma aia titiraki aika a kangaanga riki."³

E Rinea ki ao E Buokaki iroun te Uea

Te katabeaki ibukin tararuakiia natin te Atua bon te bwai ae rawawata. Ngkana I namakinna bwa I aki tau n nakoau ni karo, I kauringai n te bwai are e taekinna Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: "Te Atua naba arei are e katuka te itoi n te tabo ae riai 1000 te ririki imwain ae kaoti iaon Betereem ni katekeraoa bungiakin Iesu e a tia n anga te oota nakoira n tatabemaniira n te aonaaba n te aro bwa ti na kona, ngkana ti na, karekea te oota ni maiura n tatabemaniira nako, n te aro bwa e na aki ti kona ara oota ni kairia tabeman ma e na mwakuri ibukiia naba."⁴

E uotai rake te rongorongo aei ngkana I bwarannano. E angan kain abau ao ngai te korakora n ara konabwai ni karo, n ataia bwa a tia ara ataei ni katukaki inanon ara "kangaanga" ma ibukina ao bwa Tamara are i Karawa e onimakiniira.

Ke E kakabwaiaia ami utu n ami tai ni uaia n reiakina te euangkerio, buokiai ami ataei bwa a na katabetabeaki, ao kabonganai raoi taai n reirei aika kakawaki aikanne. ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. David O. McKay, *inanon Family Home Evening Manual* (1968), iii.
2. Dallin H. Oaks, "Good, Better, Best," *Riaona*, Nobembwa 2007, 104, 105.
3. Richard L. Evans, "The Spoken Word," *Ensign*, Meei 1971, 12.
4. Neal A. Maxwell, *That My Family Should Partake* (1974), 86.

KAKAWAKIN TE REIREI

Te reirei bon mwakoron te euangkerio ae kakawaki ao ni kautauraui n iri n taian bobotaki ao ni kautauraui bon ibukim ao oin am utu.¹ Unimwaane Craig A. Cardon man te Kaitingaun e taekina kakawakin te reirei n iteraniba aika 54–55 n te rongorongo aei.

N rikiraken te aonaaba ae kamaungaongao aei, te reirei bon teuana mai buakon bwaai aika kabanea ni kainnanoaki n te maiu aei. “Ao ngkai e koaua bwa te reirei ae batia n te kairiiri nakon reken te kabwaia n te maiu n rabwata, kakawakin karikirakean te rabakau bon te kakabwaia are a reke uaara mai iai ni kakoroa bukin ana kantanninga te Uea.

Ibukin Kakorakoraia Kairake e taekinna: “E riai am reirei n rao-naki ma reirei iaon bwain te tamnei. Kamatebwai booki aika tabu ao aia taeka burabeti ni boong aika kaitira. Ira te tieminari ao te intituite. Teimatoa ni kamatebwai ana baire Tamara are i Karawa inanon maium. Te reirei iaon te tamnei aei e na buokiko ni karekei kaeka nakon kakaewenako n te maiu ao ni kaoa ana iraorao te Tamnei ae Raioiroi.”²

Iango ibukin Reiakinaia Kairake

- Wareka te tiektion iaon te reirei inanon *Ibukin Kakorakoraia Kairake*. Tibwauai oin am atatai aika raraoi ma te reirei ao te euangkerio. Aio are e na karekea am tai ni maroroakina te kainibaire aei ma aika 13 nakon 19 te ririki ao ni kaeka ana titiraki teuanne ke neienne ngkana iai.

- Buoka am ataei ae 13 nakon 19 te ririki ni katei aia kouru n aia mwakuri ao n aia reirei ni kaineti ma ana tarena ao mama-tan nanon teuanne ke neienne. Buoka teuanne ke neienne n iangoi tabeua kawai ni moana mwakurian kouru aikai.
- Iangoa karaoaan te bootakin te utu n te tairiki iaon kakawakin te reirei (te bwai n reirei ae tamaroa bon te koroboki are koreaki iroun Unimwaane Dallin H. Oaks ao Kristen M. Oaks, “Learning and Latter-day Saints,” *Liahona*, Eberi 2009, 26–31).
- Naako nakon youth.lds.org ao kiriki iaon “For the Strength of Youth” iaan ana Menu te Kairake. Iaan te “Reirei,” ko na kunei koroboki aika tabu ibukin te reirei, witeo (taraa, te katooto, “Surfing or Seminary?”), Ana Tiaeao te Moomon n te burokuraem n te rerio, titiraki ma kaekaia, ao koroboki, n raonaki ma taetae mairouia Mataniwi ni Kabuta.

Iango ibukin Reiakinaia Ataei

Bon te bwai ae kakukurei reiakanan bwai aika boou, ma te reirei e kona ni kangaanga naba. N te rongorongo n te beebea ni kaongora n te namwakaina aei bon te karaki ae atunaki n ae “Tauraoi ni Wareware (iteraniba 66). N te karaki ao e kabwarabwaraki iai rongorongan te ataeinnaine ae rootaki ana konabwai ni wareware are e aki kona iai ni kabaibati ni wareware ao a kanga

BOOKI AIKA TABU NI KAINETI MA TE REIREI

Taeka n Rabakau 4:7

2 Nibwaai 9:29

Aramwa 37:35

Doctrine ao Covenants
88:77–80

ataei n te Moanrinan ni kaunga bwa e na karaoa ana kabanea n tamaroa. Iangoia ni wareka te karaki aei ma am ataei ao ni uaia ni maroroakin taekan titiraki aikai:

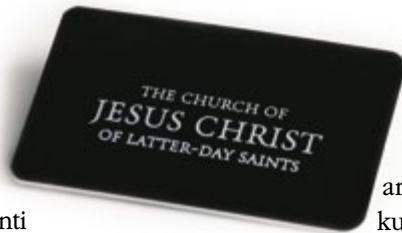
- E kangaraa ana namakin Mary ngke e kataia ni karaoa te bwai ae kangaanga? Bukin tera e kakawaki bwa ko na teimatoa n reirei e ngae ngkana e kangaanga?
- Tera te bwai ae a karaoia ataei ake tabeman ni buoka Mary? Tera ae ko kona ni karaoia ni buokia tabeman n reirei n te mweenga, n te ekaretia, ao n te reirei? ■

BWAI AIKA A TARAAKI

- Taraa *Ibukin Kakorakoraia Kairake* (boki ae uarereke, 2011), 9.
- Ibukin Kakorakoraia Kairake*, 10.

Kairake n Ataeinaine ao te **Babaire ibukin te Mitinare**

Nte maungatabu ni kabuta n Okitobwa 2012, e katanoata Beretitenti Thomas S. Monson bwa kairake n ataeinaine aika a tau man konabwai, a riai ni kaota nanoia n tangiria bwa a kani beku a katauaki bwa a kona ni karaoa aia mwakuri n ibuobuoki ni mitinare ni moa man te ririki ae 19, n oneamwiin te ririki ae 21." E taku bwa ngkai kairake n ataeinaine "a aki mena i aan te aki kairoroaki ni beku n aron ae karaoaki nakoia kairake n ataeinimwaane," a "karaoa te anganano ae moan te rangin kakawaki n aroia mitinare, ao ti butimwaai aia mwakuri n ibuobuoki."¹

E na kanga te titita ni baireia ngkana e nang beku? E tibwauaki i nanon rongorongo ake i mwina bwa a kanga tenan titita ni kairaki iroun te Tamnei ni baireia bwa te kawai raa ae eti ibukia.

Oin Bukina ae Bua

Ngkana iai ae titirakinai ngkai te kairake n ataei ngai ngkana I kan karaoa au mwakuri ni mitinare, N na kangai I aki. Nanou e torobaki nakon te kantaninga ngke I a ikawai, bukina tabeua ngke I anooria tarui ma mwaaneu aika a ikawai ni karaoa aia mwakuri ni mitinae. Ma I tuai raoi n iangoia n aron te bwai ae N na kona ni karaoa.

Ngke I a tokara au ka 21 n ririki, I moanna ni mimii n te namakin are kangai bwa I riai n nako ni mitinare, ma I aki roko n te tataroakinna. E a waaki te tai ma kanoaia, I a moanna n namakinna bwa iai te bwai teuana ae bua irou. I tuanga tinau aron au namakin, ao e tuangai bwa N na iangoa karaoan au mwakuri ni mitinare. E taku bwa ngke rorou ngaia, e namakina te namakin ae ti te

arona ma are I rinanona. Karaoan te mwa-kuri ni mitinare bon te kaeka nakoina, ngaia are tao bon aio kaekana.

A kanga kairake n ikawai aika ataeinaine ni kamwakura te reirei n te taetae ni burabeti ni kainetti ma te mwakuri n ibuobuoki ae bwanin taina.

I maaku n tataro ibukin te mwakuri ni mitinare. Teuana bukina ae I aki kan iangoa te nako ni mitinare i bukina bwa n au iango I tuai raoi tau ni karaoia. I riai ni kitana aron mwengaraoiu ao tao n reiakina te taetae aika boou. Ti aki ti ngaia anne, I taku bwa e tuai raoi tau au atatai n reireia te euangkerio. Ma ngkai I tataro ao bon iai bukina, I namakinna bwa e a keenako maaku. Te kaeka are I kare-keea e bon rangin korakora: e tangirai te Uea, ao E tangirai bwa n na karaoa au mwakuri ni mitinare.

I mimii man te onimaki ae I namakinna i mwin are I karekeea te kaeka. I aki manga namakina te nakonnano ke te aki tau ni mitinare.

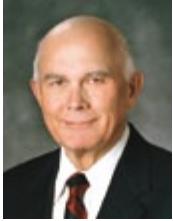
Ni iangoakina raoi ao I kukurei n tibwaua te euangkerio, ao I moanna ni karaoi au beeba ibukin n te mwakuri ni mitinare. I weteaki bwa N na nako ni mitinare te tabo ae Utah Salt Lake City Tembora Tikuea bwa n na Mitinare iai. Rebecca Keller Monson

Te Maiu Ni Mitinare

Ngke te 17 au ririki, aomata a titirakinai bwa I kaan nako ni mitinare. I tuai ni iangoia moa, E tuai n reke iangoana raoi.

Ma ngke e a roko au ka 21 n ririki, I moanna n iangoia. I wareka au kakabwaia mairoun te tamanuea, n taetae ma au karo, ao n tataro.

E aki roko ni kaoti taian ingainga n nano, I aki namakina ae I kainnanoaki bwa N na mitinare. I iangoa

TAMNEIN TE KAOTIOTI

“Te rinerine e na kona ni karekea te bitaki i nanon maiura . . . ao ngkana ti maiu n reitaki ma te Tamnei ao n ukoukora ana kairiiri, ti kona ni koaua bwa ti na karekea te kairiiri are ti kainnanoia ni kakoroa ara kouru. Te Uea e naaki kitanira n aki buokiira.”

Unimwaane Dallin H. Oaks man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Kaotioti,” in *Brigham Young University 1981–82 Fireside and Devotional Speeches* (1982), 26

ana reirei Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008), are e taku bwa a butimwaeaki mitinare aine, a bon “aki mena i aan te kata-beaki n nako ni mitinare.”² I kauringaki naba n ana taeka te Uea i nanon te Doctrine ao Covenants: “Ngkana iai nanomi ni kani beku ibukin te Atua, kam weteaki nakon te mwakuri” (4:3).

Te boki ae tabu anne e buokai ni baireia bwa n na aki karaoa au mwakuri ni mitinare. Ngke I tuanga te Uea i nanon au tataro ibukin au babaire, I namakina te rau ao te kama-toaki bwa iai kawai are I kona iai ni mitinare n ae aki bwanin taina. I kunea ngkanne bwa I kona n tibwaua au koaua ni kawai aika a mwaiti—rinanon maroroakinan ana nanoanga te Uea, i nanon te reirei ni kakawari, ke i nanon karaoan rongorongan te utu ke te mwakuri n te tempora. I anga nanou nakon te mwakuri ni mitinare man au nanomatoa ni maiuakina te euangkerio ao ira ana kairi te Tamnei.

Amy Simon

Ninikoria

Ni moan te ririki 2010, I korakai ibukin tabeua kakaewenako ao ni waakina nako-nakou bwa e na itiaki au iango. I nanon na-konakou, I namakina te Tamnei ni wirikiriki bwa I riai n aki raraoma ibukin taai aika ana roko. Ngke I tabe n iangoa kanoan taai aika a na roko. I nanon rinanoan au kouru ao I angoia bwa N na kabanea au reirei, I kairaki iroun te Tamnei bwa N na iangoa karaoan au mwakuri ni mitinare. I tuai man iangoa tae-kan te mwakuri ni mitinare mai mwaina, ma ngkai e a moanna n anaaki nanou n te iango aio, ngaia are e a rangin korakora riki kukurein nanou ni kani beku. Ma e ngae n anne, I a baireia bwa N na kainnanoa riki te tai n iangoa raoi taekan te babaire aio ae bubura.

I nanon tabeua namwakina ake i mwina angin te tai I namakin taian wirikiriki ni karaoan te mwakuri ni mitinare. Ngkai I teimatoa n namakina te nano ae ti te arona ao te kukurei ngkana a roko te wirikiriki, i raraoma ao te maaku e moana n roko naba. I ataia bwa aine a kaungaki ni beku ngkana iai nanoia ma a aki kairooaki bwa ana karaoia. N te tai

aei, I karekei kakabwaia n te nakoanibonga man tuangai bwa te Uea e na kukurei bwa tera are I rineia.

N tain te motirawa n te tiamwa ao iai kain au ruu are e a tia ni mitinare. E taku bwa e namakina te maaku main nakona ni mitinare mwin anne e a baireia bwa e na nako ni mitinare. E buokai bwa n a ota raoi bwa te Tamnei e aki taetae rinanon te raraoma ao te aki mamaku (taraa 2 Timoteo 1:7). Ngkai ti taetae, I ringaki iroun te Tamnei. I oki na-kon au ruu ao ni wareka au reta mairoun roraou are e karaoa ana mwakuri ni mitinare. I kaungaki bwa n na wareka Iotua 1:9, ao I namakinna bwa I kairaki iroun te Tamnei bwa N na taraa.

Taian taeka a ewara tamneiu: “Ko na korakora ma n ninikoria; tai maaku, ao e na tai bwara nanom: bwa E memena Iehova ae Atuam i roum ike ko na nako iai.” I namakina bwa titebo ngke e taetae te Uea ni kaineti nakoio. I ataia bwa I kona ni karaoa au mwakuri ni mitinare. I aki riai ni maaku—N na aki kona ni karaoia n tii ngai; te Uea e na memena i rarikiu.

Teuana te namwakaina nako I karekea weteau n nakon te tabo ae Philippines Iloilo Mitiona, ike Iotua 1:9 bon te botoniango n te mition.

Kristen Nicole Danner

Te Mition ae Kaokoro

I a tia ni baireia bwa N na karaoa au mwakuri ni mitinare ae bwanin taina ni kabanea maiu. Ma ngke I a nako n te reirei ae rieta n te Brigham Young Iuniwetiri (Utah, USA), I a moanna n nako n nano. N na kanga n ataia ae N a bon riai ni karaoa au mwakuri ni mitinare? I kabanea teuana au ririki i mwain

koron au ka 21 n ririki ni bubutia te Tama are i Karawa bwa e na tuangai ngkana I riai ni mitinare. Ngkanne temanna mai buakoia au burobetia e reirei taekan te aro e taekina te bwai teuana are ngaia are e bita maiu: "Te Uea e aki kona ni kabuta te kaa are tei n te bwaake." I a baireia bwa n a riai ni mwakuri

I kanakoi au beebea, e roko baireau bwa nang nako ni mitinare, i kaboi kunnikaiu ni mitinare, ao ni buti n te kaa mani mwengau mai Utah nako North Carolina—i nanon katauraoan bwaai ni kabane ibukin au mitinare ma te tataromwaka, kamatebwai, ao te aki mamamatam.

I mwina ao I a karairaki nakon mwengau i North Carolina, iai te kairake n ataeinimwaane are I kaitibo ma ngaia ngkoa n te reirei te tenimwane aio e kiba n te wani-kiba bwa e na noorai, ao ngke e a roko ao ti maroroakina aron taekan ara reitaki.

Au korakora n tataro ma au bubuti riki, bwa N a teima-toa n namakinna bwa te Uea e onimakinai ni karaoa oin au babaire. I namakina tinebun te katabeaki ma te kaka-hua aei a karewerewe arona ngkana I rinea te onimaki, iroun te Uea bwa e na boutoka au babaire.

Tebwina te bong i mwain mwanangau, raou e tuangai ana rongorongo I taona nakou ni mitinare ao ni karekea te tai irou ni iangoia. I baireia bwa N nang kabaawai, te Tamnei e kamatoa nakoui ao raou bwa aei taina ae riai.

E ngae ngke I aki karaoa au mwakuri ni mitinare ae bwanin taina, te katauraoi ibukina e bita maiu. N rangin kaan ma te Uea e buokai n riki bwa te aomata are E kainnanoai bwa au mitinare n na riki bwa te buu aine ao te tina.

Cassie Randall

Bwaika a Rinanoaki ni Bongin Maium

I kakabwaiaki ma au koaua ae korakora ao au tangira ibukin te euangkerio i nanon rorou n ataei, ma I aki uringa te tai are e na kaota iai koauan anuau ngke I ataia bwa karaoan te mwakuri ni mitinare e bon eti. I ataia n tainako bwa N na nako. I moantai ni katea au kouru bwa n na maeka n te kawai are n na riai ni karaoa au mwakuri ni mitinare.

Ngke I moana katauraoan au beebea ni mitinare, I aki mamamatam, tataro ao n nanakon te tembora. Ngkai I mwakuri ma au bitiobi, I teimatoa n namakina te rau are I a tia n namakinna rinanon maiu ibukin karaoan te mwakuri ni mitinare.

Te waaki aei e boni matoatoa n taai tabetai: te maiu e taraa n rangin bobuaka, ao te reirei ma te mwakuri a taraa riki ni kairoro. I mena n te reirei ae rietata n raroanako mairouia au utu, ao e taraa n ae raoraou a bane n tia ni

mare. E kakamaku atakina bwa aomata ake I rangin tabe ma ngaiia a teimatoa ni bitaki n te tai are I kitania iai.

Ibukina bwa akea te tai ae Irinanon te maiu n tamnei are e na kamatoa au babaire n nako ni mitinare, e bebete te nanououa ngkana a matoatoa bwaai. Ma te Uea e kakabwai i mwin are i a tia ni karekea weteakiu nakon te Chile Santiago Mainiku Mition ni karikirakea au tangira ibukia aomata i nanon au mitinare, engae i mwain are I nako. E mwaiti ngkai te bwai ae I rinanona i nanon maiu are i kakoaua bwa te mwakuri ni mitinare bon te rinerine ibukiu. ■

Madeleine Bailey

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Thomas S. Monson, "Kam Butimwaeaki Nakon te Maungatabu," *Riaona*, Nobembwa 2012, 4–5.
2. Gordon B. Hinckley, "To the Bishops of the Church," *Worldwide Leadership Training Meeting*, Tuun 2004, 27.

KAEKAAN TITIRAKI

Ni kabane Aomata aika Itiaki a riai ni karaoa aia mwakuri ni mitinare? Tiaki, te mwakuri n ibuobuoki ni mitinare bon te anganano. Kairake n ataeinimwaane a kantaningaki bwa a na beku, kairake n ataeinaine a butimwaeaki, ao Ikawai ao taanga aika a tia ni mare a kaungaki bwa a na beku ngkana a konaa. Kairake n ataeinimwaane a na moana aia mwakuri n ibuobuoki n te riri 18 ao ni beku ibukin uoua te riri. Kairake n ataeinaine a moanna n te riri 19 ao ni beku ibukin 18 namwakaina. Ikawai ao taanga aika a tia ni mare a kona n ibuobuoki n tabo ao man tibwa aron taai aika a kakakoro man bubura man 6 nakon 23 namwakaina.

Membwa aika kain te Ekaretia a iangoia bwa te tai ni kakabwai a ana riai ni kaota aia tangira ibukin tabeman aomata ao te Uea man iriran Ana kaetieti: "Ma ngaia ae kam na nako ni kakiritiania botanaomata ni kabaneia" (Mataio 28:19).

Ibukin rongorongona riki, taraa.mormon.org/faq ao click iaon te topic missionaries.

I
bukin rongorongan riki
taai ni mitinare ibukia
ikawai, kawara am tia
kairiiri n te nakoanibonga
ao nakon lds.org/service/
missionary-service

Te Mition Raa

ae Tamaroa

E ngae ngke tera am kanganga te mwakuri ni mitinare ibukiia aika ai ikawai e tauraoi ibukim.

	Te Mitinare ae Bwanin Taina	Mwakuri n Ibuobuoki n te Mition	Te anganano ae teimaan
Antai ae kona ni beku?	Taanga aika ikawai, titita aika ikawai	Taanga aika ikawai, taari aika ikawai, tarira aika ai ikawai	Temanna ae tauraoi
E riai n riki bwa kaain te aro ae tau nakon te tembora?	Eng	Eng	Tiaki
Te Tai ni Motinnano	Riaon 32 te aoa n te wiiki	I marenan 8 ao 32 te aoa n te wiiki	Ni kee i an 8 te aoa n te wiiki
Maanin te motinnano	6–23 namwakaina	6–24 namwakaina (e kona ni beku ni kara- kaa man ana kariaia te beretitenti n te titeiki)	Maanna
Te nakoa n te mwakuri	Ritaea ni kabuta	E kona n ritaea ke n teimatoa ni mwakuri	E kona n ritaea ke n teimatoa ni mwakuri
Te Tabo	N raroanako man te mwenga	Ni kaan ma te mwe- nga ke n te mwenga	N te mwenga
Kataumwane	E riai ni kona ni kaitarai kabane mwane nakon te tabo are e na mitinare iai. E riai ni kabwaka boon te auti (ni keerake nakon U.S. \$1,400 ni ka- toa namwakaina ibukiia taanga), bwainaoraki ao te intiuaranti ibukin te tutuo n te wii, te bao ni mwamwananga, oin am kabanemwane	E riai ni kona ni kaitarai kabane mwane nakon te tabo are e na mitinare iai. E riai ni kabwaka boon te auti, bwainaoraki ao te intiuaranti ibu- kin te tutuo n te wii, te bao ni mwamwananga, oin am kabanemwane	Ko riai ni kataura- oiko ibukin oin am kabanemwane

TIBWAUAKIN OOTAU

Bon te bong ae e aki tataneiai te abaa ibukin California Maiaki, USA, ma te baa, te iti, te karau ae bwaka, ao te kabuecue ae korakora. I kaantningaa te motirawa ao matakuakinan te tamnei inanon mweengau ae eea kaon. Ma ngke I a tekateka, I namakenna bwa N na riai n wetea raorau ae Sherrill.

Ngke I a weteia, I ataia bwa e a tia ni mate ana iti man te ingabong anne. E raraoma bwa kanana ake a mwaitoro

a nang aki mwaitoro ao ana miriki a na buakaka, ai ngaia are ti a kamwainga kanan neienne nakon au aitibwaoki.

N te bong are imwiina ao Ngai ma Sherrill ti tei imatan mweengana. Ni kabane auti ake a mena n iteran te kawai are e mena iai a bon bane n rotongitong, ao auti ake n iteran te kawai iai aia iti. Teuana te auti ae onoti ae e a kaitika au taratara. Ni kaaitaraira raoi n iteran te kawai, te auti e a raneanea ma te oota ngkai aomata a tekateka ni kamanna n taetae ni kawai, ngarengare, ao ni kukurei ibon irouia.

Inanon boong ake imwiina, I aki

kona ni katoka iangoan te bwai are I a tia n nooria. Te kaokoro e bon rangi n otara: te rotongitongi n iteran te kawai are teuana ao te taura aika a rangi n oota n iterana are teuana; aomata a tekateka inanon te roo ao naake irarikii a kimwareirei n te oota.

Te tamnei e a kamimiiai bwa mwaitira au tai n ai aroia aomata ake n iteran te kawai—ni kimwareirei n ootan te euangkerio ao tabeman a tekateka inanon te roo. I iangoia ngke I tekateka n te kaman ma tabeman raou man te ekaretia, ni kimwareirei n ootan te euangkerio n aki tibwaia ma tabeman.

Ngke I a tei inanon te roo, I a miiakinna bwa mwaitira au tai n ai aroia ake n iteran te kawai—ni kimwareirei n ootan te euangkerio ngkai raora a mena inanon te roo.

Ni kabane aomata n te aonaaba a bungiaki ma te oota—Ootan Kristo. Ngkai membwa n te Ekaretia, iai iroura te karineaki n reitaki nakon te oota anne man tibwauakin te euangkerio. Te Tia Kamaiu e anga reirei:

“Nooria, a aki kaura te taura te bae aomata ma ni kakia iaan te bwaketi? Tiaki, ma a katoka iaoni nnena, ao e anga ootana nakoia ake a mena n te bata;

Mangaia are kaotai ami taura imataia te botanoamata aio, bwa a na norii ami mwakuri aika a

raraoi ma ni karaoiroa Tamami are i karawa iai (3 Nibwaai 12:16).

Ngkai membwa n te Ekaretia, iai tabera n tibwauai ara koaua ibukin Kristo ma tabeman—ai moaraara riki te koraki ake a tuai ni karekea te euangkerio. Imwiin te taneiai aio, I kamatooai bwa N na riki bwa te aekaki n aomata are e na kona n onimakinna te Tama are i Karawa n tibwauaa te euangkerio ma raou ake a tuai ni karekea te euangkerio e ngae ngke tiaki te bwai ae kamwengaraoi karaokina. ■

Dolores Sobieski, California, USA

AU MOAN TATARO IBUKIN TE MOAN MII NI BURABETI

Ngke I baireia bwa N na bwabeti-toaki, i bon ibukina bwa tabeua au kangaanga a bon toki ngke I butimwaei taian maroroo. Tiaki ibukina ngkai I a tia n tataro ao I karekea koauan ana Boki Moomon ke e bon koaua bwa Iotebwa Timiti e noora te Tama are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo. Mitinare a tia ni kaoai n tataro ibukin bwaii aikai, ma I bon tuai ni karaoi. I a bon kakoauai bwaii ake a tia n reireinai iai mitinare.

Teniuia te ririki imwiin au bwabetito, temanna te aine ae kaain te ekaretia e tei n te tabo ni kabwarabwara mai moa n te umantabua ao n tibwaua ana kakoaua n ana Boki Moomon ao Iotebwa Timiti. E titirakinia aomata ni kabane bwa a na iangoa raoi te titiraki aio: “Ti a tia n tataroakina raoi koauan ana Boki Moomon ao te bwai are e a tia ni karekea Iotebwa Timiti?” Te titiraki aio

are e bon rangi n rootai, ao I iango i bon irou, “I tuai n tataroakinii bwaii aikai, ma I riai ao N na karaoa.”

I bon kaungaaki bwa N na karaoa te mwakuri aei ibukina bwa au onimaki n te tai anne e bon mamaara ao au kakoaua ibukin booki aika tabu e bon uarereke. N te tairiki anne I tataro nakon Tamau ibukin Iotebwa Timiti ao koauan ana Boki Moomon.

I aki namakina te bwai teuana n te moan tai are I tataro iai, ao ai aron te kauoua n tai naba. Ibukina bwa e aki kaungaaki, I kauki booki aika tabu nakon Joseph Smith—History 1:14–17, ike e kabwarabwaraaki bwa e kanga Iotebwa n nakon te buakonikai ni karaoa ana tataro i bon iouna:

“I noora te oota iaon atuu, ae raka riki otana nakon otan taa, are e ruo ni karaurau ni karokoa e bwaka nako aou.

“E aki maan ni kaoti ao I a kunea bwa I a kamaiuaki. . . . Ngke e roko te oota iaou I a noriia uoman Aomata.”

Ngke I a warekii taekana, I a monanna n ruru n ai aron ae buti te iti inanon rabwatau ni kabanea. N te tai ae waekoa I ataia bwa Iotebwa Timiti e a tia n noora raoi te Tama are i Karawa ao Natina ae Tangiraki, Iesu Kristo. I ataia bwa ti karekea ana Boki Moomon ibukina bwa te Atua e a tia n rairia rinanon Ana burabeti.

I kakaaitau bwa te Tama are i Karawa e a tia n anganai te kakoaua aio ni koauan te Moan Mii ni Burabeti. I ataia bwa ngke arona bwa e tuai ni kaokaki te euangkerio, N na bon tuai n ataa au Tia Kabooai. I ataia bwa bwanin te euangkerio e bon koaua, ao I ataia bwa N na karekea ana berita te Atua ngkana I teimatoa ni kakaonimaki ni karokoa te toki. ■

Jing-juan Chen, Taiwan

I KONA NI KAREKEA TE KAKABWAIA?

Niriki aika bati n nako I iira te tari temanna are I kakawaria ni mweengana n reireinna, Tari Schaaf, nakon te onaoraki n angan buuna te kakabwaia man te nakoanibonga imwaain koreana. Titita Schaaf a ibuobuoka aia ruu n te onaoraki ma te aine ae arana Annie Leddar, te aoraki ae a maan ma aorakina ae te kantia are akea tokina ao e a bon aki kaantaningaaki bwa e na maan maiuna.

I a kanakoa baiu ni katika te keeten are e a kaokoroi kainiwenen te onaoraki aika uoua imwaain ae I anga te kakabwaia, ma I a manga toki. I aki tangiria ni katinanikua Annie, I kabwarabwaraa terana are ti nang karoia ao n tuangna bwa

e tangiria ni kokoaua te kakabwaia. E taku bwa e tangiria ni kan matakua. Buuna te mwaane, are e a tia ni mate, e a tia n riki bwa te minita n te aro teuana, ao e bon nano n te bwai are ti kokoaua. Tari Schaaf ao Ngai ti a waakina te kakabwaia ngke e kakauongo Annie.

Tabeua te bong imwiina, imwaain Titita Sister Schaaf e nakon mweengana man te onaoraki, Annie e titiraki ngkana e kona ni kareka te kakabwaia man te nakoanionga naba. Tari Schaaf ao ngai ti rangi ni kukurei n okira te onaoraki n anganna te kakabwaia. Annie e bon aki katokaki kaentiana, ma marurungina e korakora tamaroana.

E bon tangiria bwa e na reireinaki riki taekan te euangkerio, ai ngaia are I a tuangiia mitinare bwa a na kawaria n te onaoraki n reireinna. E kakauongo nakon ana rongorongo te euangkerio ma te nano ni koaua ao n rineia bwa e na bwabetitoaki. Ni katoa te wiiki imwiin bwabetitoona ti nakon te onaoraki n anaa Annie n nakon te taromauri n ana kainteka-teka are wiira.

Ibukina bwa Annie e bon aoraki, e bon kangaanga bwa e na kitana ana kainiwene ao n nakonako, ma e aki maan ao e kunea oin kawaaina n toro iroun te Uea. Ti anganna te taibi, ao e kabanea aoa aika bati ni katoabong n te onaoraki ni karaoi mwakuri iaon rongorongan te utu. Annie e maiu teniuia te ririki maanna nakon are e kaantanningaaki ao ni katauraoi bubua araia utu ibukin te tempora imwaain matena.

Imwiin maten Annie, Titita Schaaf e karaoi mwakuri n te tempora n onomwii ibukin ana bakatibu Annie ake aine.

N aron ae I ataia, Annie bon ti ngaia kaain te Ekaretia mai buakoa ana utu. Ana utu aika maiu a bon kukurei ibukin rekerekena ma te Ekaretia, ma I bon koaua bwa a mwaiti kaain ana utu ake a tia ni mate ae a kakaitau ibukin te mwakuri are e karaoaki iroun temanna ibukiia.

Ti aki ataia ngkana aomata aika ti kaitibo mangaia a tauraoi ni butimwaea te euangkerio. I bon kakaitau bwa I kona n namakina moanakin te koaua—n unikaki inanon Annie imwiin are e kokoauaa te kakabwaia man te nakoanibonga—ni maiuraoi ao ni kakabwaiaia bubua natin te Tama are i Karawa. ■

Art Crater, New York, USA

*I a kanakoa baiu ni
katika te keeten are e
a kaokoroi kainiwe-
nen te onaoraki aika
uoua imwaain ae I
anga te kakabwaia,
ma I a manga toki, n
aki tangiria ni kati-
nanikua Annie.*

TE BWAI AE I TANGIRIA N AU BONGINIBONG

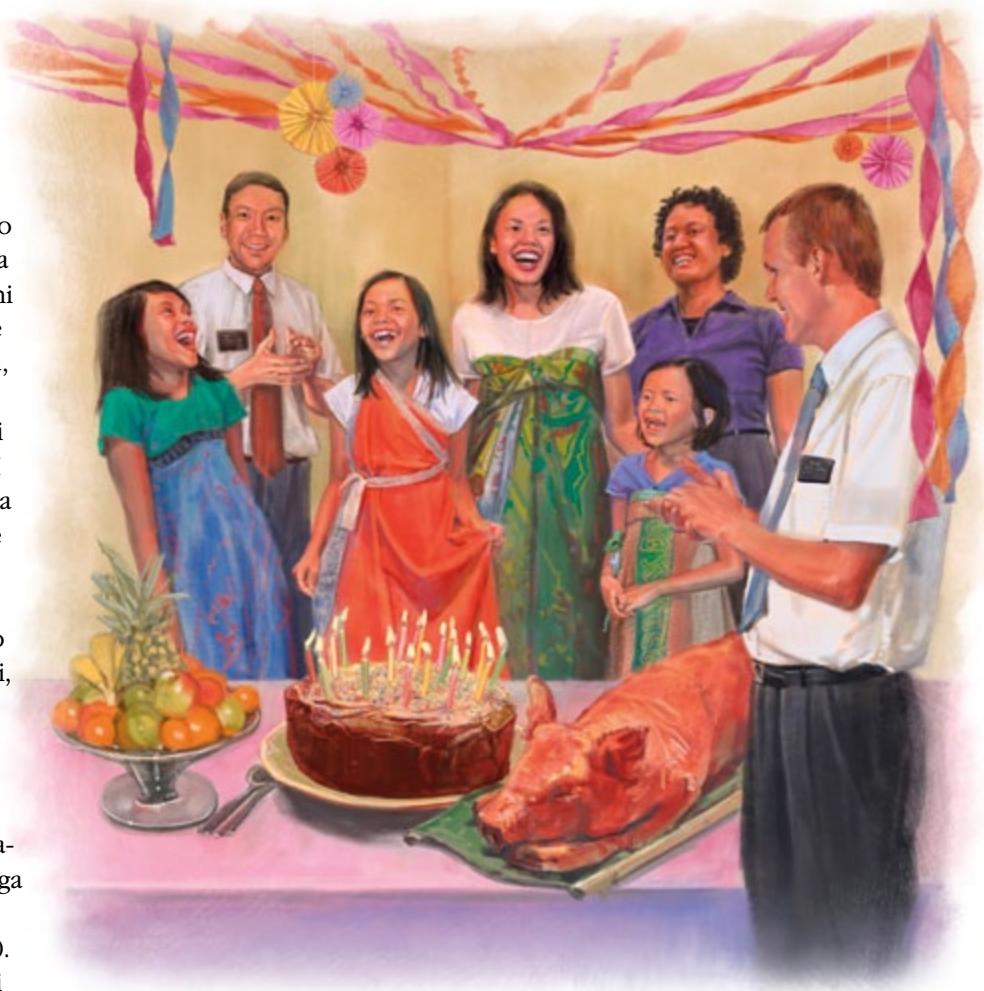
Ngke I a butimwaea te euangkerio n rorou ae 18, I kinaa bwa I a tia ni karekea te taneiai ae te kabanea ni kakukurei. I namakina te kukurei ae korakora, ma I iangoiia kaain au utu, ake a bua ao n tiotio nako. I namakina te rawawata ae korakora n ae ti ngai kaain te Ekaretia n au utu, ma I aki ataia bwa N na kangaa ni buokiia tabeman n ongo ao ni butimwaea te koaua.

I kataia inanon kawai aika batini kairii nanoia au utu ni kakauongo nakoia mitinare. Ma n au kakatai riki, a rikirake riki n tabwarabwara.

I a moanna ni bwarannano, ao ngaiia are I iangoia bwa N na aki manga nako n taromauri. Ma ngke I tataro, e kaoti te taeka ae tabu n au iaingo: "Imwiin bwaai aikai kam a manga kakeai, ao e tamaroa riki ngke arona bwa kam aki ataai" (2 Nibwaai 31:14). I kakorakoraai riki n tataro, ni wareki booki aika tabu, ni kaei au boowi n te Ekaretia, ao ni katuruturua au taratara iaon kakabwaia inanon maiu. N tokina, te maraki e moanna ni bua.

Ngke e a kaan roko aubonginibung, I namakina ana kairiiri te tamnei bwa N na karaoa au bootaki n auti ao ni kaoia raoraou ni kabane n te Ekaretia, n ikotaki ma mitinare aika bwanin aia tai. I tangiria au utu bwa a na rangi n reitaki ma kaain te Ekaretia, aika a taraaki irou bwa ngaia kabanea n aomata ni kukurei n te aonaaba. Ibukiu, te bootaki kanga ai aron te kainutu n te tairiki.

Imwiin te bong anne, bwaai a bitaki. Mitinare a butimwaeaki inanon ara auti ao n riki bwa raa aika

Ngke e a kaan au koronririki, I namakina ana kairiiri te tamnei bwa N na karaoa au bootaki n auti ao ni kaoia raoraou ni kabane n te Ekaretia, n ikotaki ma mitinare aika bwanin aia tai.

kakannato ma au utu. Teuana te bong tamau e katanoata bwa e tangiriia ni kabane kaain te utu bwa a na ongora irouia mitinare ao n nako n taromauri. I bon tiaoki.

Teniuia te ririki imwiin au bwabetito, au utu a bane ni bwabetitoaki. N tain te taromauri ni bwabetito, tinau e kaota ana kakoaua, ao tamau e kaaitauia mitinare. Kaain te uoote a bon mimii n rairakiia.

E kangaa n riki? Ni kabanea au namakin aika tamaroa ibukiu au utu ao

kouru ake I katei a bane ni mwakuri. Ma iaoia ni kabane, nanon tamau n tauraoi ni butimwaea te euangkerio bon man aia tangira ao n aia iraorao mitinare ao membwa n te uoote. Ni kabane membwa bon mitinare ibukiu aia banna ni katotoo ni maiuakinan ana euangkerio Iesu Kristo. I bon kakaitau ibukiia ao ibukiu ana babaire te Tama are i Karawa, are e kariaia utu bwa a na bootaki n aki toki. ■

Angelica Carbonell Digal, Philippines

Iroun Unimwaane
Michael T.
Ringwood

Man te Itingaun

Onimaki, Kaantaninga, ao Aro n Reitaki

Tangiria, kakoaua, ao kaantaninga a riai ni kaumakiira ni karikirakei reitaki ake a na kairiko nakon te mare.

Ko bon karaoa raoi te riti ni baika a na manena ao aika a aki?" Te titiraki are natiu te mwaane ae tebwi tabun ana ririki e titiraki ma te bwanaa ae mimii are kaineti nakon te riti are e kunea n teuana au tienoro. Bon tiaki te riti ae e aki kakaawaki ibukin baika a na manena ao aika a aki; bon te riti ae I a tia ni karaopia 30 te ririki n nako, imwaain are I kabuta au man nakon tinana. I aki ataia bwa mwaitira mwaane aika a karaoa aron au riti, ma ngke I a iangoa raoi tae-kan te mare n au ririki ae 24 n aron ae ataein te reirei, e taraa n ae bon te bwai ae tamaroa karaoakina.

I aki uringii titiraki riki tabeua n te bong anne mai iroun natiu te mwaane ibukin ara kareketangira; ana taratara e a bon katuruturua iaon te riti. I kona n teimatoa n uringnga n taraia, n takarua nakoia tarina ma mwaanena, "Tamara e karaoa ana riti ibukin Tinara! Nakomai nooria!" E ngae n anne, ngkai I tarai taai aika tia n nako, I kona n iangoi titiraki aika batia are e *kona* n tia n titiraki iai.

Ko aki tangira neienne? Te titiraki aio e riai n tia n riki bwa ana moan. Au kaeka e na riai n eng; anne bon bukina ae I karaoa te riti. I rangin

tangiria raoi, ao I *tangiria* riki nakon bwaai ni kabane bwa e na kukurei. Te riti bon ibukin taraakina riki ngkana I kona ni kakukureia nakon are ibukin are tao I tangiria ke I aki.

Kam aki unga ni bobotaki? Riki, au kaeka e na riai n eng; anne bon bukina are I karaoa te riti. Bon te kawai n noria ngkana au *kaantaninga* e na kona ni kukurei ma ngai n taainako ae e na riki bwa te bwai ae koro bukina.

Ko aki iangoia bwa bon ngaia ae tau ibukim? Tao bon aio te kabanea n titiraki mai ibuakoia ni kabane aika a kamwaamwane. N na riai n tia ni kaeka eng; I bon *kakoaua* bon ngaia "te kabanea n tamaroa n aomata are I kona n iein ma ngaia," ma I tangiria ni kakoaua raoi au onimaki bwa e na kairai iaon au mwakuri ni karaoan bwaai nakon aroia.

Au beretitenti n te mition e a tia n reireinai bwaai aika batia ibukin te onimaki ao raonaki n tangira, kakoaua ao te kaantaninga ake I karekei n au tai ni kareketangira. N aron te tai ae a tia n nako ao I a tia n ururing rikaaki ma te oota ae boou, I bon kakaaitau nakon Beretitenti F. Ray Hawkins ibukin ana anainano nakoiu. Bon iai

irou taian koroboki are I korei ngke te mitinare ngai n au ririki ae 20 ngke au mition ni beretitenti ae kairake e kauki booki aika tabu ao ni kabwarabwarai bwaai ibukin te onimaki are rimwi a na mwakuri irou ngke I a karaoa te babaire ae te kabanea ni kakaawaki ni maiu.

Ana Anga Reirei Aramwa iaon te Onimaki

Ibuakon bwaai ake e tibwauai Beretitenti Hawkins ibukin te onimaki bon ana anga reirei Aramwa nakoia ake a kainnano ibuakoia Tioromwaite. Aramwa e kaota te kainnano ni karekean teutana te onimaki, are e kabwarabwraa bwa *tangiria* (taraa Aramwa 32:27). Tangiran te bwai teuana bwa e na riki bon te anainano ae korakora n touakin mwaneka aika riai nakon kakorakoraakin ara onimaki.

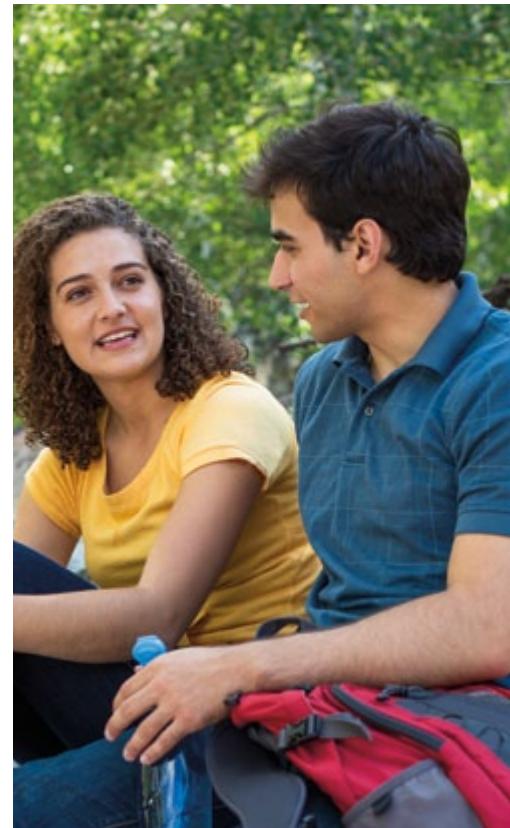
Te kauoua ni mwakoron te onimaki bon te bwai are e anga reirei iai Aramwa e roko man te bwai are ko tangiria: *kakoaua*. E anga kaetieti nakoia Tioromwaite bwa a na kariaia are a tangiria ni kammwakura te nano aio inanomi ni karokoa ae kam kakoaua ae a kona n reke nnen teutana au taeka (taraa kibu 27). Bootakin te bwai are ko tangiria ao te kakoua e moanna ni bubura inanora, ao ti kinaa bwa e tamaroa. E moanna ni kabuburaa tamneira ao ni kaota riki ootau. E moanna ni kangkang irou. (Taraa te kibu 28.)

Kaantaninga bon teuana mwakoron te onimaki ae boongana. Aramwa e tuangiia Tioromwaite aika nanorinano bwa te onimaki bon tiaki karekean te ataibwai ae kororaoi ibukin bwaai nako. Bon te “*kaantaninga* ibukin bwaai aika aki nooraki, aika koaua” Aramwa 32:21; e kairaki karawawataan te iango). Ai aron naba

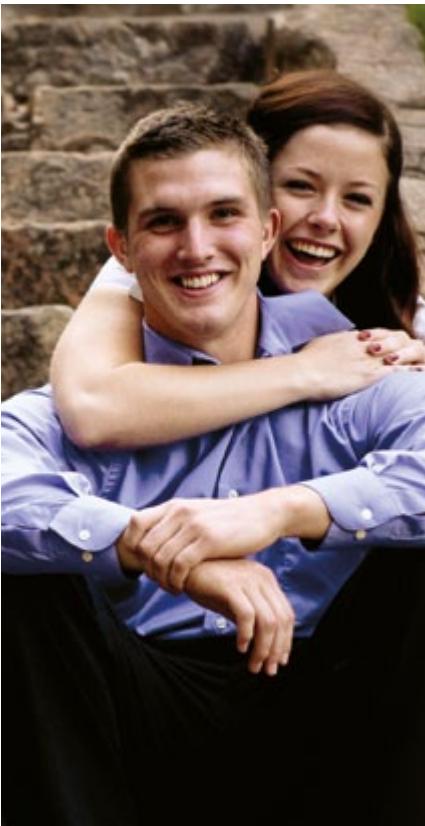
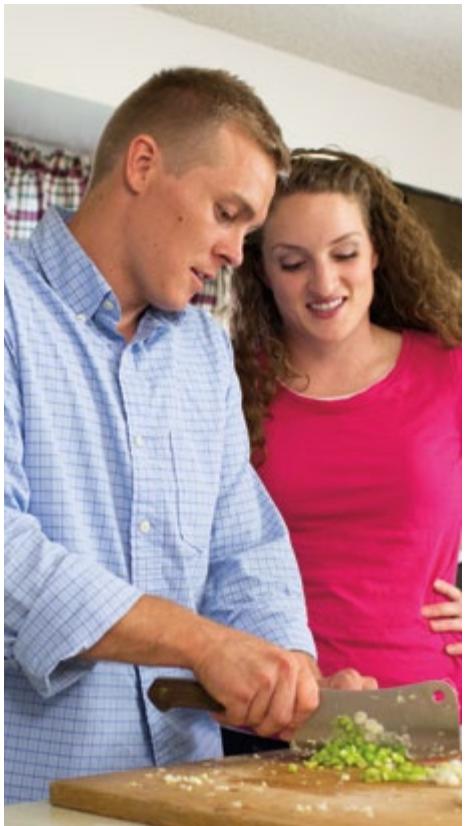
Moomon e anga reirei bwa te kaantaninga bon teutana bwain te onimaki ae riai ngke e taku nakon Moronaai, “Kam kangaa ni kona ni karekean te onimaki, ma ti ngkana iai te kaantaninga iroumi?” Moronaai 7:40. Kaantaninga e kona ni kabwarabwraaki bwa te kona n norii raoi bwaai tabeua n taai aika a na roko.¹ Au riti bon kawaiu n tarai taai aika a na roko ma taraan te onimaki ao, n aron Aberaam, n nanomatoia bwa “bon iai te kakukurei ao te rau ae korakora riki” Abraham 1:2 ibukiui ni mareaki ma buu te aine.

Karekean *tangiran* teutana te onimaki, I kainnanoa te *kakoaua* ao te *kaantaninga* ni kabwanina au oniimaki, ao I kainnanoa karaoaan te mwakuri man titirakinan Rosalie ni mare ma ngai. Te riti—kaotan au tangira, kakoaua, ao kaantaninga—e bon kakaawaki n anganakiu te ninkoria ni karaoa te mwakuri ae riai ni kabwanina au onimaki. Iakobo e anga reirei bwa te onimaki n akea te mwakuri e bon mate (taraa Iakobo 2:17). Akea mwaitin te tangira, kakoaua, ke te kaantaninga ae e na kona ni buokai ni kakaea te kakukurei ao te rau ae korakora are I a tia ni kunea n te marei ngke bwaai akanne aki kairai n titiraki te titiraki ae bubura. (E kananokawaaki, te moan tai are I tuangnga au rongorongo, ana kaeka Rosalie bon tiaki, ma anne bon te karaki ibukin te tai teuana. Inanon aekaki akanne—ngkana bwaai aki iira te babaire ke taina—te onimaki e teimatoa ni karaoa ana mwakuri ae boongana inanon maiura.) E tangira te matoatoa ao te taotaonannano ibukira ngaira uoman, ao ti bon mareaki rimwi n te bong ae tinoo inanon Ritembwa 1982.

Te onimaki e bon kakaawaki ni bwaai ni kabane ake ti karaoi,

n ikotaki ma te maroroo ao te kareketangira. Tangira, kakoaua, ao kaantaninga bwa bon iai ni koaua te kakukurei ao te rau ae korakora riki are a tatatingaira ni kaungaira bwa ti na karaoa te mwakuri ni karikirakea te reitaki are e na kairira nakon te mare. Ko *tangiria* n iira te babaire ni kakukurei? Ko *kakoaua* bwa iirakin te babaire e na kairiko nakon te kakukurei ao te rau ae korakora riki? (Kakoauauai ngkana I tuangko bwa iirakin te babaire ao te mare n te tembora e na kairiko nakon te kakukurei ao te rau ae korakora riki.) Ko kaantaninga ibukin te mare ae kakukurei? E koaua bwa am kaantaninga e butimwaiko n nooriko n te tabo ae tamaroa riki n taai aika a na roko? Ngkana am kaeka nakon titiraki aikai eng, ngkanne ko riai ni kabwanina am onimaki man karaoaan te mwakuri. Tuanga temanna bwa kona maroroo ma ngaia! Kariniko inanon taabo ake e na kona kairiko ni kaitibooko ma kairake n aomata aika titebo am iango ma ngaiia. Ni kakimotooa, karaoa te kawai are e na kairiko

nakon te kakukurei ao te rau ae korakora riki.

Ana Katotoo n te Onimaki Iotebwa Timiti

Ti a iangoa ana katotoo Iotebwa Timiti n te onimaki ao ni kaota mwa-koron te tangira, te kakoaua, ao te kaantaninga.

Iotebwa e tangiria ni kakaea ana Ekarecia Iesu Kristo ae koaua. Ana tangira e bon rangi ni korakora n te aro are e a kairia nakon te koroboki ae tabu, are e warekia, "Ngkana akea ana rabakau temanna i buakomi, ao e na butia te Atua" (Iakobo 1:5). E iangoa te koroboki ae tabu aio. E *tangiria* ni karekea te rabakau, ao e *kakoaua* bwa e na karekea ngkana e butiia te Atua. E karaoa are e bon riai ni karaoia: e tataro ao ni butiia te Atua. Ngkanne iangoa aio inanon teuana te miniti. Iotebwa iai irouna tangiran ataakin te koaua. E kakoaua ana taeka Iakobo. E kantaning te kaeka. Ma ngke arona bwa e a toki naba ikekei, a na bon akea ngaira n te bong aei.

Kammwakuran te onimaki nanona bwa e na rinnako n te buakonikai ao n tataro. I kakoaua bwa Iotebwa e nako n rinnako n te buakonikai n tataro, e kaantaningaia bwa e na otinako ma te kaeka. E kona n aki kaantaningaia bwa e na noora te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo, ma e bon kaantininga te kaeka. Ai korakorara te katotoo n te onimaki aio! Iai irouna te tangira, te kakoaua, te kaantaningaia, ao e karaoa te mwakuri.

Ana onimaki te ataeinimwaane ae 14 ana ririki e bita te aonaaba. Ibukin ana tataro Iotebwa n te Buakonikai ae Tabu, e uki karawa ao te Atua e taetae riki nakoia Natina rinanon te burabeti.

Teuana ibuakon am Tai ni Kaota te Onimaki

Te Uea e reitinako n taetae rinanon Ana burabeti n te bong aio. N aki maan iaon teuana ao te itera te ririki n nako, Beretitienti Thomas S. Monson e taku:

"Bon iai te tai are ti riai n iangoa raoi te mare ao ni kakaea raom are

ko tangiria ni maeka ma ngaia n aki toki. Ngkana ko rinerine ma te wanawana ao ngkana ko kabaeko nakon nakoraoin am mare, a na bon akea riki te bwai teuana n te maiu aio ae e na anganiko te kakukurei ae bat iki.

"Ngkana ko mare, . . . ko na tangiria ni mare n ana auti te Uea. Ibukimi ngkami ake kam taua te nakoanibonga, e na riai n akea riki am iango tabeua. Tararuai ko raoi bwa kona aki kabuua taum ni mare. Ko kona ni kawakina am kareketangira inanon tiia aika riai ao n teimatoa ni karekea te tai ae tamaroa."²

Am tangira, kakoaua, ao kaantninga e na kona n aki kaotaki n tein te riti, n aron are irou, ma e ngae n anne kona kaoti anua aikai, a na buokiko ni kabwanina am onimaki n iirakin ana burabeti te Uea ni kakaea raom are ko na kona ni kakaea te kakukurei ae korakora riki. Am tangira, kakoaua, ao kaantninga e na buokiko naba n rinerine ma te wanawana.

Te kakabwaia n rineakin iirakin ao ni kawakinan te mare are akea tokina e na kairiira nakon ataakin uaan te euangkerio, are e kabwarabwara Aramwa bwa "moan te kakawaki, . . . karewerewe riki nakon bwaai aika a karewerewe, ao . . . man itiaki riki iaon bwaai kabane aika itiaki." E reitia, "Kam na amarake n te uaa aei ni karokoa ae kam a nuai, bwa kam aonga n aki baki, man aki taka naba" (Aramwa 32:42). N onea mwiin maakakin taai aika ana roko, kammwakura te onimaki are e na butimwaiko ni karekea ana berita te Uea. ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Dennis F. Rasmussen, "What Faith Is," in Larry E. Dahl and Charles D. Tate Jr., eds., *The Lectures on Faith in Historical Perspective* (1990), 164.
2. Thomas S. Monson, "Priesthood Power," *Liahona*, Meei 2011, 67–68.

Iroun Unimwaane
Juan A. Uceda
Man te Itingaun

ANA BOKI MOOMON— TIBWAUAIA

Unimwane Uceda
*(te kauoman man te
angaatai) ma ana utu
i Lima, Peru, tabeua te
tai imwiin kaainakin
te Ekretia.*

*I ataia bwa ana Boki Moomon
e bon koaua ibukin bwaai
aika teniua ake I namakin
ngke I warekia.*

Ngke te 18 au ririki, I bon maeka i Lima, Peru, ike I bungiaki ao man rikirake iai. N te tai anne tamau e a kaitibo ma raoraona ae tamaroa ae e a maan n aki nonoria.

Tamau e bon miiakinna bwa raoraona e taraa n ataei riki ao e bon raoiroi kunnikaina. E titirkina raoraona bwa tera ae e riki nakoina ni karekea te bitaki aio. “Ko a tibwa tokanikai n te kaniwanga n te mwane ae bubura?” e titiraki. E kaeka raoraona, “Ngaia, te bwai teuana ae tamaroa riki nakon anne. Ngkai I a bon Moomon, ao I tangiria n tibwaua te euangkerio ma ngkoe ao am utu.”

Tamau e iangoia bwa raoraona e manikangare, ai ngaia are e taku, "OK, ngkana ko tangiria ni kanakomaia am mitinare, karoaoia." Ma te aomata aio e bon rangi n taua ma nanona, ao inanon tabeua te bong mitinare a roko ao ni karebwerebwe iaon ara mataroa. Anne bon moanakin te mwakuri ae kamimii.

Mitinare a reireiniira n taekan ana Boki Moomon ao a katuka teuana te boki ibukira bwa ti na warekia. Aio ni bon tain te tiawma, ao I bon

motirawa uoua te namakaina imwiin banen au moan ririki n te uniwetiri. Ai ngaia are I anaa te boki n te bwakantaai anne imwiin te marooro ao ni moana warekana.

Te baana imwiin te baana I a warekia ao ni warekia ao ni warekia, ao I aki kona n toki. Bon iai te mwaaka are e roko man te boki. I tangiria ni wareware ao n tia ni wareki booki aika batu, ma aio e bon kaokoro. I a bon tauaki n te boki aei, ao imwiin are I a tia ni wareware inanon aoa

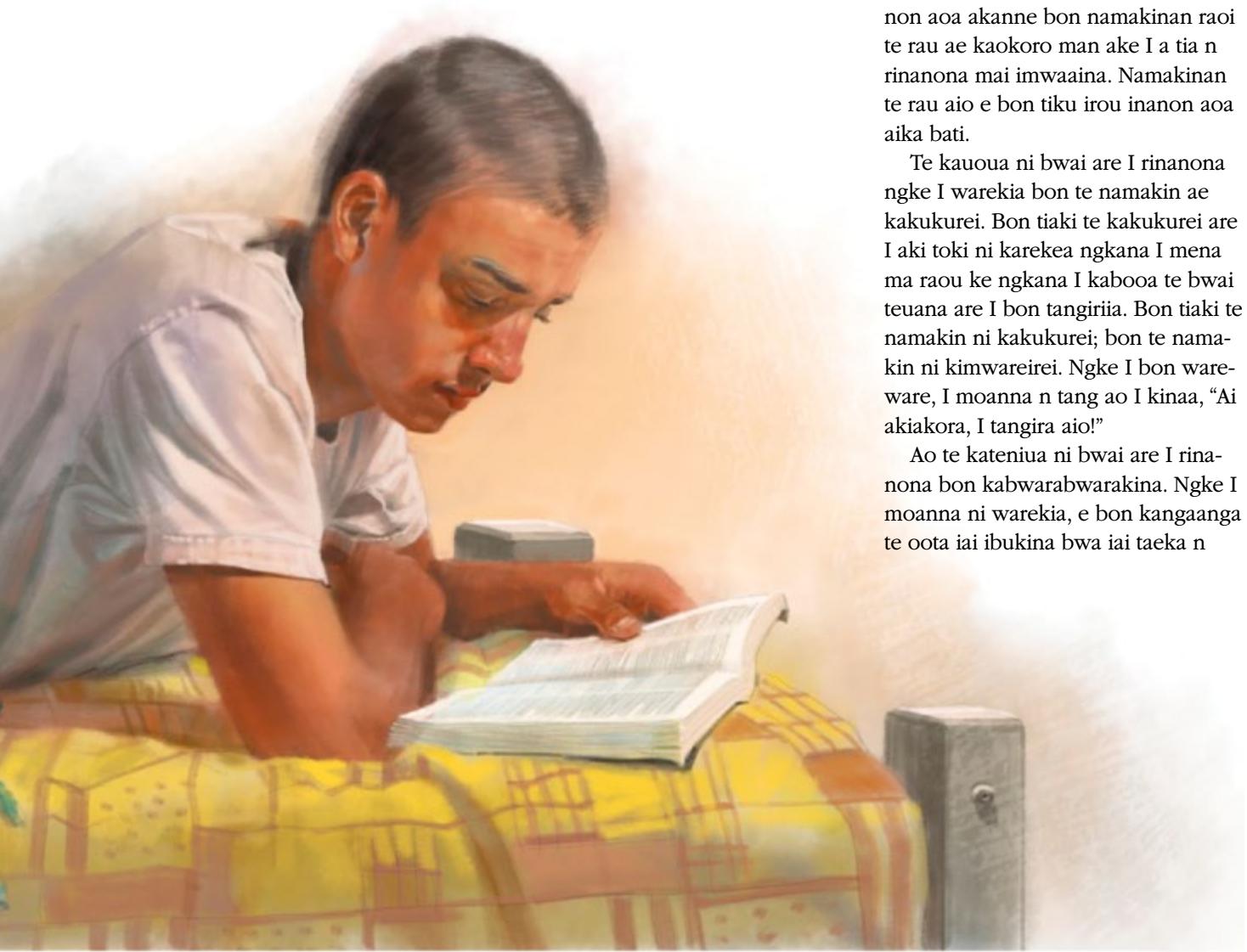
aika batu, tinau e taku, "Juan, kamatea te taura! Tarim a tangiria ni matu." Ao I taku, "Eng, ti teutana te tai, ti teutana te tai," ao I reitianako ni wareware. E ngae ngke imwiin aoa aika batu ni wareware, akea te baki irou, akea te taka, ao akea tangiran te kani matu.

Imwaain ae I bane ni wareka te boki, I ataia bwa te bwai teuana ae e onoti ae mena inanona. Iai au kakoaua ibukin teniu bwaai ake I namakin ngke I wareka te boki n te moan tai.

Te moan bwai ae riki nakoiu inanon aoa akanne bon namakinan raoi te rau ae kaokoro man ake I a tia n rinanona mai imwaaina. Namakinan te rau aio e bon tiku irou inanon aoa aika batu.

Te kauoua ni bwai are I rinanona ngke I warekia bon te namakin ae kakukurei. Bon tiaki te kakukurei are I aki toki ni karekea ngkana I mena ma raou ke ngkana I kabooa te bwai teuana are I bon tangiria. Bon tiaki te namakin ni kakukurei; bon te namakin ni kimwareirei. Ngke I bon wareware, I moanna n tang ao I kinaa, "Ai akiakora, I tangira aio!"

Ao te kateniua ni bwai are I rinanona bon kabwarabwarakina. Ngke I moanna ni warekia, e bon kangaanga te oota iai ibukina bwa iai taeka n

aron *Nibwaai* ao *Mwakuri ni Kamaiu* ake a boou nakoiu. Ma imwiin tabeua te aoa ni wareware, au iango e a kaukaki, ao ai aron ae iai te oota inanon au iango ao I a kona n ataa nanona riki ao riki ngkai I reita nako warekan te boki.

I reiakinna rimwi bwa taneiai akana teniua bon tabeua kawai are e kaotii nakoira te Tamnei. I a tia ni karekea te Tamnei, ao I tauraoi ni bwabetitoaki, ma I riai n taningaia kaain au utu ni karekei oin aia kakaua. N tokina n Eberi 6, 1972, tinau, mwaaneu, ao ngai ti a bon bwabetitoaki. Tamau ao tariu ma mwaaneu aika uoman a bon mena irarikira ao a bon ongora nakon te bwai are ti rinanona, ao tabeua te namakaina imwiina, a bon bwabetitoaki naba.

Te Ekaretia ao te euangkerio a roko inanon maiu n te tai ae riai. Inanon au moan ririki n te uniwersiti. E a tia ni

kaotaki nakoiu rabakauia aomata ao iango aika boou ao kawai ni maeka aika kaokoro nakon are I taneiai iai. Mwaitin ake a manena irou I a tia n reiakin man au aro are teuana inanon au tai n ataei a kakaewenako man iango aika boou ake I karekei ngkaoa.

E matoatoa irou ibukina bwa I aki oota raoi. A rangin mwaiti bwaaik ake I namakin bwa a aki eti, ma bon aron teia irouw tabeman. Ao te rabakau are I karekea e aki tau ibukin katanan au kainibaire.

Imwiin are I bwabetitoaki, bon te bwai ae kaokoro irou n okiu rikaaki nakon te uniwersiti. Ngkai iai irou bwaaik tabeua ae N na taekin ma te tangira nakoia tabeman. I a kona n taekinna ma te aki nanououa, "Tiaki, ko rabwa, I taku bwa tiaki anne ibuki." Ao ngkai I ataia bukin tera I riai n taekina anne. Te Ekaretia ao ana Boki Moomon a roko nakoiu n te tai ae tamara. I bon rangi ni kakaitau ibukina bwa a bita maiu.

I bon kakabwaiaaki ibukina au babaire ni kaainakin te Ekaretia. N te Ekaretia I a kaitibo ma raoraou aika tatangiraki. I a tia n rangi ni mamaa, ao I tangiria n tiitiku n ti ngai, ni kamatebwai, warekii au boki, ao ni bon kakukureiai. Ma ngke e a roko

te Ekaretia inanon maiu, I ata aron te rao ni koaua. I a kunea te kairake n aine ae e rangi ni kamimii inanon te Ekaretia are e a riki bwa buu. I a kuneia taan kairiiri n te nakoanibonga ao aomata aika a tabeakinai. Inanon ana Ekaretia te Uea, I a kunea te bwai are I kaninnanoia.

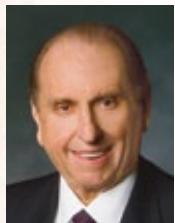
A rawata aomata ae a na kunea bwa tera are a kainnanoia n te Ekaretia. Tai maaku n taetae ma roraomi ao n atonga, "I kakoaua aio. I tangiria n tibwaia aio ma ngkami." N tabetai kam ongo bwaanaia ikawai n taekina ae eeti ao ae bure, ma ngkana iai raoraom ae rorom ae taekina te bwai ae titebo, ko ira te aomata anne. Ibukina tabeua ao bwanaia raoraora a korakora riki nakoia bwanaia ika-wai. Ai ngaia are riiki bwa te katotoo ae tamara ibukina bwa ko aki kona n ataia ngkana te Juan Uceda e na mena ikekei n tataninga. Ko aki kona n ataia ti ngkana ko kauka wiim ao n taku, "Juan, I tangiria ni kaoko nakon au ekaretia. I tangiriko bwa ko na wureka te boki aio." Ngkana ko karaoa te bwai ae e beebe anne, ko kona ni bitii maiu. ■

***Imwiin kaainakin te Ekaretia,
Unimwaane Uceda e a tia n reke
ana tai ae batu n tibwauaa ana
kakoaua n ana Boki Moomon ngke
ngaia te mitinare ae bwanin ana
tai i Peru. Maing, ieta: Unimwaane
Uceda (atai) e tei ma te utu are
e rairaki are e reireiniia. Maing,
inano: Unimwaane Uceda (te rain
ibuki, atai) e botaki ma mitinare
ake tabeman itinanikun ana
kateitei te ekaretia.***

Doctrine ao Covenants 87:8

Ana botoniango te Miutuo n te ririki aio e reireiniira bwa ti na tei iaa bwa ti aonga ni maiu.

Teei Ngkami

“Te Uea e kaoiira, ‘Kaani ngkami nakoiu ao ngai na kaanaii nakomi; ukoukorai n taainako ao ko na kuneai.’ Ngkai ti kara-
oia, ti na namakina Tamneina inanon maiura, ni karekei nakoiria te tangira ao te ninikoria ao n tei ni korakora
ao ni matoatoa inanon te tamaroa—n ‘teei . . . n taabo aika tabu, ao aki kamwaingaki.’”

Beretidenti Thomas S. Monson, “Teei n Taabo aika a Tabu,” *Riaona*, Nobembwa. 2011, 86.

E Waekoa n Roko

“Ti riai n taratara raoi ibukin kani-kinaa [man te Kauaokil], ti riai ni maiu ni kakaonimaki n aron are ti kona. . . . Ma ti riai n aki katoki maiura ti ibukin te bwai anne ao bwaaik ake a katobi-biia a mena imwaairia n te tabo teuana. Ti aki konaa ni katoka maiuakinan te maiu. E koaua, ti riai ni maiuakina te maiu n te aro ae e bwanin riki nakon are ti a tia ni maiuakinnia.”

Unimwaane Jeffrey R. Holland man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “This, the Greatest of All Dispensations,” *Riaona*, Turai 2007, 19–20.

Ana Bong te Uea

Ana Bong te Uea—Kauaokin Iesu Kristo

8 Ai ngaia are, teei ngkami n taabo aika tabu, ao tai kamwaingaki, ni karokoa rokon ana bong te Uea; bwa taraia, bwa e roko ni waekoa, e taku te Uea. Amen.

Inanon Taabo aika Tabu

“Terana . . . ‘taabo aika tabu? E koaua a mena inanon *tempora* ao ana berita aika tabu a kaawakinaki raoi iai. E koaua a mena inanona te *mweenaga* are ataei a kakaawaki ao kaaro a karineaki. E koaua taabo aika tabu a mena inanona ara *tabo ni mwakuri* anganaki man te kariaia n te nakoani-bonga, n ikotaki ma mition ao wewete ake a karaoaki nanoia ma te nano ni koaua inanon mwaanga, uoote, ao titeiki.”

Unimwaane Dallin H. Oaks man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Preparation for the Second Coming,” *Riaona*, Meei 2004, 10e kairaki karawawataan te iango.

Tai Kamwaingaki

Aikai tebeua kawai ni kakoa-uaa bwa te bwai teuana e na aki kamwaingaki:

- *Te ati n roo*—“Kaantaninga . . . e karekeia te ati n roo nakon tamneia aomata” (Ita 12:4).
- *Aan te kateitei ae matoatoa*—“Bwa bon iaon te bwa are ara Tia Kaboomwi, are Kristo, natin te Atua, are kam na riai ni kateia iai aami . . . , are bon aan te kateitei ni koaua” (Ereman 5:12).
- *Aam ae matoatoa*—Ko aki kona n riki bwa te membwa n te Ekaretia ao n teimatoa n ira iwawakin bwaikorakin te aonaaba, ibukina bwa “te aomata ae nanouua, ae e aki teimatoa n arona nako” (Iakobo 1:8).
- *Titeikin te ooning*—Titeiki n oonigan Tion e buoka te Ekaretia n tei n rietata ao ni matoatoa n unikaki, ngkai e anga te katantan nakoira: “Bootakiia ni kabane iaon aban Tion, ao iaon ana titeiki, e kona ibukin te ootanga, ao ibukin te kamanomano man te angibuaka” (D&C 115:6).

Ana reta te Eteta: Te iteraniba aio e aki nanonaki bwa te kabwarabwara ibukin rineakin kibun te boki ae tabu, bon tii te tabo ni moan waaki ibukin oin am kamatebwai.

2013 BOTONIANGO IBUKIN TE MIUTUO

TEEI NI KOAUA IAON REIREI AO KAINIBAIRE AIKA RIETAATARIKI

Iroun David L. Beck

Beretitenti ni Kabuta ibukia Kairake
n Ataeinimwaane

Te botoniango man te Miutuo n 2013 e anaaki man Doctrine ao Covenants 87:8: “Ai ngaia are, teei ng-kami n taabo aika tabu, ao n aki kamwaingaki, ni karokoa rokon ana bong te Uea.” Te titiraki are I kaantaningaia bwa ni kabane kairake ni mwaane a na iango raoi rinanon te ririki ae na roko bon, *I tei inanon taabo aika tabu?*

Ngkai I a tia ni kaitibo ma kairake n ataeinimwaane aika aki mamaaku ni katobibia te aonaaba, I a tia ni kakaua i bon irou a kangaa ngaa n aromi n tia ni karaoa aio ni kawai aika bat. Kam tei n taabo aika rangi n tabu ni katoa te tai are ko rin n te tembora ni karaoi bwabetito ibukiia maate. I kaungai ngkami ni kabonganai taii ake a tauraoi n rin n te tembora ao n tau n taainako ni karaopia. Ni katoa te bong are ko kakoroa nanon tabem ibukin te Atua, ko tei n taabo aika tabu ao ko a mena n te tabo are ko na tabekiia tabeman iai. Ko tei n taabo aika tabu ngkai ko katauraoi, kakabwaia, ao ni kabuta te toa ni katoa Taabati. Ko tei n taabo aika tabu ngkana ko tibwaua te euangkerio ao ngkana ko mwakuri bwa te minita ngkoe ae tataninga—temanna are e aki toki ni kona n taainako, n tatauraoi, ao n tau ni mwakuri ao ni kakorakoraia tabeman.

Ngkai te tia taaa te nakoanibonga ae te Aaron, ko a tia n anganaki te mwioko bwa kona kauringia, kabwarabwara, kairoroia, n reireiniia, ao ni kaoia ni kabane bwa a na nakon Kristo (taraa D&C 20:59). Beretitenti Harold B. Lee (1899–1973) e taku: “Ko aki kona n tabekaarakate temanna te aomata ni karokoa ae ko tei ni koaua iaon reirei ao kainibaire aika rietata riki nakoina. . . . Ko aki kona ni kaura te ai inanon tamnein temanna ni karokoa ae e

bon bue moa inanom.”¹ Kairake n ataeinimwaane, nanon aio bwa kam riai n teimatoa ni mwakuri ni kakorakora ami kakoaua ao n tauraoi n tibwauaia n taainako.

Iai tabem ae tabu bwa ko na riki bwa te bwai ni mwakuri ngkoe inanon bain te Uea. Ngkai ko tataro ao ni kamatebwai booki aika tabu, kataia ni kawakini tuua, ao ni kakauongo nakon ana wirikiriki te Tamnei, ko na kuneko iaon taano aika reitaata. N tokina, taabo ake ko mena iai a kona n riki bwa taabo aika tabu. Ngkanne, a kaoti bwaai, e na iai korakoram, ninikoram, ao te kona ni buokiia n tabekiia tabeman. E na iai iroum te mwaaka ao te kamanoaki are te Uea e berita iai nakoia ake a tei n taabo aika tabu.

I tangira ana taeka Beretitenti Thomas S. Monson are e taku ibukin berita aikai ngke e tuangiira bwa ngkai ti kaaniate Uea, “ti na namakina Tamneina inanon maiura, ni karekea iroura te tangira ao te ninikoria n tei ni korakora ao ni matoatoa inanon te tamaroa—n ‘tei . . . n taabo aika tabu ao n aki kamwaingaki’ (D&C 87:8).

“Ngkai a bitaki bwaai ake a katomimiira ao te kainibaire n arora aika tamaroa ibukin te botanaomata a reitinako n uruaki i matara aikai, ti kona n uringa ana berita te Uea aika kakaawaki nakoia ake a onimakinna: ‘Ko na tai maaku; bwa I mena iroum: tai kuba, bwa bon Atuam ngai: N na kakorakoko; eng, ao N na buokiko naba’ Itaia 41:10.² ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Harold B. Lee, “Stand Ye in Holy Places,” *Ensign*, Turai 1973, 123.
2. Beretitenti Thomas S. Monson, “Teei n Taabo aika a Tabu,” *Riaona*, Nobembwa 2011, 84.

**"TEEI NGKAMI
N TAABO AIKA
TABU, AO N AKI
KAMWAINGAKI..."**
(TARAA D&C 87:8).

TAABO AIKA TABU INANON MAIUM

Iroun Elaine S. Dalton

Beretitenti ni Kabuta Ibukiia Kairake
n Ataeinaine

Te botoniango ibukin te miutuo n te ririki aei e kaoiko bwa kona katoka tarakim n rikim bwa mwakoron te aonaaba ma ko riai ni kabanea am taratara iaon abanuean te Atua. N aron Beretitenti Boyd K. Packer, te Beretitenti n te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman, e a tia n anga reirei, bwa ti maiu n aia tabo kairirbai.¹ “Teei ngkami n taabo aika tabu” bon te kiing nakon te kamaiuaki.

Te botoniango aio e kaoi titiraki aika kakaawaki: Terana te tabo ae e tabu? E mena iaara te tabo ae tabu? Ti na kangaan n tei inanon taabo aika tabu? Ti na kangaara ni karaoi taabo aika ti maekanii bwa a na tabu riki? Ngkai ko kakaaei kaeka nakon titiraki aikai, am kaeka e na kaira am reitaki, am rinerine n am waaki ni kakukurei, ao aron tein kunnikaim, taeka ake ko rinei, ao aron am mwakuri.

Ko a tia ni katabeko nakon kakorakoran mweengam ao am utu. Kataia ni karaoa mweengam bwa te tabo ae tabu, ae e na onrake ma Tamnein te Uea. Ko kona ni boutokaa te tataro n utu ao kamatebwai te boki ae tabu.

Am ruu e kona n riki bwa te abo ae tabu are e na kaoa te Tamnei. Ngkana te burabeti e na noora am ruu, e kona n taraia bwa te tabo ae tabu? Ko taraa am ruu bwa te tabo ae tabu?

Ti kona n tei n taabo aika tabu ngkana ti nako n taromauri. Booki aika tabu a nga reirei bwa uoote ao titeiki i Tion bon taabo aika tabu aika a na “riki bwa te ootanga, ao te tabo ni kamanomano man te angibuaka” (D&C 115:6).

Te kabanea n tabo ae tabu iaon te aba bon te tembora. Beretitenti Thomas S. Monson e a tia n taku: “Raoraou aika

kairake aika a mena ami ririki n te roro ae tebwi tabun, karekea ami kouru bwa kam na nakon te tembora. Tai karaoi bwaai ake a na tukiko man rinnakom ni mataroana ao man anai kakabwaia aika tabu ao akea tokii aikei. I kamoamoai ngkami ake kam a tia n nakon te tembora n taai nako ni karaoi bwabetito ibukiia maate.”² Kam na tau n taainako ni karekea te beba ni kariaia nakon te tembora, e ngae ngkana te tembora e raroa nako.

N tabo nako are ko mena iai are e mena iai te Tamnei e kona n riki bwa te tabo ae tabu. Beretitenti Harold B. Lee (1899–1973) e anga reirei bwa taabo aika tabu iai riki re-kereke ma *e kangaa* temanna ni maiu nakon ae *e ngaara* ana tabo temanna ni maeka.³ Ngkana e tau maium ni maeka n taainako ma te Tamnei ae Raoiroi, ngkanne ko tei n te tabo ae tabu.

Ni kabane tembora iai te koroboki ae “Mimitong nakon te Uea.” Ukoukoria n taainako n tei n taabo aika tabu. Ngkai ko maiuakin kainibabaire, tataro ni katoabong, ao wareki booki aika tabu—ni kaneti riki ma ana Boki Moomon—ko na namakina ana iraorao te Tamnei ae Raoiroi. Te Uea n ti Ngaia e berita nakoim, “Bwa e koaua ae I taku nakoim, bwa bwaai aika korakora a tataningaiko” (D&C 45:62). I booraoi ao ni kakoaua bwa e bon koaua aio! ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Boyd K. Packer, “How to Survive in Enemy Territory,” *Riaona*, Okitobwa 2012, 34–37; *New Era*, Eberi 2012, 2–5.
2. Taraa Thomas S. Monson, “Te Tembora ae Tabu—te Biikan nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Meei 2011, 93.
3. Taraa *Doctrine ao Covenants Student Manual: Religion 324 and 325*, 2nd ed. (Church Educational System manual, 2001), 196.

Iroun Adam C. Olson

Ana Maekatiin te Ekaretia

TERA AE E REIAKIINA AGUNG

MAN TE BAETEMINTON

Te I-Indonesia ae tebwitabun ana ririki e reiaki-nna bwa man karekean te kaantaninga e tuukia man te bwarannano.

Bon te bong ae korakora kabuebuena i Jogjakarta, Indonesia, ao ewawaa nako ma-onon Agung mai aon ana aari ngke e tatani/ngaa aiana bwa e na orea ana booro. Te kaboo n te baeteminton. Ee tena te bwi, ao te 15 n ririki e kaungaaki bwa e na tokanikai.

Imwiin te kaokiboro ae matoatoa, aiana e a kakibaa te booro ni kararoaa n te aro ae e na aki rootia Agung. N aki kariaia bwa a na akea ana bwi n te kaboo ae tena, Agung e kibara te booro ma e aki roko iai—ao n taenananga man tikerana iaon te timanti n takakaro.

E bon beelete taraakina bwa e tatangira te kaboo n te baeteminton. Ma Agung e aki miiakinna bwa e na riki bwa te tia takakaro n te baeteminton ae rangi ni bwaati. E na aki rineia imarenan orean nako ao kaokan te booro ae te tiatorokaoki n te Oribiki ao ni karaoa ana mwakuri ni mitinare. E kakoauaa, bwa e bon aki rangi n tamaraa n te takaakaro.

Ai ngai a are bukin tera te tebwitabun n ririki aio ma moangarena e kataa ana kabanea ni korakora? Te Kaantaninga

“I kakoauaa bwa I kona riki ae tamaraa,”
e taku.

Bukin te Kaantninga

Te kaantninga bon bukina ae ti karaoi bwaai aika bat. Ti kamarurung

bwa ti kaantningaia bwa ti na rikirake ni korakora ao ni marurung riki. Ti kataneiai n te bwai ni katangtang ibukina bwa ti kaantningaia bwa ti kona ni katangnga raoi. Agung e kataneiai n te baeteminton ibukina bwa e kaantningaia bwa e na rikirake n tamaroa ana takakaro.

"Ngkana akea te kaantninga n rikirake n tamaroa riki ao n aki tokanikai, e na rangi ni beebete kabwaraan nanom," e taku Agung.

Te kaantninga bon te bwai ae riai n te babaire ni kamaiu. Te kaantninga are ti kona ni kabwaraaki ara bure e na kairiira nakon te rairannano ao ni kataia riki imwiin are ti aki kona ni kawakina te tua.

Ekinakoan te Kaantninga iroun Tatan

Uoua man ana bwai ni buaka Tatan aika kabanea n tamaroa ni kaaitaraira bon te nanououa ao te barannano. E aki kona n urua ana babaire te Tama are i Karawa man katokan te Mwakuri ni Kamaiu. Ma e kona ni kataia ni kamangaoa ana mwakuri ni kaitiaki te Mwakuri ni Kamaiu inanon maiura ngkana e kona n iraea ara kaantninga are e kona ni kabwaraaki ara bure.

"Tatan e tangiriira bwa ti na kabua te kaantninga," e taku Agung, "ibukina bwa ngkana ti kabwarai

nanora, e na katikuira ni kararoaira mai iroun te Tama are i Karawa."

E ngae n anne, ngke Tatan e tokanikai ni kabwarai nanora, iai kawai ni kunean riki te kaantninga.

Kunea te Kaantninga

Ngkana ti kainnanoa te kaantninga ibukin taai aika a na roko, ti kona n tarai taai aika a nako. Agung e kamanena te katooto man te reirei are e a tia n reireinna te reirei aio. "I a tia n nooria bwa ngkana I kamatebwai mwaaka, I kona n tokanikai n au ukeuke," e taku. "Ibukin te taneiai anne, Iai au kaantninga bwa ngkana I kakorakoraai ni kateneiai, I kona ni karaoa ae tamaroa n te baeteminton," e taku. "Te taneiai are I rinanona e anganai te kaantninga."

Ngkana ti kainnanoa te kaantninga iroun Iesu Kristo, ti kona ni kunea inanon uoua n ara taneiai n taai aika nako ma te mwaaka man te Mwakuri ni Kamaiu (taraa I-Rom 5:4) ao aia taneiai tabeman, n ikotaki ma te taneiai are ko kona n ongo n tain te bootaki n toa, te reirei n te Reirei n Taabati, te *Riaona*, ke booki aika tabu (taraa Iakobwa 4:4–6).

Ngkai ti kamatebwai taeka aika iai kaantninga iai mai irouia burabeti, tataro ibukin te bwai n tituaraoi n tamnei n te kaantninga, ao n reiakinna ni kinaa mwaakan te Tia Kamaiu inanon maiura, ara onimaki irouna e na rikirake, n ai aron ara kaantninga are E na buokiira n taai aika a na roko.¹

Tai Bwara n Nano

Agung e ataia bwa e na bon aki kona n riki bwa te tia takakaro ae

TE BERITA MAN TE KAANTNINGA

"Ibukina bwa te Atua e a tia ni kakaonimaki ao ni kaawakin ana berita n taai aika nako, ti kona ni kaantninga ma te aki nanououa bwa te Atua e na kaawakina Ana berita nakoira n te tai aei ao ae e na roko."

Beritentiti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beritentitii, "Te Mwaaka ae akea Tokina man te Kaantninga," Riaona, Nobembwa 2008, 23.

mwaatai, ma e ataia bwa n teimatoana ni kakatai, iai te kaantninga bwa e na kona n rikirake.

E a tia n reiakinna bwa mwaakan te kaantninga ae korakora bon aio: "Ngkana ko teimatoa n aki bwara namom, bon iai te kaantninga," e taku.

Inanon te maiu, ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo bon te kabanea ni buoka are e reke iai te kaantninga. Ibukin te Mwakuri ni Kamaiu ti kona n raira nanora ngkana ti karaoa te kaairua. Anne nanona naba bwa ibukin te Mwakuri ni Kamaiu, ti a tia n aki bwaka n ukerakira ni maiura ngkana ti karaoa te kaairua tii ngkana ti bwara n nano ni kataakin te rairannano ao te ongotaeka.

Anne bukina are Agung e reitinako ni kaoa tamana nakon te taromauri ni katoa Taabati. Anne bukina e kataia n teirake ibukin te tamaroa, e ngae ngkana raraona a aki. Anne bukina are e karaoa mwanangana are teuana te aoa n ana bwatika nakon te auti ni bootaki n taai nako ibukin te tiemnari, Miutuo, bootaki n te Taabati, aia kiraati ni katauraoi mitinare, ao ni buokia ni kaitiaka te kateitei.

"E aki beebete kataakin ae kona n riki n ai aron Iesu," e taku Agung. "N tabetai ao e a reke te bwarannano, ma e aki bwara nanou. Ibukin ana aanga karea ibuki, Iai te kaantninga irou bwa I kona n tamaroa riki."

Ibukin te Mwakuri ni Kamaiu bon iai te kaantninga. Ao ibukin te kaantninga, te Mwakuri ni Kamaiu e kona ni bita maiura. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Dieter F. Uchtdorf, "Te Mwaaka ae akea Tokina man te Kaantninga," *Riaona*, Nobembwa 2008, 21–24.

Te Reirei

Karikirakean te rabakau e anganiira uaara aika a korakora ni kakoroan bukin ana kantninga te Uea.

Ma te ingainga n nano ao te ta-beaianga ibukin mweeraoin tamneia, Iakobwa e reireiniia ana aomata Nibwaai “bwaai ngkai, ma aika a na roko” (2 Nibwaai 6:4). Aikai bon ana aomata, ao e tangiriia. E reireiniia bwa antai ngaiia ao ana berita te Uea ni kaineti ibukiia. Ngkai e reireiniia taekan te Tia Kamaiu, e takarua n tang: “Ai korakorara tabun Atuara! Bwa e atai bwaai ni kabane, ao bon akea te bwai ae e aki ataa tae-kana.” (2 Nibwaai 9:20; katuruturuan taekana).

Anne kakawakina ngkana ko iangoa kakawakin te reirei. Tienture ake mai mwaaina, n iteran te aonaaba are teuana, Te Karo ae Atam e “ukoukorii kakabwaia ibukiia kaaro” ao ni baireia “naba n riki bwa ngaia temanna are e karekea te rabakau ae korakora, ao n riki bwa te tia ririmwi ae korakora ibukin te raoiroi ao ni karekea te rabakau ae korakora riki” (Abraham 1:2).

Ngkami natin te Atua mwaane ao aine¹ ao “ngkami natia burabeti; ao ngkami kaain . . . te berita are e tabu are e karaoia te Tama ma [Aberaam]” (3 Nibwaai 20:25). N aron Aberaam, iai iroumi te konabwai ni “karekea te rabakau ae korakora riki” ngkai ko reireinaki ni bwaai aika

a “tau ibukin ootami” (D&C 88:78).

E a tia te Uea ni kaotia bwa te rabaku ae rangin kainnanoaki e ikotaki “ma bwaai ake i karawa ao ake iaon te aba, ao iaan te aba, bwaai ngkao, bwaai ngkai, bwaai ake a riai ni waekoa ni korobukiia; bwaai ake n te mweenga, bwaai ake iabatera; taian buaka ao aika a kamangaongao n aaba nako, ao motikitaeka

Iroun
Unimwaane
Craig A. Cardon
Man te Itingaun

iaon te aba, ao te rabakau naba ibu-
kiia aaba ao abanuea” (D&C 88:79).

Bukin tera? Bukin tera e rangin
kakawaki karekean te reirei? Te Uea
i bon irouna E katauraoa te atatai
ae kamimii: “Bwa kam na tauraoi
ni bwaai ni kabane ngkana I
a manga kanakoi ngkami ni
kakorakorai nakoami are I a
tia ni wetei ngkami iai, ao te
mition are I mwiokoi ng-
kami iai” (D&C 88:80).

N rikiraken te aonaaba
ae kamangaongao aei, te
reirei bon teuana mai bua-
kon bwaai aika a kainnano-
aki n te maiu aei. Ao ngkai e
koaua bwa te reirei ae bat e na
kairiri nakon reken te kabwaia
n te maiu n rabwata, kakawakin
karikirakean te rabakau bon te kaka-
bwaia are ti anganaki bwa ti na kona
iai ni kakoroa bukin ana kantaninga
te Uea. N aron ae kamataataki inanon
Kakorakoraia Kairake: “Te reirei bon
mwakoron ana babaire ae kakawaki
te Tama are i Karawa ni buokiko n
riki n ai Arona. E tangiria ni kawa-
nawana am iango ao ni karikirakea
am konabwai ao tarena, korakoram
ni beku mwaaka ni katabeam, ao am
konabwai ni butimwaea te maiu.”²

N aron are e taekinna naba te
burabeti ae Iotebwa Timiti: “Inanon
te rabakau iai te mwaaka. Iai riki
mwaakan te Atua nakoia tabeman

riki aomata ni kabane, ibukina bwa
E korakora riki rabakauna.”³

Ni bukina aika a tamaroa, te reirei
ae kinaaki e kainnanoiko, riaon ririki
aika a mwaiti, n reiakin riki konabwai
ao rabakau tabeua, tabeua mai iai
ake ko iruwa iai ke ake a aki rangin
kakukurei kamatebwaiakaia iroun.
Ma e boni ngae n anne, ko riai ni
botumwaaka inanon am kamatebwai
bwa aio e karikirakea rabakaum
ao ni karababa am konabwai n am
iango ao ai aron naba reakinan itera
ake tabeua. Ni koauana, are ko rina-
nona n rinanin nako moan mwaneka
iaon konabwai ao rabakau tabeua
e anganiko te kakabwaia ni kinai
konabwai akanne ao rabakau ake a
mamate nanom iai. Ma mamaten na-
nom aei, ngkai ko na kanakoraoa riki
am reirei, e na reke am tai ni karekei

baikana ko rangin kukurei iai.

Beretitenti Henry B. Eyring, te
Moan Kauntira n te Moan Beretitentii,
e tibwaua te reirei ae kakawaki are e
karekea mairoun tamana n te tai are
tamana e reireinna bwa e na kanako-
raoa riki ana reirei “ko rangi n tangiria
n te aro bwa ko aki kan iangoa riki
te bwai teuana, anne te bwai are ko
iangoia.”⁴ Ngai ma Titita Cardon ti rei-
reiniia natira bwa a na karekea aia rei-
rei ao aia mwakuri are a bon nano iai
are a na tangiria ni kan “mwananga n
nako ni mwakuri ma te kimwareirei.”

E kauringia ana aomata Iakobwa
ni kaitarai “mamaaraia, ao buraba-
baia aomata!” E kamataata, “Ngkana
iai rabakauia ae uarereke ao a taku
bwa a rangi ni wanawana, ao a aki
kan ongo n a na taeka n reirei te
Atua.” E reita te koaua ae karineaki
aei imwiina: “Ma e raoiroi te ataibwai
ngkana a ongo n ana reirei te Atua”
(2 Nibwaaii 9:28–29).

Reireinaki ao kakauongo nakon te
Uea. E na kakabwaiako ao ni kamai-
uraoiko inanon kakoroan bukin Ana
kantninga. ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Nobembwa 2010, 129.
2. *Ibukin Kakorakoraia Kairake* (boki ae uarereke, 2011), 9.
3. *Reirei mairouia Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 265.
4. In Gerald N. Lund, “Elder Henry B. Eyring: Molded by ‘Defining Influences,’” *Liahona*, Eberi 1996, 28.

TEIMATOA NI KATANEIAI

I tangiria ni katokia. E na karika mwiina ae raoiroi?

Iroun Willis Jensen

“**I** aki manga tangiria ni kan reirei iaon te biaano,” I tuanga tinau. I a tia n rinanon reirei aikai inanon ririki aika a batia ni kua n taikan te kataneiai. I a tauraoi ni katokia. E ngae n anne I aki rangin rabakau iai. Ibukina ngkai I rootaki ni buan au kakauongo ao bukina bwa I kabonganai bwai n ibuobuoki ibukin te kakauongo, I tuai man iangoia bwa te aomata ae iai ana tarena n te katangtang. N taainako e anaa te tai ae batia n te kataneiai n reiakina tangin te kuna.

E aki batia n taetae tinau ma e tuangai bwa I riai n teimatoa n reirei ni karokoa are I a kona ni katanga te kuna n taromauri. Imwiin te ngurengure ae batia iaon au itera ao te kakaunganano ae batia mairovia au karo, I a baireia bwa n aki katokia.

Tabeua te ririki imwiina ao tengaa te maaire raroan te umwantabu ni maungan Guatemala nuuka. Ngkai te mitinare, I kaea te maungatabu n te mwakoro. I moantaa n roko ao ni kunea te biaano ikekei, ngaia are I a tekateka ao ni katang kuuna n taromauri. Angiina kaain te uoote ao mwakoro iai aia kiibote ae maiu man te iti ae uarereke are a kanganga

kantangakiia, ngaia are I a rangin kukurei ni katangtang n ae bon te biaano raoi. N tokina, I a butiaki bwa n na raoniia kaain te taromauri ibukin te maungatabu.

Te bwai are bita anuau imarenan au ririki n ataei ma are au tai ni mitinare? I namakina mwaakan te Tamnei rinanon te katangtang.

Inanon au tai ni mitinare, a batia au tai ni kabonganai konabwai iaon te katangtang are I a tia n reiakin. I kakantaningai taai aika a batia n anene ao ni katanga te biaano ao ni katangtang e kuri ni katoa wiiki n tain te bootaki n toa. N taainako I aki kona ni mwaninga au kakauonga nakoia membwa mai Guatemala aika a kakaonimaki n anenei kuuna n taromauri. I reireniia membwa kuuna n taromauri aika a boou ake a iruwa iai. I reiakin tabeua reirei iaon moan mwaneka n te biaano. Ngai ma toau ti anene nakoia aomata ake ti reireniia. E ngae ngke a aki tang raoi kunara, e mena ikekei te Tamnei n taainako n ringii nanoia aomata.

I reiakinna bwa e aki kakawaki bwa tera am tarena, ko teimatoa ni kona ni karikikarekei konabwai

iaon te katangtang. N na aki kona n riki bwa te tia biaano n ana karinan te aonaaba, ao angiina membwa i Guatemala a na aki kona ni kaaina te Taebwanaeko Kuaea. Ma e aki kakawaki. Ti teimatoa ni kona ni kukurei ni namakina te Tamnei rinanon te katangtang. I bon rangin kakaitau ngkai au karo a kaungaai ni kateimatoa te reirei iaon te biaano, ao I kakaitau ngkai I tematoa ni kataneiai. ■

KARIKIRAKEA AM KONABWAI AO TARENA

“Te reirei bon mwakoron ana babaire ae kakawaki te Tama are i Karawa ni buokiko n riki n ai Arona. E tangiria ni kawanawana am iango ao ni karikirakea am konabwai ao tarena, korakoram ni bekumwaaka ni katabeam, ao am konabwai ni butimwaea te maiu. Te reirei are ko karekea e na rangin ni kakawaki nakoim inanon te maiu n rabwata ao n te maiu are e na roko.”

Ibukin Kakorakoraia Kairake (boki ae uarereke, 2011), 9.

TEEN NTAABO AIKA A TABU

“Te tabo ike ko mena iai ike e mena iai te Tamnei e kona n riki bwa te tabo ae tabu.”

(Elaine S. Dalton, “Holy Places in Your Life,”
Riaona, Tianuare, 2013, 51; taraa naba D&C 87:8.)

TARAAN BWAASI AIKA **TAMAROA** IROUN KYLIE

Iroun Karinne Stacey

Ti aki kona ni kaitara i bon imarenara. Ti kona n riki bwa rao?

Nte kaaua ni koraki, I tataua te rine n te kiraati. Bwaai ni kabane ibukin taekan te kiraati anne e bon kororaoi—ma tii Kylie (te ara e a tia ni bitaki). E kuri ni buakaka nakoia aomata ni kabane n ikotaki ma ngai. I nooria ni keebutuia tabeman n te kawai n nakonako, ao e keebutuai naba n taai tabetai. N na bae n okira mweengau ao n tang ibukina I aki oota raoi bwa ibukin tera ngkai e kukuai.

Akea ae e riki bwa raoraona. Tii ngangaia n ana taibora n tain te katawanou ibukina bwa akea ae tekateka irarikina. I tuanga tinau taekan Kylie, ao e anganai tabeua taeka ni kawanawana are e bita maiu: “Tao e kainnaoa raoraona.”

E kakubanako te iango aei nako. N na kanga n raoiroi nakon te aomata ae aki kauoua iangoana ni weteai n aara aika a kakamaraki? I rawa, ma e ngae n anne, I baireia bwa n na tamaroa nakon Kylie ao

ni kataia n oota irouna. Ngkai I a rangin kinaa riki, I kunea bwa e rangin tikiraoi. I waekoa n reiakinna bwa maiuna e aki rangin raoiroi n aron are I kona n iangoia. Iai ana kanganga ni mweengana are e maeka iai, ao e na bae n totokoi maroroo ma te taeka ae te “utu.”

N te bong teuana n tain te katawanou, I tekateka ma raoraou. Ngkai Kylie e buakaka nakoia tabeman, iai tabeman aika a aki raoiroi nakoina. A moanna ni waaningareia Kylie, n tae-tae n takarua bwa e aonga n ongo. A taekin taeka aika, “Nakomai tekateka irarikira—KO AKI!” Tera te boi anne? O, bon Kylie!” ao “Kararoako mairoura!” I tekateka ikekei ni kakauongo.

Imwiina I a ongo te bwanaa ae uarereke i atuu: “Karaoa te bwai teuana.” I teirake ao n namakin maata aika tebwi ma ouua n taraai. I taku “Katokia!” “Ibukin tera bwa kam na taekin bwaai aikanne nakon temanna? Tii karaoa ae tikiraoi nakon neienne?” A bane ni mabu ni kabane. Ngke I tekateka, I taraa Kylie. E tanrikaaki ao n taraai ma te kakaitau ae itiaki.

N te ka onoua ni koraki ao e a kaan roko au ka te 12 ni koronririki,

I tangiria ni karaoa au bootaki ma tabeman raoraou. Ngke e titiraki tinau ngkana iai ae I kan kaoia, I ongo te bwanaa are mai imwaina i atu: “Kaoa Kylie.”

“I kan kaoa Kylie,” I tuanga tinau. “Ko koaua raoi?”

I katoutoua atu. Imwiin au bootaki ni koronririki, Ngai ma raoraou, n ikotaki ma Kyle, ti riki bwa rao aika a raoiroi n te aro are ti ikoikotaki ni katoa Kanimabong inanon ara kabane n reirei ae teniuu namwakaina. Angin te tai e roroko Kylie. Ti a riki bwa rao aika a itangitangiri.

Ngkai I a mena n te ka waaniua ni koraki ao ni mwaing nakon te titeiki teuana, ma I rereitaki ma Kylie n angin te tai, are e teimatoa n riki bwa Ngaia temanna mai buakoa raoraou. N taai tabetai raoraou ake tabeman a titiraki bwa ti kanga n rangin renā.

“N te ka aua ni koraki e kukuia aika a uarereke, ao ti uaia n ikakairirai bai i bon imarenara,” I taku.

“E raoiroi, ngkanne kam kanga n riki bwa rao aika a itangitangiri?”

“I taraa raoiroina. Ni kabane aomata iai raoiroia, ao I buokia ni kunea raoiroina.” ■

Iroun Unimwane
Robert D. Hales

Man te Kooram
n Abotoro n te
Tengaun ma Uoman

Membwa n te
Kooram n Abotoro
n te Tengaun ma
Uoman bon taan
kakoaua ibukin
Iesu Kristo.

N na kanga ni karekea au KOAUA?

**Karekean te koaua e moanaki
ma te kamatebwai**

ao te tataro

**imwiina maiuakinan te euangkerio ma te
taotaonannano ao te teimatoa**

ao ni kaoan ao a tataninga rokon te Tamnei.

**Maiun lotebwa Timiti bon
te banna ni katotoo ae rangin
tamaroa ibukin te waaki aei.**

Te Babaire ibukin Ara Utu

“Fam’lies can be together forever through Heav’nly Father’s plan”
(Children’s Songbook, 188).

Iroun Marissa Widdison

Ana Maekatiin te Ekaretia
E boboto iaon te karaki ae koaua

Itekateka iaon aia kainiwene
Tinau ao Tamau, ni ururingia
ma te

rawawata, ngke e tang te tareboon.

“Eei, Levi. Keetinna bwa tera?”
E taku Tamau. “Mwaanem ae Nora
e bungiaki n te bwakantaae aei!”

I kona n ataia bwa e kuke
kurei Tamau, ma bwanaana
e tara ni kamimii—n
taraakina ae kanga
e raraoma.

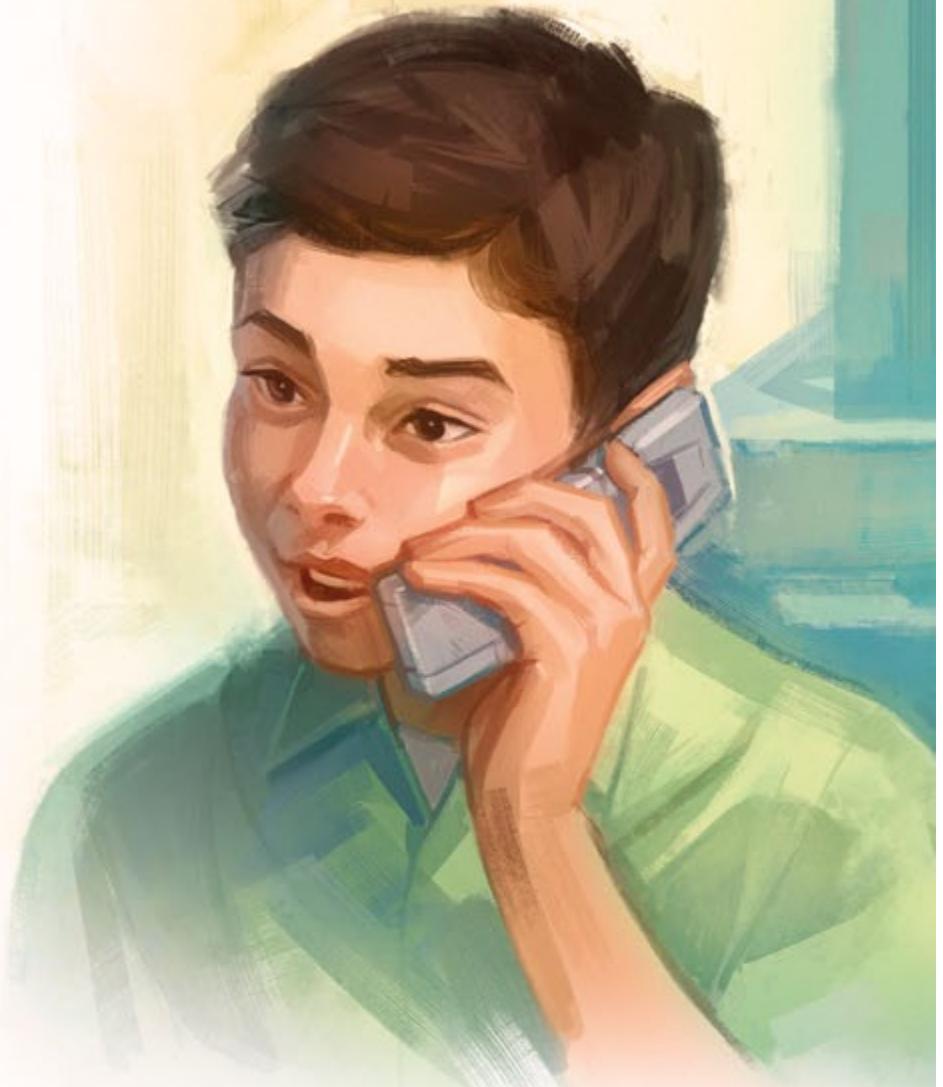
“Bubura te
teeinaine anne?”
I titiraki, ni mimii
ngkana I rangin
kan ataa te kaeka.

E mabu Tamau n te tai anne.
“Iaon riki uoua te bwauna [0.9 kiro-
kuraem],” e taku. Ngkai e a bwanaaa
raoi n raraoma. E riai ni bungiaki
Nora n tain te Kiritimati, ma ngkai
bon Tebemtembwa. “E bingingi, e
raoiroi,” E reitia Tamau. “Uringnga
n tataro ibukia, Levi. Ao tataro naba
ibukira bwa ti aonga n onimakinna
bwa te Tama are i Karawa e atai
bwaai aika tamaroa ibukin ara utu.”

Imwiin katukan te tareboon, I
nako n te umwanikuuka ao n ta-
beka te baeki ni biin are e iangoia
Tinau bwa e na tubunna. E taeki-
naki n te bakete bwa rawatana e
kuri n titebo ma rawatan Nora n te
tai aei. I taua inanon baiu, ni kataia
n iangoia bwa tera aekakin tiaaitin
te ataei ae aron aei.

“Tamneina e tiku iroun te
Tama are i Karawa,” I iangoia,
uringakin te bwai are I reiakinna
ibukin te maiu are imwaain aei ao
te babaire ni kamaiu. I ataia bwa
e ngae ngkana e mate Nora, ti na
manga bon nooria ibukina bwa ti
kabaeaki ni kabane n aron te utu.
Ma I kantaninga naba bwa e na
tiku irakira ikai iaon te aba.

Tabeua namwakaina imwiina, angin te tai a mena Tinau ma Tamau n te onaoraki. Tibu te unaine ma Tibu te unimwaane a roko ni buokai n ara auti n tararu- aai ma tariu ma mwaaneu aika a uarereke. Te uoote e karaoa ana aki mamamatam ao n tataro ibukin ara utu, ao aine man te Bootaki n Aine a nikiri ara katairiki n taai tabetai. Aomata ni kabane a kan ataia bwa e uara Nora.

Te tairiki teuana, Tinau ma Tamau a weteira ni kabane nakon te ruu ni katangaina. A tuangiira bwa Tamau e na nako ma bitiobi ni kakabwaia Nora. Imwiin nakon Tamau ma oneana te tiute ao te neketai, e a ikotiira ni kabane Tinau man katobibia te kaintekateka ao n tataro.

“Taiaoka kakabwaia Tamau ngkai e angan Nora ana kakabwaia man te nakoanibonga,” E tataro Tinau. E aamarau bwanaana. “Ao taiaoka, ngkana bon Am kantanninga, kariaia bwa e na okira te mweenga ma te marurung.”

Ngkai ti tataro, I kona n namakina te Tamnei ae Raoiroi ae

kaona nanon te ruu ma te rau ao te tangira. Titebo ngke e tuangai te Tama are i Karawa ae, e aki kakawaki bwa terana ae riki, bon mwa-koron ni kabane Ana babaire.

Rimwii n te tairiki anne, E oki Tamau nakon te mweenga ao n tua-njiira bwa iai te bwai ae kamimii ae e riki n te onaoraki. Ana ruu Nora n taainako e karongoa mani beroro. A rawata mitiin ao monita ma beeroia ao tauraia ae kiakia, ao neeti ma ta- okita a ririaki n taainako ni buokiia ataei aika a bingingii ake a mena ikekei. Ma ngke a roko Tamau ma

te bitiobi, a kaokoro bwaai ni kabane. Ni kabane taian mitiin a boni mabu. Neeti ake a tekateka irarikiia ataei aika a tibwa bungiaki, a wareware ke ni matakauakiniia. Tamau ma te bitiobi a kona ni kakabwaia Nora n akean te kaberoro.

I aki ataia ngkana e kona n ika-wairake ikai Nora iaon te aba ke n oki ni maeka rimwi ma te Tama are i Karawa. Ma I ataia bwa te Tama are i Karawa e ongo ao e kaekai ara tataro, ao I namakina te rau ngkana I uringnga ae iai Ana babaire ibukiia *ni kabane* kaain au utu. ■

Nakomai neweaba te tabo ae kakawaki n rongorongan te Ekaretia!

2 AUTI

UOUA AUTI IKE E MAEKA IAI IOTEBWA TIMITI

Iroun Jan Pinborough Ana Maekatiin te Ekaretia

Palmyra, New York, te tabo ike **e waaki iai Kaokan bwaai** n ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira te 193 te ririki n nako. Luke, Rachel, ao Julia S. a kawara te tabo ae onoti aei n reiakina riki te tabo ike e maeka iai Iotebwa Timiti ao e kanga ni buoka manga kaokan te Ekaretia nako aon te aba.

TE MWEENGA AE KARAOAKI N TE KAI

Te mweenga aei ae karoaki n te kai e kateaki n aekakin taraakin raoi ma are e maeka iai lotebwa man ana ririki ni maiu ae 12 nakon 19.

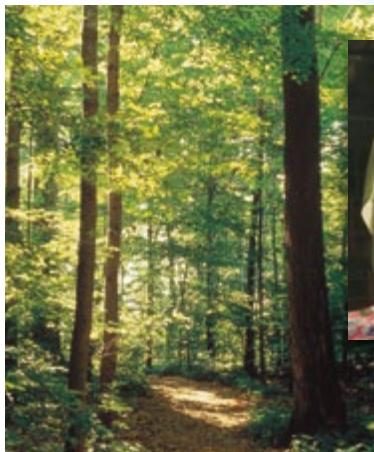
- Iotebwa iai niiman tarina ao teniman mwaanena. Bon te mweenga ae uarereke ibukiia 11 aomata.*

- Angin te tai e ikotaki te utu ni katobibia te taibora n amwarake n te umwanikuuka bwa a wareware n te Baibara. Ngke te 14 ana ririki ni maiu lotebwa e wareka lakobo 1:5: "Ngkana akea ana rabakau temanna i buakomi, ao e na butia te Atua." Iai ana titiraki ae kakawaki ae e butia iai te Atua.*

3.

Ni moan waakin te tiburing teuana n 1820, e nako n te buakonikai lotebwa irarikin mweengana ae karaaoaki n te kai ao n tatara bwa e ngaara te aro ae e riai ni kaainna. A kaoti te Tama are i Karawa ao Jesu Kristo ao n tuangnga bwa akea teuana te aro ae e na kaainna. Jesu e taku bwa lotebwa e na buoka kaokan ana Ekaretia te Uea nako aon te aba.

4.

Ni kabane ataeinimwaane aika onoman inanon te utu a matu n te ruu are mai ieta. Te tairiki teuana ngke te 17 ana ririki lotebwa e kaoti te anera ae Moronaai teniua te tai ao n tuangnga taekan bwaatua koora are e na rairi lotebwa ao ni boretiia nakon ana Boki Moomon. E karekei bwaatua lotebwa aua te ririki imwiina.

TE MWEENGA AE BAIREAKI

Ngke te 19 ana ririki lotebwa, a mwaing ana utu nakon te auti ae boou. E maeka ikekei ngke e karekei bwaatua koora man te Tabuki are Komora.

5. *Tabeman aomata a roko ni kataia n iraei bwaatua koora. E karabai lotebwa iaan taian buriki imoan te tabo ni kanaiai.*

6. *Mwaanen lotebwa aika Sophronia ao Katherine a matu inanon te ruu are ua-reke aei. Te tairiki teuana lotebwa e ninirii bwaatua inanon te kunnikai ao ni karabai imarenaia mwaanena aika uomant iaon aia kainiwene.*

Iesu Kristo ao te Moan Mii ni Burabeti

Te Moan Mii ni Burabeti—ngke lotebwa Timiti e noora te Tama are i Karawa ao lesu Kristo—bon moanakin okin ana Ekaretiā lesu Kristo nako aon te aba.

E reiakinaki lotebwa man te Moan Mii ni Burabeti bwa te Tama are i Karawa ao lesu Kristo bon aomata aika uoman aika a kaokoro rabwataia.

Bon teuana mai buakon taai aika teniua n rekootinaki ni booki aika a tabu bwa te Tama are i Karawa e kabwarabwara Natina, lesu Kristo (taraa Joseph Smith—History 1:17). Taai ake tabeua bon ngke e kawariia Nibwaite te Tia Kamaiu ao ngke E bwabetitoaki (taraa 3 Nibwaai 11:7; Mataio 3:17).

Aia iteraniba ataei iaan te 12 te ririki

Carolina L., ana ririki 11, mai Venezuela, e ikawaiake n Ana Ekaretia lesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ao n tangiria n taainako ni kan nako n te Caracas Venezuela Temple. Inanon Maati 2012 ana moan tai ni kawara te tembora. E riki bwa kukureina ae batí.

Ngke I nako n te tembora, I unga ma tamau ao tariu ae, Ryan, inanon menan tinau n te tetere ma raorona. I rangin rau ngke I mena n te ruu n tataninga n te tembora. I rangin kukurei ni mena n ana auti te Tama are i Karawa ao namakina Ana tangira ao Ana akoi rinanon te Tamnei. I tangira ana auti te Uea.

Jorge M., ana ririki 6, Costa Rica

Iai au utu ae rangin onoti. Te umwan-tabu bon onoua te aoa raroana mai-roura, ma ti nako ngkana ti konaa. Tamau e kakabwaia te toa ibukira ni katoa Tabati, ao tinau e reireinai n te Moanrinan. Ti nanakon te Recife Brazil Tembora teuana te tai n te ririki. N na nako ni mitinare ngkana I a ikawai raoi. I kamatebwai booki aika a tabu ao n tataro ni katoa bong. I kataia ni kakukureia te Tama are i Karawa n riki bwa te ataeinimwaane ngai ae raoiroi. I rangin tangira te euangkerio.

Kevin L., ana ririki 8, Brazil

Mwaaneu ae uarereke, Omega, ao Ngai ti tangiria ni kan noora te tembora. Ngke e kawara te Monterrey Mexico Tembora ara uoote, ti nako n te nukanibong ao ni mwananga inanon onoua te aoa n nako ikekei. I ataiia bwa te tembora ike a kabaeaki iai utu a kona n akea tokii. N te tai ae waekoa ti na mwaing nako Tuxtla Gutiérrez. Iai te tembora ikekei, ao ti na konaa ni mwananga n angin te tai. I kakaitau ibukin taian tembora.

Helem N., ana ririki 4, Mexico

Solene S., ana ririki 6, Brazil

Aio tamnein te Asunción Paraguay Tembora. I rangin kukurei ibukina bwa n te tai ae waekoa ti na kabaeaki n aron te utu. I anga au kakaitau nakon te Tama are i Karawa ibukin au utu ae e anganai.

Angelo N., ana ririki 5, Paraguay

Ngke I rin n te Quetzaltenango Guatemala Tembora, I namakina te rau ae korakora. N tain te katabu I namakina te kukurei. Taian taetae a anganai te ungannano ae korakora.

Juan G., ana ririki 11, Guatemala

Tauraoi Tauraoi ni

Iroun Merillee Booren

E boboto iaon te karaki ae koaua

*“Ba E aki anganira te Atua te nano
ae mamaku; ma E anganira te
nano ae korakora” (2 Timothy 1:7).*

Ekamwaingina ana kaintekateka Mary nako mooa ao buuki ngkai e kakauongo irouwia ataein ana kiraati tabeman ake a ikaruoruo ni wareware man booki aika a tabu. Ana kantaninga bwa e na aki roko ana tai.

Iai aki toamaun ana konabwai Mary ni manin taian taeka ae aranaki bwa te dyslexia. Ngkana e tarai manin taeka iaon te iteraniba, a taraa ni biriaitua ao ni kaibibitia nneia. Ngkana e

Wareware

wareware n takaaruua, a waeremwe ana taeka ao n tabetai a aki boo ma aongia. Angin te tai e wareki taeka ake a bon aki mena ikekei.

Ngke e a kaan roko ana tai Mary, e a korakora riki maakuna. Ngke e a bon roko raoi ana tai, e aki kona ni kaitaraa Mary.

"I riai n nako n te roki," e taku n te tai ae waekoa ngkai e kibarake man ana kaintekateka, ni kanakoan ana boki aika a tabu are a bwaka iaon te burooa. E birinako Mary na-kon kawain te roki. E kukurei bwa akea kaaina. E tei n te koona ao ni moanna n tang.

Tabeua te miniti imwiina, e ongo bwanaan Titita Timiti ni wetea arana ngkai e rinnako n te roki. Tera ae riki?"

E aki ataa te bwai ae e na tae-kinna Mary. E bon rangin mamaa. Akea mairouia ataei tabeman ae iai aia kanganga aei. "I aki kona ni wa-reware!" e tang ngke e karinnakoa atuna inanon baina ake e rukum.

"Ko aki kona ni wareware?" E titiraki Titita Timiti, ma n raraoma. "I a tia n nooriko n taetae n te Moanrinan. I ataia bwa ko konaa ni wareware."

E ioioa atuna Mary. "I kamate-nanoi au taetae. I kataneiai iaoia ni kaokioki n te aro bwa I aonga n aki kataia ni wareki imataia aomata. I aki kona ni wareware n takaaruua,

ao ngkana I karoia, a batu au kairua. I aki tangiria bwa a na ngareakinai ataei tabeman."

"O, Mary, I kabwara au bure. N na aki weteiko bwa ko na wareware n takaaruua nikarokoa I ataia bwa ko a tauraoi," E taku Titita Smith. "Ao I aki kakaua ae e na iai temanna ae e na ngareakiniko. Bon raoraom ni kabane."

"Ataei aika a mena n te reirei a ngareakinai," E wirikiriki Mary.

E kaoi ranin matan Mary Titita Smith. "Oki nakon te kiraati. Ko na nooria," e taku neienne.

A uaia n okirikaaki nakon te kiraatiruum. Raoraon Mary ae Betsy e tekateka n te kaintekateka irarikin Mary, ni kaeti baan ana boki aika a tabu Mary aika a nimwanunu. E tekateka Mary, ao Betsy e kaoka ana boki nakoina.

"Antai ae kan wareware imwiina?" E titiraki Titita Smith.

"Bon ana tai Mary," e taku te ataeinimwaane inanon te kiraati.

E tabwara Mary, ma e taratarai a nako kaain ana kiraati ao e noori moangareia. E katoutoua atuna Titita Smith ao ni moangare naba. E nako nanon Mary, ma e kunea nnena ao ni moana ana wareware.

A waeremwe ana taeka. Iai tabeua ana kairua, ma ngke e bae, e karaurau ni wirikiriki i taningana Betsy ni kaeta raoi te taeka. E aki raoiroi ana wareware Mary n aroia ataei tabeman inanon ana kiraati, ma akea ae ngare ke ni bwainingareia. Imwiina ai ana tai temanna, ao e waaki nako te reirei.

Ngke a nakonako nakon ruun te Moanrinan imwiin te kiraati, e wirikiriki Titita nakon taningan Mary ngkai e kakatonga irouna. E kukurei Mary bwa e aki katai ni karaba ana kanganga ni wareware. "N na teimatoa ni kataneiai," e iango. Ao e moangare, n ataakina bwa iai raoraona aika a raoiroi n te taromauri ae ana boutokaia inanon ana waaki. ■

Ko kona ni kamanena te reirei aei ao te waaki ni kakukurei n reireiniko riki ibukin ana boto n iango te Moanrinan ibukin te namwakaina aio.

Te Tama are i Karawa e Tangirai, ao Iai Ana Babaire Ibukiu

Ekianako boin taian kuukii aika a umunaki ngkai Nataniel e buoka Tibuna te unaine ni buniia te burawa ni kuukii nako aon taian turee. E moangare nakoina Tibuna te unaine. "Antai ae tangiriko?" e titiraki neienne.

E iango Nataniel bwa e kanga Tibuna te unaine ni karaoa te kuukii

ae mamaten nanona ao ni kakatauraoi beebea ibukina ngkai e ataia bwa e kan kokorotamnei. "Ko ataia, e kaeka teuanne.

"E eti anne," e taku Tibu te unaine. "I a kaman kinako irarikin tinam ma tamam. Ma iai riki temanna te aomata are e a kaman kinako riki nakoui."

"Bwa a na antai riki?" E titiraki Nataniel.

"Te aomata temanna ae e tangiriko imwaain rokom n te aonaaba aei," e taku Tibu te unaine.

"O," e taku Nataniel. "Ko nanona te Tama are i Karawa."

"Eng," e taku Tibu te unaine, ao e koona Nataniel.

E moangare teuanne. N ataakina ae e tangiraki ao e namakina te rau inanona.

Te ririki aei n tibwatibwakin te tai, ko na reiakina riki taekan te koaua ae kamimii ae ngkoe natin te Atua. Te Tama are i Karawa e ataiko ao e tangiriko. ■

Anene ao Booki aika tabu

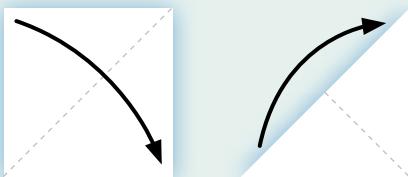
- "Ngai Natin te Atua" (*Aia Boki n Anene Ataei*, 2–3)
- I-Rom 8:16

Tinoobureiki ae karaoaki n te Bai

- Rukuma te 8 x 8-n inti (20 x 20 tientemiita) mwakoro ni beeба n te iterana. Imwiina rukumma ni kauaitera uoua riki te tai.
- Kabongana te baeten ni koreanako te ataeinmwaane ke te ataeinaine ae te tinoobureiki. Koreia ni kanakoa te itera are e baboboo.
- Kabonganai taian kureiaon ke bentira

ni karanii tamnei iaon te tinoobureiki.
Ko kona ni karan tamnei tatabeua ni
kakaokoroi ni kaotii bwaai aika a onoti
i bon ibukim.

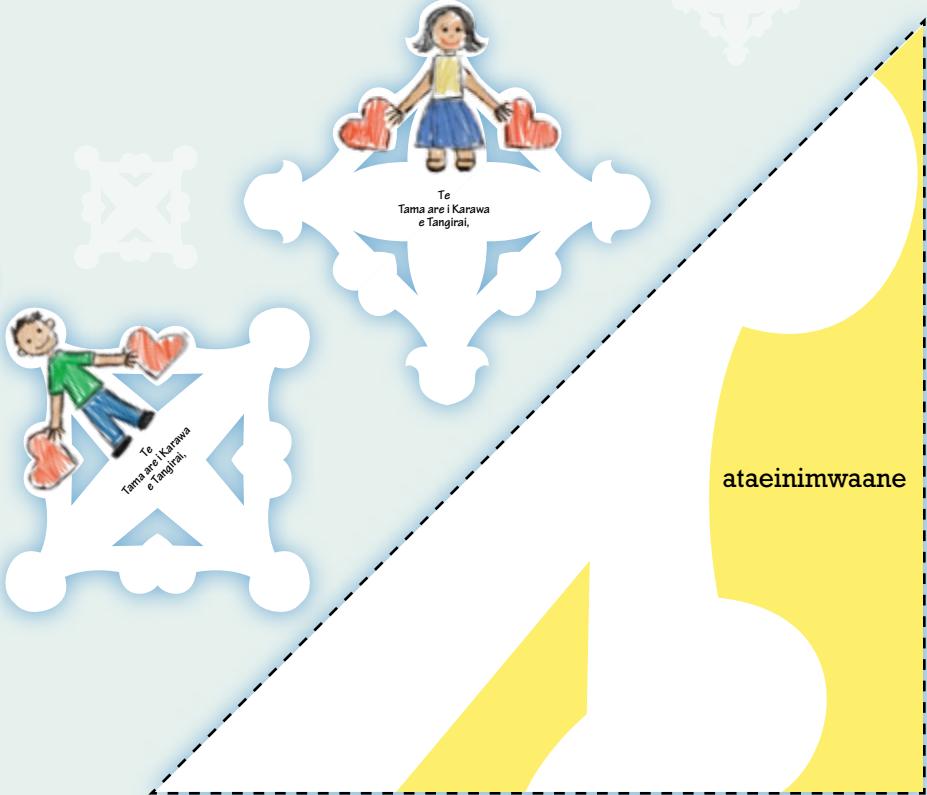
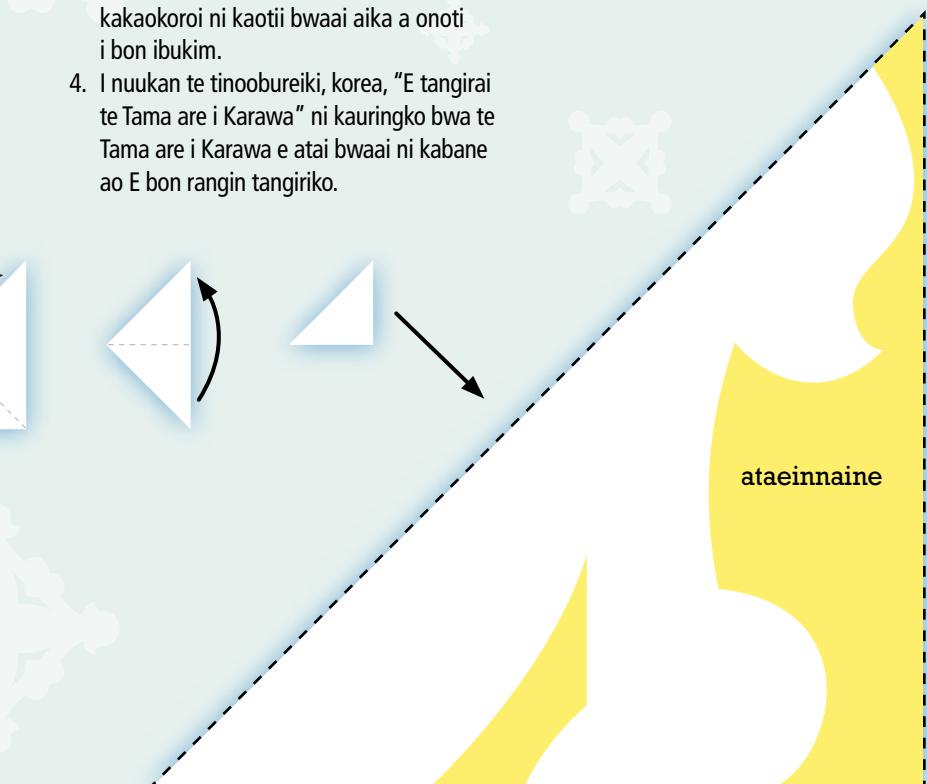
- I nuukan te tinoobureiki, korea, "E tangirai te Tama are i Karawa" ni kauringko bwa te Tama are i Karawa e atai bwaai ni kabane ao E bon rangin tangiriko.

Iango ibukin te Taetae n te Utu

- Ngkai a kakaokoro tein ma tiaaitin taian tinoobureiki, ataei iai anuaia ae onoti are e karika iai kakawakia. Imwiin karoan taian tinoobureiki, ko kona n ikaruoru ni bwatina te tinoobureiki ni karaunna nakon temanna ma temanna n te utu, n taekina katein te aomata anne aika a onoti ao ni kaota am tangira. Imwiina tuangiia aomata n tatabemaniia nako bwa te Tama are i Karawa e ataa ao n tangira neienne ke teuanne.

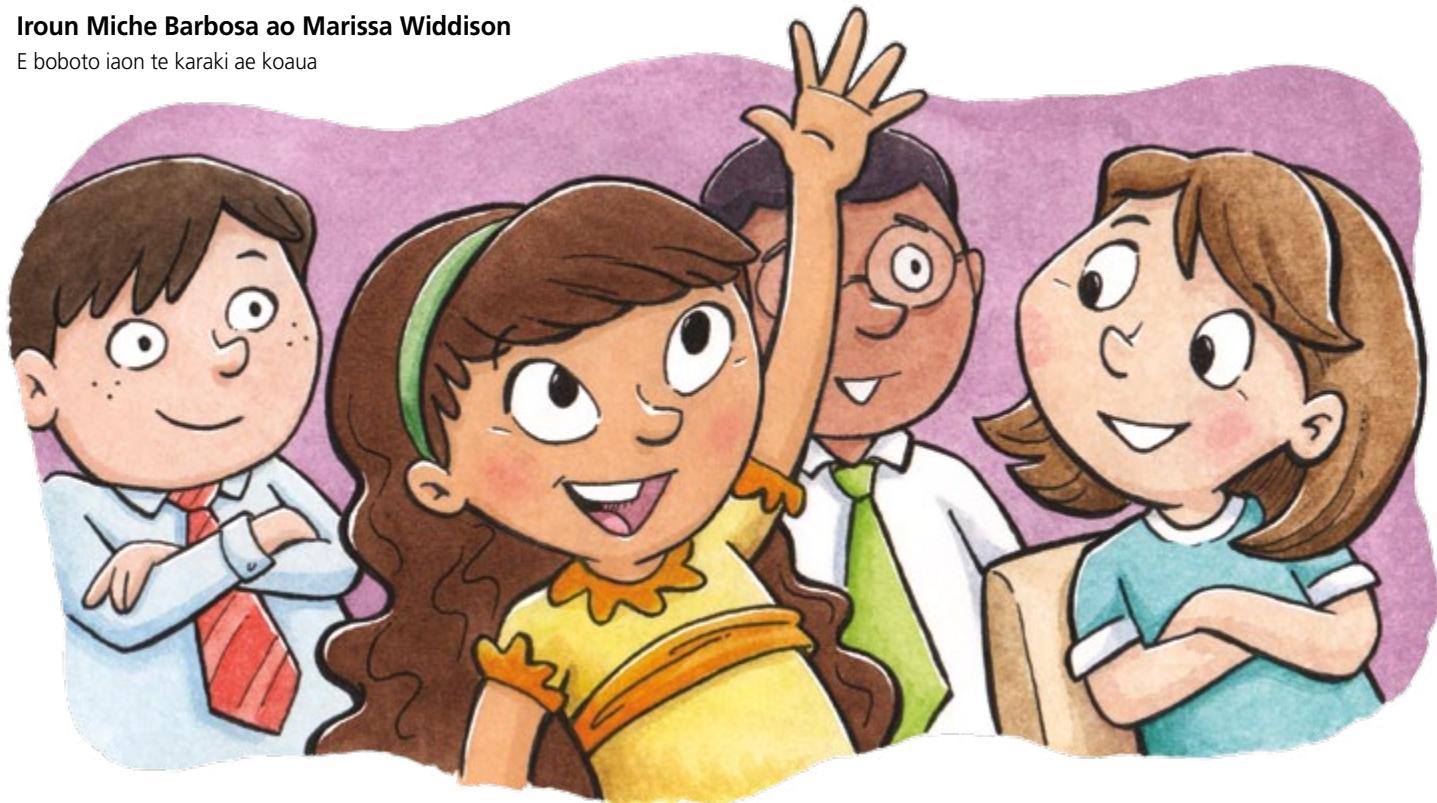
- Ko kona ni kabuta ni karauna te kiraati ao n anganiia aia tai kaain am utu n tatabemaniia nako bwa a na taraa te kiraati ngkai ko kabwabwarai reirei aikai: Ngkoe natin te Atua. Te Tama are i Karawa e rangin tangiriko. Ko maeka ma Ngaia imwain rokom nako aon te aba. Anne bukina ae ti aranna iai bwa te Tama are i Karawa. E tangiria bwa ko na kukurei ao ni manga oki ni maeka ma Ngaia n te bong teuana. Ko kanga n ataia bwa e tangiriko te Tama are i Karawa?

Ana Koaua Evelyn ibukin te Tembora

Iroun Miche Barbosa ao Marissa Widdison

E boboto iaon te karaki ae koaua

E tatangiria n nakon te Moanrinan Evelyn. E aki toki ni katea baina bwa e na kaira te tataro. E tangiria naba ni buokiia ana tia reirei.

Ma n te tai aei ana moan
tai Evelyn n taetae. Ngkai e
nakonako nako moan te ruu,
e kakamwakuri birotona.
Imwiina e a monna ni
bukibuki mwanawana.
Bwam-bwam.Bwam-bwam.

“Mauri,” e taetae Evelyn ngke e a roko imoa. “Arau bon Evelyn. Au utu e a tibwa nako nakon te tembora ngaia are ti kona n ikotaki ni kabane n aki toki.”

E tuangiia kaain ana Moanrinan Evelyn taekan ana kunnikai te mainaina are e kabongana. E rangin mainaina naba te tembora. E tuangiia bwa ngaia ma ana utu ao tarina a kabaeaki ni kabane n aki toki.

"I ataia bwa te Tama are i Karawa e tangiriira," e taku Evelyn said. "E kamwanangaira nakon te tembora bwa ti na ikotaki ma ara utu n aki toki."

E okirikaaki n tekateka Evelyn. E namakina te kukurei. E taraan ae kanga e kia te oota rinanon rabwatana. E kukurei ngke e nako n te tembora. ■

Te Koaua ibukin te Tembora

E karakina taekan kabaeakina ma ana utu Evelyn inanon te tembora. Taraia ngkana ko kona ni kunei tabeua bwaai inanon ana ruu Evelyn are e taekini n tain ana taetae n te Moanrinan. Ko kona ni kunei naba bwaai ake tabeua ake a karabaki?

RONGORONGON TE EKARETIA

Nakon news.lds.org ibukin rongorongan riki te Ekaretia ao bwai aika a riki.

Buokiia te Roronrikirake N Riki bwa Taan Reireinaki ao Taan Reirei Aika Korakora

Iroun Michael Barber

Taan Karaoa te Karikiram, Ana Tabo te Nakoanibonga

Te karikiram ae boou ibukiia te roro-nrikirake, Come, Follow Me: Learning Resources for Youth (Nakomai, Irirai: Bwai n Reirei ibukia te Roronrikirake) e kamataatai aua kawai ake kaaro, taan reirei, ao taan kairiiri a kona ni kanakoraoa te ibuobuoki nakoia te roronrikirake n rairaki nakon te euangkerio.

Nrongorongan kairaken Iesu Kristo ni koroboki aika a tabu, ti reiakonna bwa te Tia Kamaiu ae 12 ana ririki e kuneaki “inanon te tembora, n te kateka ibuakoia taokita, ao a ongora irouna, ao a titirakinna.

“Ao ake a ongo Irouna a bane ni mimi n rabakauna ma ana taeka nako.” (Joseph Smith Translation, Ruka 2:46–47 [in Ruka 2:46, footnote c]).

Man rorona n ataei te Tia Kamaiu e kakaonimaki n irii waaki n reireinaki ao n reirei te euangkerio. Inanon te tembora, te Tia Kamaiu e reirei taekan te euangkerio nakoia ake a atatai riki ao a rabakau riki nakoina. E ngae n anne E ataia bwa karekean ao te angareirei n te euangkerio bon mwakoron ana “mwakuri Tamana” (Ruka 2:49) ao e kakawaki nakon Ana mition mai karawa i aon te aba.

N aki titiraki, Iesu Kristo bon te tia reireinaki ao te tia reirei ae akea n ai arona, e ngae inanon rorona n ataei ni karokoa E rikirake inanon Ana konabwai n oota ao n reirei te

tua. Koroboki aika a tabu a taekinna nakoira bwa E “reitinako n taekin ma te akoi nakon te akoi, ni karokoa e reke ae bwanin” (taraa D&C 93:13). Te roronrikirake ni boong aikai a

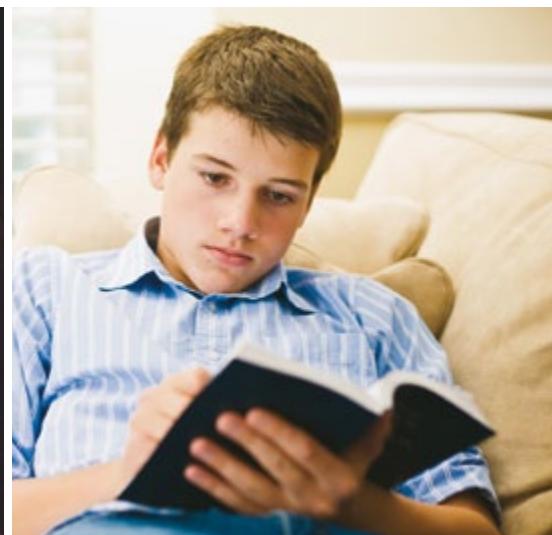
iroun te Uea bwa ko na buokiia te roronrikirake n riki bwa taan rairaki nakon te euangkerio.¹ Ngkai ti kamatebwai ao ni katotonga ana reirei te Tia kamaiu, ti na kona n tokanikai

Katauraoi n te maiu n tamnei—kamatebwai, tataro, aki mamamatam—uaia ni buoka te tia reirei ao te tia reireinaki n namakina ana wirikiriki te Tamnei.

kateimatoai ni kaeti maiuia ma baike a ataia bwa a koaua, a kona naba ni bitaki ni koaua nakon te Tia Kamaiu ao Ana euangkerio ao a karikirakea te wanawana “teutana imwiin teutana, te reirei teuana imwiin teuana” (2 Nibwaai 28:30).

N te kairi nakoia te roronrikirake n aia karikiram ae e boou, te Moan Beretitentii a taekinna, “Ko weteaki

ni boutokaia ara roronrikirake inanon mwanangaia n reiakin, maiuakin, ao n reirei ana euangkerio Iesu Kristo. N aron te Tia Kamaiu, ti kona ni katauraoira n te maiu n tamnei, kaeka nakoia kainnanoia ara roronrikirake, kaungaia bwa a na kona ni kunei koauan te euangkerio, ao ni kaewenakoia bwa a na riki bwa taan rairaki ngkai a waaki inanon te onimaki.

Katauraoi n te Maiu n Tamnei

Imwin waakinan Ana mwakuri ni Maiuna ae mamate, te Tia Kamaiu e katauraoia n te maiu n tamnei rinanon te mwakuri korakora ni kamatebwai, te tataro, ao n aki mamamatam. “E kairaki rake Iesu iroun te Tamnei nakon te rereua ba E na kaririaki iroun te riaboro. Ao E aki mamamatam abwi te ngaina ao abwi te bong” (Joseph Smith Translation, Mataio 4:1–2 [ni Mataio 4:1, footnote b]). N tokin Ana aki mamamatam, te Tia Kamaiu e kaitarai karirii aika mwaiti man te kaitara. I mwain kamatebwai koroboki aika a tabu ngke Iesu e kaitara ma kataaki n aekia nako man te koroboki ae tabu (taraa Mataio 4:3–10). Te katauraoi n te maiu n tamnei e katauraoia tiaki tii ibukin kaitaraan te kariiri n tokanikai ni Maiuna ni kabane, ma n reirei naba te euangkerio ma te korakora rinanon nako Ana tai n tataekina te euangkerio.

Reiakinaia te rorонrikirake e tangira te katauraoi riki nakon tarataraan te boki n reirei tabeua te tai I mwain waakinan te angarerei. Te Uea e kairoro: “Tai ukoukora taekinan au taeka, ma ukoukora moa karekean au taeka” (D&C 11:21). Ti katauraoi n te maiu n tamnei man te tataro mwaaka ni kamatebwai ni koroboki aika a tabu ao n ana taeka te burabeti ae maiu n reiakina te reirei ae koaua. Ngkai ti katauraoi n te aro aei, te Tamnei ae Raoiroi e na kamatoai koauan reirei ao ni wirikiriki nakoira bwa ti na urunga maiuakinan te reirei are ti kona n tibwauaia.

Ngkana ti reireiniia ataeinnaine kakaawakin karekean te kaotioti i bon iroum, Estefani Melero mai Lima Peru Curco Titeki e tuangaki bwa e na tibwa ana namakin ni karekean ana koaua ngke 14 ana tiriki. E kokoaua nakoia ataeinnaine bwa ngke e tataro ni kan ata koauan te euangkerio, te bwana e taraa ni wirikiriki inanona are e aki kona ni mwaninga: “Ko ataia bwa e bon koaua, Estefani. Ko a kaman ataia.”

Kabotoa i aon te Kainano

Ao ni kaitibonna ma te tia tautaeka ae kairake, te Tia kamaiu e kaotia nakoia bwa E oota ni kainanoia ake E reireiniia. Te tia tautaeka e titiraki: “Tera arou ae N na karaoia bwa e aonga n reke irou te maiu are e aki toki iai?” Imwiin ana reirei te Tia Kamaiu i aon bwaai aika kakaawaki ni kawaninan tuua, e kaeka te tia tautaeka, “Ni kabane [tuua] I a tia ni kawakin ma ngke I uarereke.” E ata nanon te

Te rorонrikirake a kakorakoraia i bon irouia ngkana a tibwa te bwai are a rinanona ni maiuakinan te euangkerio.

Ngkai ti kamatebwai ao ni maiuakinan te reirei are ti taetaekini, ti kona riki are i aon te tia reirei—ti riki bwa taan kakoaua n te koaua.

Titiraki aika a na Iangoaki:
Tera tabeua koroboki aika tabu riki aika a kaota aron te Tia Kamaiu ni Katauraoia n anga reirei? E kanga arom ni katauraoi n reirei ni bita nakoraoi am rongorongo?

tia tautaeka ae kabwaka iai “teuana te bwai” Iesu e kaewenakoa te mwaane bwa e na kaboonakoi ana bwai ni kabane, anganii aika a kainano, ao n iria. (Taraa Ruka 18:18–23.) Ngkana ti tataro ibukin te kaotioti ao n atai naano, kantaninga, ao ingaingan naanon te rorонrikirake, ti na—karaoa ae ai aron te Tia kamaiu—ata aron reireiaia ao kaewenakoaia ni maiuakinan

te euangkerio n te aro ae nano.

Beretitenti Boyd K. Packer,
Beretitenti n te Kooram n Abotoro
ake Tengaun ma Uoman, e taekinna
bwa ara “kairake a kaikawaaki
inanon ana mwaake ara kairiribai.”²
Ngaira aika kaaro ao taan reirei, ti
kona n ota n aia kanganga ara roroni-
rikirake ake a kaitarai. Keven Toutai,
te tia reirei n te Reirei n Tabati i
Columbine Colorado Titeiki, e tae-
kinna, “Te kakaewenako are a kai-
tara kairake e aki kona n reiakinaki

taekana mai tinanikun te boki n
reirei. Te kaotioti are i bon iroum
are ti karekea ngkai taan reirei ni
waaki nako ao ni kona ni katauraoia
ara roronrikirake ni buakana Taatan
ni katoa bong. I a tia n nooria bwa
ko aki tii kona ni kaoti n te Taabati
ma te boki n reirei ao n anga te
reirei.”

Buokakiia te roronrikirake n
reiakin ao ni maiuakina te euangke-
rio e irekereke ma te mwakuri are e
ikotia kaaro, taan kairiiri, aetuwaitia,

ao taan reirei. Ngkai ti ukoukora
te ibuobuoki mai iroun te Tamnei
ae Raoiroi, ti kona ni kanakoraoa n
reiakin te koaua are e na katauraoia
te roronrikirake ibukin te karirii ao
kakaewenako ake a kaitarai.

Titiraki aika a na Iangoaki:

*E kanga ni kaokoro te aonaaba n
te bong aei ngke te kairake ngkoe?
Baikara kakaewenako aika ko noori
ake a kaitara te roronrikirake? Te
reirei raa man te euangkerio, ae
a riai n ota iai, are e na kona ni
buokiia n tokanikai ni kaitarai
kakawenako?*

Kaoia te Rorонrikirake bwa A na Kunea Koauan te Euangkerio

Te Tia Kamaiu e reireiniia Ana
reirei n aro are e kaungaia bwa a
na kunea te koaua ao ni karekea aia
koaua i bon irouia. Ngke e reireiniia
Nibwaite, e taku:

“I nooria bwa kam mamaara,
n te aro are kam aki kona n oota
n au taeka are I tuangaki iroun te
Tama bwa N na taekin nakoimi n
te tai aei.

“Mangaia, naako okiri batami,
man iangoi taeka ake I a tia n taekin,
ao bubutia te Tama n arau bwa kam
na oota iai, ao katauraoi raoi ami ia-
ngo ibukin te ingabong” (3 Nibwaai
17:2-3).

Ana reirei Kristo e irekereke riki
nakon tii kanakoan rongorongo. E
kairia te roronrikirake n oota n te
reirei i bon irouia. Ngkai ti kona ni
kaririaki bwa ti na wareki nakoia
taekan te euangkerio, ti na kona
ni katamaroa riki ngkana ti buokiia
ni kunei kaeka i bon irouia, ni ka-
ungaia bwa a na karekei oin aia
koaua, ao n reireiniia aron karekean
kaeka ngkana iai riki aia titiraki.
Ngkai e kabwarabwaraaki man te
karikiram ae boou ibukiia te roroni-
rikirake, *Come, Follow Me: Learning*

KABWARABWARA TETAMNEIROUN CHRISTINA SMITH

Resources for Youth (Nakomai, Irirai: Bwaai n Reirei ibukia te Rororrikirake), ti kona naba ni kaoia bwa a na tibwa aia namakin ni maiuakinan te euangkerio ao ni kokoaua nakoia aia roro ni bwaai ake a ataia bwa e bon koaua.

Unimwaane Kim B. Clark, Itingaun n te Aono ao te beretitenti n te BYU–Idaho, e karakina taekan te kooram n riikan are aia atuwatia e kabwarabwara te tataro ma ngaiia. N te aro ae aki kantaningaia, te beretitenti n te kooram n riikan e katea baina man taku, “I kan titirkina te kooram. Iraman mai iroumi ae e angananona bwa e na kabaeaki n tataro ni katoa moaningabong ni katoabong n te wiiki aei?” Ni kabane membwa n te kooram a katei baia ma tii temanna te ataenimwaane, are e aki mwengaraoi are e aki kona n rinanon te kakaewenako. Te atuwatia e tekateka ibuki ao e matakauakiniia membwa n te kooram n reirei ao ni kokoaua nakoia aia roro n taekan te tataro, ni buokiia ni karekeia te mweengaraoi ni butimwaea te kakaewenako.

Titiraki aika ana Iangoaki:
N te aro raa ae ko nooria taan reirei ni kaungaia kain te kiraati ni karoai tibwanga inanon te reirei? Ko na kanga ni buokiia te rororrikirake ake ko mwakuri ma ngaia ni kari-kirakea te anua ni kamatebwia te euangkerio? Irarikin te maroro, tera riki kawai ni kairia te rororrikirake n reiakina te euangkerio?

Kaunga te Rairaki

Te Rairaki bon te waaki ae teimaan are e irekereke ma reiakinan ao maiuakinan te euangkerio ni katoabong. E mwaiti riki nakon ataakin te euangkerio, te rairaki e “kantaningaira ni karoai ao n riki iai.”³ I mwiin reireinaia Ana Reirei n

taekan te mwakuri n nanoanaga iroun te I-Tamaria ae raoiroi, te Tia Kamaiu e kaewenakoia, “Ko na nako ao kakairi irouna” (Ruka 10:37). E kaungaia bwa a na karakaa riki nakon ae tii taan ongo te taeka ao a mwakuri inanon te onimaki i aon Ana reirei.

Ti riai ni kaungaia te rororrikirake ni mwakuri korakora ni maiuakina te euangkerio ibukina bwa te rairaki e aki riki inanon teuana te tai n reirei. Te rairaki e rereke riki ngkana te rororrikirake e oota raoi n te reirei ao e katea te baeten ni kamatebwian te euangkerio ao ni maiuakina te raoiroi, ngkai ti kaungaia ni karoia inanon *Nakomai, Irirai*.

Krista Warnick, te beretitenti irouia Kairake n Ataeinnaine i Arapahoe Colorado Titeiki, e taku “Te Rororrikirake ni boong aikai a kaitara ma te kakaewenako ae korakora ake I tuai n ongongo ni karokoa I a bon ikawai. I karikirakea au koaua riki ngkana I mwaing n otinako i bon iroo ao Ia mwakuri i aon karoan bwaai ake I reiakin n au kiraati ibukia Kairake n Ataeinnaine. Anganakiia kairake te kakaewenako ao te tai ni kamwakuri aia onimaki e kona ni buokiia ni karikirakea aan aia koaua n roroia ngkai a uarereke.”

Te kakaewenako n te rairaki bon tiaki tii are ti reiakina n te euangkerio ma are ti bitia ibukin are ti reiakina. Ti riai ni buokiia ara rororrikirake n oota n aia “bitaki n nano ae korakora” (Aramwa 5:14) man te nano e kona n aki riki n te tai ae waekoa, ma e na tabe n roko ngkai a karikirakea n reitanako te anua ni kamatebwai, tataro n tainako, ao ni kawakin tuua. Ngkai a karoai bwaai aikai, a na ataia bwa nanoia, aia iango, ao aia mwakuri a na bitaki ni kaota ana kantaninga Tamara are i Karawa.

Titiraki aika a na Iangoaki:
Tera tibwangan am mwakuri n reiakina ao ni maiuakina te euangkerio ae e karoia n oin bitakim? E kanga ni kakorakoraaki irouia kaaro ao taan reirei n te Ekaretia ao taan kairiiri?

Boutokaiia Ara Rororrikirake

Nakomai, Irirai e tei bwa mwa-koron te mwakuri ni boutokaia te rororrikirake. N reitaki nakon tibwangan temanna ma temanna ni kato-ia kairake n riki bwa taan rairaki ni koaua, “kaaro bon oin tibwa-nгаia ibukin buokaia aia ataei n ata Tamaia are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo.”⁴ Ngaira ake ti mwakuri ma te rororrikirake ti kona ni boutokaia kaaro ao n irira ana banna ni katoto te Tia Kamaiu ngkana ti katauraoi n te maiu n tamnei, ni boboto i aon kainnanoia te rororrikirake, ni kaoia ni kunea koauan te euangkerio, ao n anganilia tibwangaia ni mwakuri inanon te onimaki ao ni karekeia te bitaki. Ngkai ti kataia n irira Iesu Kristo, ti kona n riki bwa taan rei-reinaki ao taan reirei, ao ti buokiia taan kairiiri n taa aika a na roko n ara komiunite ao ara Ekaretia n riki bwa te tia reiakinaki ao te tia reirei ae korakora. ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. *Teaching the Gospel in the Savior's Way (Reirei te Euangkerio n ana Kawai te Tia Kamaiu)* (a guide to (te kairi nakon) *Come, Follow Me: Learning Resources for Youth, (Nakomai, Irirai: Bwaai n Reirei ibukin te Rororrikirake)*, 2012), 2.
2. Boyd K. Packer, “Counsel to Youth,” *Liahona* ao *Ensign*, Nobembwa 2011, 16.
3. Dallin H. Oaks, “The Challenge to Become,” *Riaona*, Tianuare 2001, 40; *Ensign*, Nobembwa 2000, 33.
4. *Aeniboki 2: Babairean Aron Kairan te Ekaretia* (2010), 1.4.1.

Ibukin rongorongan aia karikiram ae boou te rororrikirake, nakon lds.org/youth/learn.

Ana Kete te Ekaretia n ana Karikiram ae Boou te Roronrikirake ibukin 2013

Ni moanaki n te namwakaina aei, taan reirei ao taan kairiiri rinanon nako te Ekaretia a na waaki ni katabwanina ana kete te karikiram ae boou ibukiia te roronrikirake, *Come, Follow Me: Learning Resources for Youth, (Nakomai, Irirai: Bwaain n Reirei ibukia te Roronrikirake)*, moan katanoataaki inanon Tebetembwa n ana reta te Moan Beretitentii.

N lds.org/youth/learn, Kairake n Ataeinnaine, Nakoanibonga ae te Aaron, ao taan reirei n te Reirei n Taabati ao taan kairiiri a kona ni kunei reirei inanon 23 taetae. Reirei ni kabane a kona ni boretiaki. Naake akea aia intanete a kona n reitaki ma aia tia kairiiri ni kakaea bwa a kanga *Come, Follow Me* ni karekeki n aia aono..

“Te karikiram ae e boou e karini reirei aika beebeete n te euangkerio ao reirei naba ibukin ana kawai te Tia Kamaiu,” n ana reta te Moan Beretitentii e kangai. “Ti kakoaua [e] na kakabwaiaia te roronrikirake n aia mwakuri mrairaki n te aro ae bwanin nakon

ana euangkerio Iesu Kristo.”

Inanon *Come, Follow Me*, ni katoa namwakaina n te ririki e katannakoa atuun te reirei, ao ni kabane Reirei n Taabati, Kairake n Ataeinnaine, ao kiraati n te Nakoanibonga n te Aaron a na kamatebwiaia te reirei n te namwakaina anne.

Ni katoai reirei iai mwakoro aika aua: katauraoi n te maiu n tamnei ibukiia taan reirei, iango ni kaota atuun te reirei, iango ni waaki ni kakukurei aika a rineaki, ao te mwakoro ni kaoia te roronrikirake ni karaoi. Taan reirei a tuangaki bwa a na ukoukora ana kairi te Tamnei n rinean ao ni karaohan te reirei are e bototo i aon kainnanoia aia ataei.

Te webutiaite e kairii witeo aika ibuobuoki ake e kabwara-bwaraa aron karaohan karikiram aika a boou, iango ibukin katauraoi ni karaohan waaki ni kakukurei aika a na reiakinaki, ao boki ni kairi aika a boou, *Teaching the Gospel in the Savior's Way, (Reirei te Euangkerio n ana Kawai te Tia Kamaiu)*. ■

TAMNEI IROUN TI THOMAS

Ngkai a ira te mwakuri n te Moomon Baai n Ibuobuoki ni kabuta Aberika, membwa n te Ekaretia a karekei ibuobuoki aika kakaawaki, katei n reitaki n te onimaki, katei ni kauring n te Ekaretia, ao ni katei aia koaua n te tangira ae itiaki.

Kaonoua ni Bong ni Katoa Ririki n Ibuobuoki ni kabuta Aberika

Kaonobong, Aokati 18, 2012, e nooria ngaa Aomata aika a Itiaki ae e raka i aon te itera n tatin n aban Aberika ake a ikotaki n aia komiunite n ira te kaonoua ni kabane kain Aberika aika Moomon n ana Bong Baai n Ibuobuoki.

“Uoote ao mwaanga ni kabane a nako n otinako n anga aia ibuobuoki ae boongana,” te mitinare n te baburiki abeeati Unimwaane C. Terry Warner e koreia n ana imeeri. “A kairia toaia, a rinei karikirake ake, rinanon kanganga, a tabeakinaki. A otinako n te mwaiti ae korakora n anganano n ibuobuoki, ao a karekeia raoia ni koaua n te Ekaretia.”

Unimwaane Adesina J. Olukanni, tarekita n te bwaburiki abeeati ibukin Aberika Aonon Maeao, e taekinaki n te bong n ibuobuoki, “Bon te kawai ae beebeete are ti kona ni kaeka nakon aia wewete burabeti n akoi nakoia kaain rarikira, ni kaeka nakon kainnanoia, n anga nakona are a na karekeia. Bon te aro n tataekina te euangkerio—n te katoto.”

Mormon.org Ngkai inanon 20 taian Taetae

Mormon.org e tauraoi ngkai n te taetae n Armenian, Cebuano, Chinese, Dutch, English, French, German, Indonesian, Italian, Japanese, Korean, Latvian, Polish, Portuguese, Russian, Spanish, Swedish, Tagalog, Thai, ao Ukrainian.

Aomata n tatabemania a kaungaaki bwa a na karekeia oin aia Mormon.org profiles n aia taetae are a tangiria ao n tibwaia ma tabeman.

Ana Mwakuri ni Koaua te Akoi

E riingaki nanou n rongorongo aika uoua ake a koreaki n Eberi 2012: N ana rongorongo Uhimwaane David A. Bednar, "Te Mwakuri ni Kamaiu ao te Mwananga n te Maiu n Rabwata" (iteraniba 12), ao ana rongorongo Kristen Nicole Cardon, "Te Akoi ae Kamimi" (iteraniba 10). Au titiraki i aon koauan ana mwakuri te akoi ni maiura ae mamate ao ni karekean te maiu are akea tokina iroura e kaekaki raoi au titiraki. I kakaitau ibukin rongorongo aikai—a tia ni karaka riki ootau n te aro ae mwaiti, ao I kaokioki n iangoi raoi nanoia.

Emmanuel Adu-Gyamfi, Ghana

Kaetakina

N ana rongorongo te Moan Beretitentii inanon Tianuare 2012, "Living the Abundant Life," ti katina-nikua te taeka are e koreaki nakon Mary Anne Radmacher. Te kuoteition e kuneaki i aon iteraniba 5 n te Riaona. N ana taeka Ms. Radmacher e kangai, "N tabetai te ninikoria bon te bwanaa ae maraara n tokin te bong ni kangai, 'N na kataia riki ningabong.'" E kaoti, ibuakon ana koroboki Ms. Radmacher, *Ninikoria E Aki Bekorara n Tainako* (2009). Ti karautaeka ibukin tarariaoana.

Te rongorongo ae taekinaki aio kanoana bwaai ao mwakuri ake a na kona ni kamanenaaki ibukin bootakin utu.n te tairiki.

"Korakoran Wanawanana te Atua,"

iteraniba 20: langoa maroroakinan te wanawana n te aonaaba ni kabotauaki ma wanawanana te Atua. Ko na bae ni wareka 2 Nibwaai 9:28–29 ao iangoa are n te aonaaba aei e kaokoro man wanawanana are e reirei man te euangkerio. Baireia bwa te kawai raa are ko na toua inanon te bwai are e riki.

"Ana Botoniango te Miutuo ibukin

2013," iteraniba 50: Wareki rongorongo ake a koreaki iroun Elaine S. Dalton ao David L. Beck i aon ana Botoniango te Miutuo 2013 botoniango n te Miutuo. langoi kawai ni kammwkuran te iango are membwa n te utu a kona n ibuobuoki ni karika te mweenga bwa te tabo ae e tabu. Ko na bae n tangiria ni katekei tamnein te tembora inanon am auti ao ni katea te kouru n nakon te tembora n utu.

"Teimatoa Kakaraoia," iteraniba 56:

langoa karaon te kamataku n te tarena n utu. langoa bwa ni kabane kain te utu a na roko n tauraoi n tibwa aia konabwai ke aia kamataku. Imwiin warekan te rongorongo "Teimatoa Kakaraoia" ao maroroakina aron e kanga te kataneiai ao tibwatibwan te tarena ni kakabwaiia naake a katobibira.

"Ana Koaua Evelyn ibukin te

Tembora," iteraniba 70: langoa karaon te "koaua n utu" kakae ni baika a boongana. Katkui tamnei inanon nako te ruu ao tuangia membwa n am utu bwa a na rikoi ake a kakoaua inanona (ibukin te katoto: tamnein am utu, te tembora, Beretitenti Thomas S. Monson, bwabetito, beebar te kabwianibwai, te roronrikirake ae bwainna n ae riai) , Kainiin ni maroroakinna bwa bukin tera ngkai ko kakoaua inanon teuana ma teuana bwaai aikai.

Reirei inanon te Roo

N te bong teuana n Okitobwa natira te aine Júlia, are e ingainga nanona n tain te kainutu n te tairiki e taku, "Ti tuai man kainutu inanon te roo. Ti kona, n taiaoka?" Ti mimii bwa ti na kanga ni karaoia ao tera ae ti na kona n reireinna inanon te roo.

Ti tiringa te taura, ao ti otabwaniniaki n te roo. I mwiina kainnabau e kauka te mobwaera tareboon ao e a waaki n anga reirei n taekan ana Taura Kristo. E kabwabwara aron Otan Kristo ni kona ni uotiira n otinako man te roo ao e kairiira n ara utu n oki nakoina. Te ota man te tareboon e bon aki rangi n oota, ma e bon tau ibukira bwa ti na kona n nooraba.

Ngkai te tareboon e karina ni mate taurana i bon irouia ni katoatai, ngaira ti kona ni kaotia nakoia natira aine aron maiura are e na kona n riki n akean te Tia Kamaiu, Iesu Kristo. Te Tamnei e rangi ni korakora, ao natira aine a kona ni bon karinerine. Ni karokoa ngkai e uringnga ara kainutu n te tairiki anne bwa ti tatangiria ao te reirei are e taekinaki.

Valquíria Lima dos Santos, Brazil

TE NIMAUUA NI MINITI N REIREI

Iroun Christopher James Smith

Nau kabanea n ririki n te iuniwetiri, N na kaea te bukamaru ibukin te angabeeba ike ni kabane taan angabeeba aika a boou, ni kuniikainia n te bwara ao te kaaun, a karekei aia tikurii mairoun te aomata ae e roko ae bubura nakoana. I kakantaningaa te tai aei, bukamaruan te aua n ririki ae matoatoa ibukin te kamatebwai. Ni moaningabongin te bukamaru, I karekea au reta man te iuniwetiri ma e aki reke taina ni kaukaki.

E moanaki te bukamaru n 1:30 imwiin tawanou, ao I a tia ni bairea au tai n rawetamnei imwaain ae e waaki. Te karautaeka, iai te katei raain ibukin taian tamnei, ao I taraa te tai ae e a uakaan ma boon te tai ni kaukuuki. Ma I a tataninga n te tai ae maan are I baireia bwa n nang rawetamnei. N tokin banen te 10 ni miniti imwaain waakin te angabeeba, I biri nakon te kawai n rinnako.

Ngke I a roko ikekei, ma e boni ngae n anne, a bonotaki taian mataroa ao n teinaki iriouia taan tararua n te tabo. I bubuti bwa N na rinnako, ma a aki kariaia, ao a tuangai bwa I riai n roko te 15 te miniti n tekateka. Anne bon te moan ae I a tibwa ongo ibukin te tua aei, ngaia are I a ngurengure. Ma taan tararua a bon aki mwaing. I a tia ni mwakuri korakora inanon aua te ririki ni karekean te tikurii aei, ao I aikoa kona ni karekea n tain te bukamaru. I a riai n tekateka n te kaererii ma taan n roko ni matakua.

Ngke I a okira mweengau ao ni kauka te reta are I karekea n te moaningabong anne, I wareka te kaetieti ae oota raoi bwa e riai te tekateka n te katautau ae 15 te miniti ni moantaai ke e na aki butimwaeaki rokom. I namakinnna bwa kanga ai aron temanna mai buakoia kibono ake a burababa n ana taetae ni kaikokanaki te Tia Kamaiu:

I miti kabanean tokin te tekateka man tii nimauua te miniti. Ni koauana te tai anne e na aki tuukai man kaeau au angabeeba n te iuniwetiri.

“Ao ngke [kibono ake a burababa] a nako ni kaboa te b'a, ao e roko te tia iein; ao a rini ma ngaia n te baka nake a tauraoi aia b'ai: ao e a bonotaki naba te mataroa.

“Ao rimwi a roko kibono ake raoia, ao a kangai, te Uea, te Uea, ko na kaukia nako ira.

“Ao e kaekai ni kangai, E koaua ae I a tuangkami ba I aki kinaingkami” (Mataio 25:10–12).

E ngae ngke I tuukaki man kakawakin te bukamaru ae kakawaki e taraa n ae iai mwiia ae korakora are e taraaki bwa te kairua ae uarereke, I ataia raoi anne bwa ai aron naba taian rinerine ma mwiia. Ngkana I tabeka tabon te kai are tei iterana mai iaontano, I tabeka naba tabona are te iterana. Ao ai aron naba te rinerine, I aki tii rinea te mwakuri ma mwiina naba ae irekereke—ma e ngae n anne aki noorakin mwiia aika a riki.

Bon Tatan are e tangiriira bwa ti na kabanei ara tai iaon taian rinerine n aki iangoi mwiia. E aki toki ni karaoia angin te tai ni kamwaneira ni kabanei ara tai ni barui bwain te maiu n rabwata, “n aron nanon te iriko” (2 Nibwaai 2:29), ao kakukureian te nano ae tawe.

Tamara are i Karawa, n te itera are teuana, e tangiriira bwa ti na kabanei ara tai iaon te kukurei ao kakabwaia aika akea tokiia. E kantaningaira bwa ti na iangoi mwiina aika a na riki ngkana ti karaoa ara babaire ao ibukin mwiia aika a riki are bon mwakoron ara kakawakuri: “Ao a inaomata n rinea te inaomata ao te maiu ae akea tokina, rinanon te Tia Tei ae korakora, ke n rinea te tauronaki ma te mate” (2 Nibwaai 2:27).

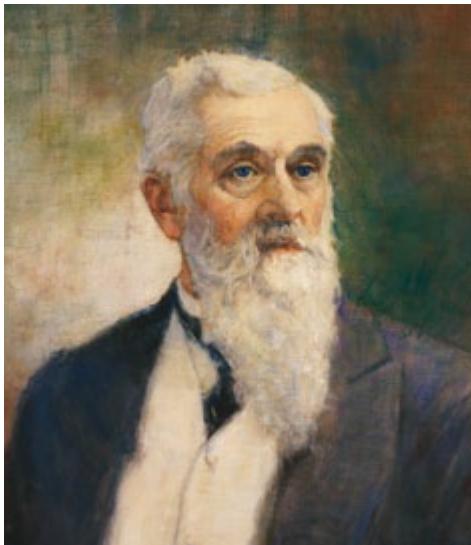
E ngae ngke I aki kakaitau ngkai I miti karekean au tikurii ae kinaaki, I kakaitau ibukin te bwai ae I rinanona aei are e reireinai inanon te kantaninga ae akea tokina—are I aki tangiria ni karaoa te rinerine are e na tukai man butimwaeakiu nako nanon mweengan te Tia Iein. Nakon ae ko na kainaki itinaniku ma “Ba I aki kinaingkami,” I kekeiakimwaaika ni karaoi rinerine ake a na butimwaeai n ongo ae E na kangai, “Ko na rin i nanoni kimareirein am uea” (Mataio 25:21). ■

KAMATAATA IROUN R. T. BARRETT

IOTEBWA TIMITI

Bon te 14 ana ririki **Iotebwa Timiti** ngke e **tataro** ni kan ataia bwa e ngaara te aro ae e eti. Te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo a kaoti nakoina, ao e reia-kinaki bwa akea te aro i aon te aba ae karekea bwaninin te koaua. Iotebwa Timiti e buoka manga kaokan ana euangkerio Iesu Kristo ao n riki bwa te moan burabeti ni boong aika kaitira. Ngkai mwakoron te mwakuri aei, e raira ana Boki Moomon man **bwaatua koora** ao ni kairiia Aomata Aika Itiaki ni katea te moan tembora ni boong aikai, te **Kirtland Tembora**.

*mwiin kaitibona ma Beretitenti Lorenzo
Snow, te minita temanna man te koaua
teuana e koreia: "Moamoana bon kora-
koran te raoi; kaotina bon kaotan te raoi.
Ni moamoana ae e raoi tiaki ti te 'mwee-
nga ae kainabwabu n tataro,' e maeka
iai kakorakoran te maiu n tamnei. . . .
Te kabanea n namwakin ae kamimi ae
roko irou, bwa I 'tei iaon tano ae tabu.'"
Noora "Pickles, Turnips, ao Te Koaua:
Maiun ao Ana Reirei Lorenzo Snow,"
iteraniba 12.*